

leto **2009**

številka **2**

	<i>Iz generalne kurije</i>	3 Generalni minister reda manjših bratov 4 Br. Michael Perry izvoljen za generalnega vikarja reda manjših bratov 4 Novi generalni definitorji 7 Decreto 9 Pismo generalnega vizitatorja 10 Kratka predstavitev življenjepisa našega generalnega vizitatorja dr. p. Stipeta Nosiča 11 Nekaj utrinkov z generalnega kapitlja 18 Generalni kapitelj: Gospodarskim ministrom G8
	<i>Iz provincialata</i>	19 Mednarodni kapitelj vse Frančiškove družine v Assisiju (15.-18. aprila 2009) 22 Ob 100. jubileju izhajanja revije »Ave Maria« 24 Dan province v Nazarjah
	<i>Iz tajništva</i>	26 Zapisnik 15. redne seje provincialnega definitorija 27 Novo provincialno vodstvo frančiškanske province Bosne Srebrene 27 Novi definitorji Zadarske province 28 Zapisnik 16. redne seje provincialnega definitorija 30 Zapisnik razširjene seje SGZ 32 Slovesnost ob praznovanju 800-letnice Frančiškovih bratov in sester na Slovenskem 34 Statistika 2008
	<i>Iz življenja province</i>	37 Ljubljana - Vič 38 470-letnica prikazanja na Sveti Gori 40 Kaj je novega v Kopru 41 Kamnik 42 Novo mesto 43 Brezje 44 Naitingou 44 Iracoubo, Guyane Francaise 45 Lemont 46 Zlata maša p. Bernardina in pogreb p. Vendelina 47 Noviciat 47 O brežiških frančiškanih 48 350-letnica prihoda frančiškanov v Brežice - znanstveni simpozij 49 Romanje motoristov v Assisi 50 Ministrantje v slovenskem Nazaretu 52 Slovesnost prvega sv. obhajila na Kostanjevici v znamenju rib 53 Ljubljana - Marijino oznanjenje; Kostanjevica 53 Nova maša br. Ambroža Mušiča
	<i>Raznoterosti</i>	54 Duhovništvo s solidarnostjo in z zaupanjem 57 Kristus je po smrti na križu šel takoj v raj: ali je prej še obiskal limb in pekel? 60 Delo v Domu starejših občanov na Bokalcih 62 Poročilo o potovanju dveh frančiškanov iz Ormoža v Jeruzalem leta 1527 63 Ivan Sojč (ob 130-letnici rojstva) 61 Jaz sem Matija Stimulak 65 Slomoškovo leto 67 Rimska Novomašnika 70 Biserna maša p. Mirka Sivestra
	<i>In naj molijo za rajne</i>	72 + p. Vendelin (Franc) Špendov 73 Avtobiografija p. Vendelina
	<i>Iz časopisnih listov</i>	77
	<i>Naslovník province</i>	83

GENERALNI MINISTER REDA MANJŠIH BRATOV

Na 187. generalnem kapitlju Reda manjših bratov, pri Mariji Angelski v Assisiju, je 152 predstavnikov Reda izvolilo in potrdilo Br. José Rodríguez Carballa za generalnega ministra našega reda.

Volitvam je predsedoval delegat svetega očeta kardinal José Saraiva Martins, ki je novoizvoljenemu ministru izročil pečatnik »vsega Reda manjših bratov«.

Br. José Rodríguez Carballo bo avgusta star 56 let. Od leta 2003 je služil redu kot: generalni definitor, generalni tajnik za formacijo in študij, provincialni minister province Santiago de Compostela (Španija) in predsednik zveze manjših bratov Evropa. Devet let je opravljal službo provincialnega definitorja. Njegov akademski »curriculum« vključuje naslednje: po magisteriju iz biblične teologije v Jeruzalemu in magisteriju iz Svetega pisma v Rimu, je učil omenjena predmeta v Velikem semenišču v španskem mestu Vigo ter na Teološki fakulteti v Santiago de Compostela. Več let je vodil svetopisemske skupine in nato opravil še magisterij iz teologije redovnega življenja. Na univerzah De las Americas (ZDA), Sv. Bonaventura (ZDA) in Cali (Kolumbija) je prejel častne doktorate. Je član portugalske Mednarodne akademije za kulturo. Trenutno je tudi član vatikanske kongregacije za evangelizacijo, kot tudi za posvečeno življenje. Br. José Rodríguez Carballo je 119. naslednik sv. Frančiška. Do leta 2015 bo vodil 15.000 članov Reda manjših bratov, ki živijo v 113 državah.

*Generalni kapitelj 2009:
Br. José Rodríguez Carballo je bil ponovno
izvoljen za generalnega ministra Reda
manjših bratov*

CURRICULUM VITAE

Provinca: Santiago de Compostela (Spagna)

Rojen: 11.08.1953

Začasne zaobljube: 09.08.1971

Slovesne zaobljube: 01.01.1976

Posvečen v duhovnika: 29.06.1977 (v Jeruzalemu)

Akademski naslovi:

Magisterij iz biblične teologije (Jeruzalem)

Magisterij iz Svetega pisma (Rim)

Govori naslednje jezike: špansko, italijansko, portugalsko, francosko in angleško

Jezik, ki ga razume: Katalonsko

GENERALNI KAPITELJ 2009:
BR. MICHAEL PERRY
IZVOLJEN
ZA GENERALNEGA VIKARJA
REDA MANJŠIH BRATOV

V petek, 05.06.2009, je 152 članov Reda manjših bratov, na 187. generalnem kapitlju našega reda, izvolilo br. Michaela Perryja za vikarja reda.

Rodil se je leta 1954 v Indianapolisu (ZDA) in opravljal službo provincialnega ministra province Presvetega Srca Jezusovega (ZDA). V svoji provinci je opravljal službe teološke formacije, ponovicijske formacije; na mednarodni ravni pa je delal za mednarodno komisijo Pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva ter 10 let preživel na misijonu v Kongu. Sodeloval je tudi s Catholic Relief Services in Ameriško škofovsko konferenco (ZDA).

Njegov akademski življenjepis vključuje doktorat znanosti iz religiološke antropologije, magistriranj iz teologije ter diplom iz zgodovine in filozofije. Br. Michael Perry je nasledil br. Francesco Bravi, prejšnjega generalnega vikarja.

P. TADEJ STREHOVEC
TAJNIK PROVINCE

GENERALNI KAPITELJ 2009:
NOVI GENERALNI
DEFINITORJI

Red manjših bratov je na binkoštnem kapitlju izbral za obdobje šestih let naslednje brate za generalne definitorje:

Afrika in Srednji Vzhod: Vincent Mduduzi Zungu

Rojen:	28.04.1966
Kraj rojstva:	Mbongolwane
Država rojstva	Africa Meridionalis
Noviciat	18.01.1988
Zač. zaobljube	19.01.1989
Slov. zaobljube	02.07.1994
Posvečen:	08.07.1995
OFM Provinca:	N.D. Reginae Pacis Prov.
Država	AFRICA AUSTRALIS

Azija in Oceanija: Paskalis Bruno Syukur

Rojen:	17.05.1962
Kraj rojstva:	Ranggu
Država rojstva	Indonesia
Noviciat	15.07.1982
Zač. zaobljube	15.07.1983
Slov. zaobljube	22.01.1989
Posvečen:	02.02.1991
OFM Provinca:	S. Michaëlis Archangeli Prov.
Država	INDONESIA

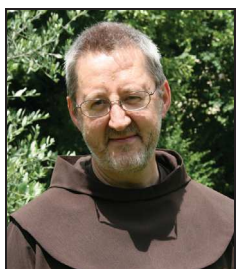
Angleško govoreče področje: Francis Walter

Rojen:	13.07.1950
Kraj rojstva:	Trenton NJ
Država rojstva	U.S.A.
Noviciat	24.06.1972
Zač. zaobljube	24.06.1973
Slov. zaobljube	26.06.1976
Posvečen:	06.05.1977
OFM Provinca:	Immaculat. Concept. B.V.M. Prov.
Država	U.S.A.

Področje osrednje Evrope: **Roger Marchal**

Rojen: 23.10.1954
Kraj rojstva: Sarrebourg
Država rojstva: Francija
Noviciat: 21.09.1977
Zač. zaobljube: 16.09.1978
Slov. zaobljube: 25.09.1982
Posvečen: 24.06.1984
OFM Provinca: Trium Sociorum
Provincia
Država: FRANCOGALLIA ET
BELGIUM

Področje Španije: **Vicente-Emilio Felipe Tapia**

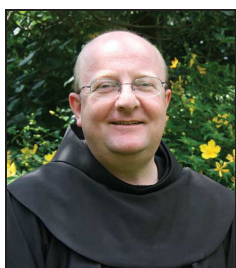
Rojen: 14.07.1951
Kraj rojstva: El Romeral
Država rojstva: Hispania
Noviciat: 28.06.1968
Zač. zaobljube: 06.07.1969
Slov. zaobljube: 30.03.1975
Posvečen: 05.09.1976
OFM Provinca: Castellana S. Gregorii Magni
Prov.
Država: HISPANIA

Področje Italije: **Vincenzo Brocanelli**

Rojen: 19.02.1943
Kraj rojstva: Ostra Vetere
Država rojstva: Italia
Noviciat: 20.09.1958
Zač. zaobljube: 21.09.1959
Slov. zaobljube: 17.09.1965
Posvečen: 20.08.1966
OFM Provinca: Picena S. Jacobi de Marchia
Prov.
Država: ITALIA

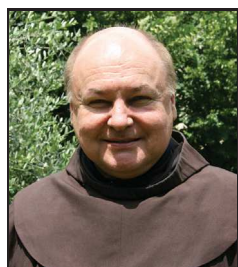
Slovansko področje: **Ernest Karol Siekierka**

Rojen: 09.12.1960
Kraj rojstva: Inowroc aw
Država rojstva: Polonia
Noviciat: 01.09.1979
Zač. zaobljube: 23.08.1980
Slov. zaobljube: 08.12.1983
Posvečen: 26.03.1986
OFM Provinca: S. Francisci Assis. Prov.
Država: POLONIA

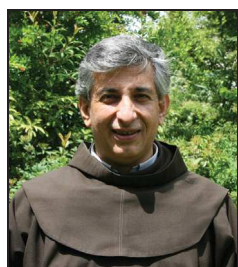
Latinskoameriško področje: Nestor Inácio Schwerz

Rojen: 04.09.1949
Kraj rojstva: Santa Cruz do Sul-RS
Država rojstva: Brasília
Noviciat: 03.02.1970
Zač. zaobljube: 03.02.1971
Slov. zaobljube: 04.10.1975
Posvečen: 18.12.1976
OFM Provinca: S. Francisci Assis. Prov.
Država: BRASILIA

Julio César Bunader

Rojen: 09.01.1961
Kraj rojstva: Mendoza
Država rojstva: Argentina
Noviciat: 05.03.1984
Zač. zaobljube: 27.02.1985
Slov. zaobljube: 12.03.1988
Posvečen: 01.05.1992
OFM Provinca: Fluvii Platensis
Assumptionis B.M.V. Prov.
Država: ARGENTINA

P. TADEJ STREHOVEC
TAJNIK PROVINCE

FR. IOSEPHUS RODRIGUEZ CARBALLO
TOTIUS ORDINIS FRATRUM MINORUM MINISTER GENERALIS
ET HUMILIS IN DOMINO SERVUS

DECRETO

AL DILETTO IN CRISTO
FR. STIPE NOSIĆ, OFM,
DELLA PROVINCIA DI SAN GIROLAMO IN CROAZIA:

IL SIGNORE TI DIA PACE !

Confidando nella tua idoneità, il Definitorio Generale, nella sessione del 6 maggio 2009, ti ha eletto come Visitatore Generale.

PERCIÒ,
IN VIRTÙ DI QUESTO
DECRETO
TI NOMINO

**VISITATORE GENERALE
DELLA PROVINCIA DI SANTA CROCE IN SLOVENIA**

E TI DELEGO TUTTE LE FACOLTÀ RICHIESTE A TALE SCOPO.

In virtù, dunque, delle presenti Lettere, ti affido i seguenti compiti:

1. Visitare i frati dimoranti nella Provincia di Santa Croce in Slovenia secondo le norme contenute negli *Statuti Peculiari della Visita Canonica e della Presidenza del Capitolo Provinciale*.
2. Curare la preparazione del Capitolo Provinciale, e presiedere lo stesso Capitolo, secondo il prescritto delle Costituzioni Generali e degli Statuti Generali e particolari.
3. Presiedere il Congresso Capitolare.
4. Confermare le elezioni fatte nel Capitolo Provinciale, o nel Congresso Capitolare, secondo il prescritto delle CCGG art. 184 § 1.
5. Aver cura che gli Atti delle elezioni, redatti in forma autentica, ed altre cose che avessero bisogno dell'approvazione del Definitorio Generale, siano inviati quanto prima per l'approvazione, secondo il prescritto degli SSGG art. 165 § 1.

Via S. Maria Mediatrix, 25
00165 ROMA (ITALIA)
Tel. 39.6.684919 / Fax 39.6.6380292

6. Stendere un'accurata relazione della Visita circa lo stato della Provincia, a norma degli Statuti per il Visitatore e Presidente del Capitolo, e trasmetterla al Ministro generale assieme ai formulari che ti verranno consegnati.
7. Terminate le elezioni, sia in Capitolo sia nel Congresso Capitolare, aver cura di trasmettere al Ministro Generale i documenti aggiunti, firmati dal precedente e dall'attuale Definitorio e muniti del sigillo della Provincia, a conferma che il Capitolo e il Congresso Capitolare sono stati legittimamente celebrati.

Dalla Curia Generalizia dell'Ordine dei Frati Minori,
in Roma, il 6 maggio 2009.

Fr. José Rodríguez Carballo
Fr. José Rodríguez Carballo, OFM
Ministro Generale

Ernest K. Siekierka
Ernest K. Siekierka., OFM
Segretario Generale

PROT. 099912/ 162 – S09

FR. STIPE NOSIĆ, OFM
Visitatore Generale
Placa 2
20000 DUBROVNIK
CROAZIA

Via S. Maria Mediatrix, 25
00165 ROMA (ITALIA)
Tel. 39.06.684919 / Fac 39.06.6380292

KRATKA PREDSTAVITEV ŽIVLJENJEPISA NAŠEGA GENERALNEGA VIZITATORJA DR.P. STIPETA NOSIČA

Dr. p. Stipe Nosić se je rodil 20. marca 1952 v Lovreču pri Imotskem na Hrvaškem. Osnovno šolo je obiskoval v rojstnem kraju, srednjo šolo pa pri frančiškanih v Splitu-Poljud in jo končal 1971. Teologijo je študiral na filozofskem učiteljsku na Trsatu, nadaljeval pa ga je v Zagrebu, kjer je leta 1979 tudi diplomiral. Odšel je na podiplomski študij na Teološko fakulteto Albert-Ludwigs Universität v Freiburgu v Nemčijo, kjer je pod mentorstvom prof. dr. Bernharda Stoekla napisal doktorsko disertacijo iz moralne teologije z naslovom: *Emfaengnisregelung nach dem II. Vatikanischen Konzil - Eine moralgeschichtliche Untersuchung zur Lehre der paepstlichen Aeusserungen und zu ihrem Echo in der katholischen Kirche Jugoslawiens*. Akademski naslov doktorja teologije je prejel na isti fakulteti 30. 4. 1987.

Pred podiplomskim študijem je bil župnijski pomočnik v Zadru, kaplan v Puli, gvardijan v samostanu sv. Nikolaja na Reki, leta 1990 pa je bil imenovan za člana cerkvenega medškofijskega sodišča in leta 1991 za člana Sveta Škofovske konference za bolniško pastoralo. 1994 je postal profesor na Teološki fakulteti na Reki. Od 1994 do 1997 je bil definitor in nato vodja Hrvaške katoliške misije v Goeppingenu v Nemčiji. Leta 2003 se je vrnil v provinco in postal gvardijan znamenitega samostana Male braće v Dubrovniku. Je član škofijskega duhovniškega sveta.

Poleg doktorske disertacije je veliko objavljajl v domačih in tujih revijah in zbornikih, predvsem z etičnega in moralnega področja. Samo nekaj naslovov njegovih razprav: Prenatalni razvoj djeteta i zaštita njegova života, Kratki komentar enciklike Veritatis splendor, Pobačaj-nijekanje prava na život, Etika okoliša, Dostojanstvo žene, Smrtna kazna i pravo na život, Bolesnik i pastoralni radnik, Štrajk i protuštrajk, Kateheza prvopričesnika u diaspori, Krajevne ženidbene odredbe u Njemačkoj Katoličkoj Crkvi, Prikaz enciklike Deus caritas est pape Benedikta XVI., Prikaz enciklike Spe salvi pape Benedikta XVI.

Naj dodam še to, da je v času svoje gvardijanske službe v Dubrovniku temeljito obnovil frančiškanski samostan Male braće, ki je bil napaden v času domovinskog rata od srbske vojske.

P. VIKTOR PAPEŽ, PROV. MIN.

NEKAJ UTRINKOV Z GENERALNEGA KAPITLJA – ASSISI 2009

Na redni generalni kapitelj 2009 sem odpotoval iz Ljubljane v nedeljo, 24. maja zjutraj, skupaj z provincialom iz Zagreba p. Željkom Železnjakom in delegatom iz Južnoslovanske konference br. Kolaričem Krunoslavom, ki je na Trsatu vice magister novincev in študira psihologijo.

Med potjo je pripovedoval, kaj vse je prestala njegova družina v času "domovinskega rata", saj so morali v trenutku zapustiti svojo hišo in posest v Sremu ter oditi na Hrvaško, kjer so jim dodelili drugo hišo in nekaj malo zemlje.

Na kapitlju smo se zbrali vsi provinciali Južnoslovanske konference, med nami je bil tudi novoizvoljeni bosanski provincial p. Lovro Gavran, iz ZDA pa je prišel delegat hrvaške kustodije p. Marko Puljič. Mnoge provinciale poznam še iz časa, ko so bili študenti v Rimu, nekaj tudi mojih slušateljev na pravni fakulteti, nekatere pa sem spoznal ob raznih drugih prilikah in srečanjih. Vseh uradnih kapitularcev nas je bilo 154, trije provinciali se zaradi bolezni niso mogli udeležiti kapitlja, so pa poslali svoje vikarje oziroma definitorje. V tajništvu in drugih uradih kapitlja je bilo zaposlenih 28 oseb. Osebnost sem srečal p. Marcela Bokama, provinciala našega p. Pepija Lebrehta, ki se je kljub operaciji hrbtenice dobro držal in bil vedno lepo razpoložen. Velika večina se nas je zbrala do nedelje zvečer, nekateri pa so prišli v ponedeljek zjutraj. Ves čas smo stanovali v Domus Pacis, kjer smo imeli v veliki dvora-

ni zasedanja, vsaka jezikovna skupina (dve angleški, dve italijanski, francoska, portugalska, pojska, hrvaško-slovenska) je imela na voljo svojo dvoranico in kapelo za pogovore in bogoslužje, kadar ni bilo skupnega. Neapeljski provincial p. Esposito Agostino, ki je zdravnik, je imel posebno pripravljeno "ambulanto" za morebitne potrebe nekaterih bolnih. Tajnik kapitlja p. Francesco Patton, provincial iz Tridenta, je zelo dobro vodil zasedanja, prav tako tudi moderatorji, ki smo jih izvolili takoj na začetku s precejšnjo težavo, saj števcu glasov niso bili najbolj natančni in vajeni tega dela. Po dveh urah in pol smo uspeli dobiti tri moderatorje kapitlja: Italijana, Američana in latinoameričana.

Dnevni red je bil precej poln, kljub temu pa je bilo dovolj časa za osebne pogovore, srečanja in spoznavanja, posebno še pri mizi, če smo menjavali družbo. Ob 7. uri zjutraj smo po jezikovnih skupinah obhajali sveto mašo. Imeli nato zajtrk, zasedanja pa smo vedno pričeli ob 9. uri. do kosila ob 13. uri. Popoldanski del kapitlja smo začeli ob 15.30 in je trajal vse do večerje ob 20. uri. Seveda smo vmes imeli tudi odmor za kavico. Po večerji je bil čas za medsebojna druženja na vrtu

za stavbo. Hrana je bila odlična, italijanska. Med nami je bil večkrat tudi p. Robert Bahčič, gvardijan na kuriji v Rimu, ki je z fotoaparatom zbiral gradivo za Fraternitas. Naša konferenca je zbrala 12.000 evrov, ki smo jih poslali frančiškanom in sestrám klarisam v Aquilo, ki jim je potres porušil samostan, pod ruševinami pa je umrla tudi mati opatinja, nekaj sester pa je bilo poškodovanih. Ponedeljek, 25. maja je bil namenjen uradnemu odprtju kapitlja z govorom generalnega ministra. Zbrali smo se pred baziliko Marije Angelske in v procesiji šli v cerkev, kjer je bilo slovesno somaševanje. Generalni minister je v homiliji poudaril Pavlovo misel: "Gorje mi, če evangelija ne bi oznanjal" (1Kor 9, 16). Pri evangelizaciji moramo biti odprti, ustvarjalni, pogumni in ljubeznivi. Po kosilu smo bili prosti do plenarnega zasedanja ob pol štirih. Sledil je apel vseh kapitularcev in prisega. Pozdravil nas je assiški škof Domenico, župan Claudio Ricci

pa nam je poslal posebno poslanico. Med drugim je zapisal, da Assisi živi s sv. Frančiškom. Vzeti si moramo čas tudi zase in našemu življenju dati duha sv. Frančiška. Sredstva družbenega obveščanja so kapitulju namenila veliko pozornosti in obveščala javnost o našem delu in načrtih. Prvi dan popoldan smo volili moderatorje in voditelje komisij za določena po-

jo. Ne smemo opuščati tradicionalnega pastoralnega dela, vendar ne smemo pri njem ostati; potrebno je iskanje novih oblik evangelizacije. Papež Janez Pavel II. in Benedikt XVI. sta poudarila, da moramo biti frančiškani »ljudski«, z ljudmi. Ponekod se je ta stik z ljudmi izgubil, zato take province stagnirajo in nimajo poklicev. Sodelovanje z verniki laiki v evangelizaciji je

sameznika in bratstvo do neučinkovitosti, nezadovoljstva, malodušnosti in do napačnih življenjskih odločitev.

V skupnih pogovorih je bilo večkrat poudarjeno, kako porazne so posledice neodgovorne uporabe interneta, ki vodi tudi v posebno obliko odvisnosti. Temu problemu bo potrebno nameniti veliko pozornosti in Generalna kurija naj izda v sodelovanju s strokovnjaki pripomoček za pravilno in odgovorno uporabo interneta. Internetni odvisniki izgubijo stik s skupnostjo, postanejo agresivni v besedah in obnašanju, nezadovoljni s seboj in drugimi, kritični do vsega, raztreseni, v njih se večja asocialni čut, zanemarjajo duhovno življenje, kar lahko hitro privede do izstopa. Osamljenost vodi še do večje neodgovorne uporabe interne-

dročja. Naslednji dnevi prvega tedna so bili namenjeni poročilu generalnega ministra o stanju v redu, pogovoru o tem poročilu, ki obsega kar 306 strani. Zaradi obsežnosti poročila ga nismo mogli temeljito predelati že doma, nekatere misli pa so povzete iz knjige: Prodorno in smelo. Iz teh pogovorov smo nakazali smernice za prihodnost in za sklepni dokument kapitulja. Prvi del generalovega poročila je bil namenjen evangelizaciji in našemu poslanstvu v svetu. Zanimivo je to, da župnijska pastoral ni več »problem« v našem redu, kot so to nekateri pred leti zagovarjali in širili te ideje tudi pri nas. Generalno tajništvo za evangelizacijo je pripravilo posebno knjigo: Poslani smo evangelizirati v župniji v bratstvu in majhnosti. Dokument bomo prevedli tudi v slovenščino. Naše župnijsko delo mora imeti značaj naše karizme, v župnijsko delo je potrebno vključiti tudi brate laike, saj je celotno bratstvo odgovorno za apostolsko delovanje v župniji. Potrebno je vzgojiti in nenehno formirati vernike laike za uspešno evangelizaci-

naša značilnost, saj imamo tudi v lastnih vrstah brate laike, ki nam lahko veliko pomagajo pri evangelizaciji. Seveda pa lahko evangelizacija tudi postane ovira za bratsko življenje, če v nas zamira duh pobožnosti, molitve in bratskega življenja v skupnosti. Urejeno in pristno bratsko življenje je najmočnejše sredstvo evangelizacije. Aktivizem, individualizem, problemi zakramentalnega življenja in vere pri bratih izčrpavajo po-

ta. Prav tako je bila poudarjena transparentnost naše zaobljube ubožstva in ekonomije. Ta transparentnost pa je mogoča le tam, kjer je navzoča tudi osebna transparentnost. Potrebno je razvijati čut solidarnosti med posameznimi bratstvi in redom tako v ekonomiji kot tudi v personalu.

Posebno pozornost v evangelizaciji moramo nameniti dialogu z drugimi kulturami, verstvi in tistimi, ki so sicer

številu definitorjev, o trajanju generalnega kapitlja, ki se je nekaterim zdelo preveč dolgo, in o pomenu generalnega vizitatorja. Ob koncu prvega tedna smo potrjevali zapisnike sej.

V četrtek, 28. maja smo bo 18. uri imeli večernice v cerkvi sv. Damijana. V procesiji smo šli v samostanki atrij, pred vhodom smo se posuli s pepelom v znamenje spokornosti in obžalovanja. Zahvalili smo se Bogu za dar poklicanosti. Sv. Frančišek je s križa v tej cerkvici slišal božje naročilo in je uspel, ker se je popolnoma dal Bogu na razpolago. Sobota 30. maja zvečer je bila namenjena slo-

kršeni, a niso evangelizirani. Kapitularci so se strinjali z mojim predlogom, da bi morali iskati tudi načine, kako evangelizirati bogate, ki imajo v rokah vse vzvode in vplivajo na vse vidike življenja in vedno bolj ustvarjajo prepad med bogatimi in revnimi. Tudi bogati so »revni« v duhu, materialno bogati, a duhovno večkrat revni. Za evangelizacijo je potrebno uporabiti tudi našo kulturno dediščino (arhive, knjižnice, muzeje) in romarska svetišča, kamor prihajajo ljudje, ki jih ni videti v domačih župnijah.

Posebni problem v naših skupnostih so »bratje z dvojno pripadnostjo«: frančiškanski karizmi in drugim duhovnim gibanjem, ki jim dajejo prednost pred našo karizmo. Bratje, ki so izgubili frančiškansko identiteto, se radi zatekajo v druga duhovna gibanja, kar prinaša skupnosti probleme. Več govornikov je izrazilo zahtevo, naj Generalna kurija v tem pogledu izda navodila in smernice. Mladim bratom je potrebno poskrbeti značilnosti frančiškanske teološke in filozofske miselnosti. K temu lahko pripomore t.i. »frančiškansko leto« Temeljito je treba analizirati odhode in izstope iz reda; večina jih odide v prvih desetih letih redovnih zaobljub V temelju njihovega odhoda so večkrat

navzoči kriza vere, opuščanje zakramentalnega in duhovnega življenja in odprtost za posvetnega duha ter pomanjkanje trajne formacije. Vsako bratstvo, vsak brat, še posebno vzgojitelji in profesorji se morajo zavedati svojega vzgojnega poslanstva. Vprašanja poklica mladih ne more biti v rokah psihologov, saj gre za nadnaravni poklic in poklicanost k posebni obliki versko-redovnega življenja. Posebnega pomena je formacija gvardijanov, ekonomov in vzgojiteljev; v vsaki provinci naj bi bila posebna hiša - šola molitve. Tudi na strukture reda je bilo danih več pripomb in predlogov. Govorili smo o

vesni binkoštni vigilijs. Zvečer smo se zbrali pred baziliko, z velikonočne sveče smo zažgali velik ogenj in v procesiji šli v baziliko, kjer so pripravili molitveno uro in adoracijo, ki smo jo zaključili ob polnoči.

Drugi teden kapitlja smo pričeli z obredom lectio divina po metodi Emausa. Prisluhnili smo pričevanju o življenju frančiškanov na Kitajskem. Z zanimanjem smo prisluhnili poročilu generalnega prokuratorja, ki je odgovoren za stike s svetim sedežem in o delu generalne kurije. V zadnjih šestih letih je bilo imenovanih 32 bratov za škofe, kongregacijo za kler je prevzel franč. kardinal Claudio

Hummes, sedem bratov je zaposlenih na uradih svetega sedeža. V razne urade v Vatikan je bilo odposlanih 693 zadev, v tem času je izstopilo iz reda 553 bratov s slovesnimi zaobljubami. Glavni razlog za odhod so: pomanjkljiva psihična in čustvena zrelost, opuščanje duhovnega življenja (kriza vere), pomanjkljiva formacija, individualizem, pretiran aktivizem, izguba stika z predstojniki in brati.

Bil sem izvoljen v komisijo za pravna vprašanja in pripravo novih členov Generalnih statutov. Prvi predskrutinij, ki smo ga opravili, je pokazal, kdo ima največ možnosti za izvolitev za službo generalnega ministra. Veseli smo bili, da je velika večina kapitularecev bila za dosejanega generalnega ministra. Dež, ki je padal dva dneva, je nekoliko osvežil zrak in s tem izboljšal razpoloženje med kapitularci, saj nas je vročina pre-

Slovesno somaševanje vseh kapitularecev ob 7. uri zjutraj, v baziliki Marije Angelske, je vodil papeški delegat. V homiliji je poudaril pomen Frančiškove karizme za današnji čas. Ob 9. uri smo se zbrali v kapitularni dvorani k volitvam generalne-

odhodu je kardinalu izročil pečat, prosil za odpuščanje za vse opustitve in napake v času svoje službe in s tem bil razrešen svoje službe. Dvorano smo zaprli, vsi nekapitularci so jo zapustili, navzočih nas je bilo 152 volivcev. Že med odpiranjem

cej »zdelovala«. Poslovili smo se od starega definitorija ter se mu zahvalili za njegovo šestletno delo. Zvečer je p. Robert Bahčič pripeljal kardinala J. Saraiva Martinsa, ki bo naslednji dan predsedoval izvolitvi novega generalnega ministra. 4. junija 2009 bo šel v zgodovino kot dan izvolitve generalnega ministra za nadaljnje šestletje.

ga ministra. Zapeli smo Veni Creator Spiritus, prisluhnili krajšemu nagovoru kardinala, v katerem je poudaril tesno povezanost našega reda z Cerkvijo in s papežem. Omenil je, da je naš red dal Cerkvi veliko svetnikov, tudi mučencev in da je izvolitev generalnega ministra izrednega pomena za vso Cerkev. Generalni minister v

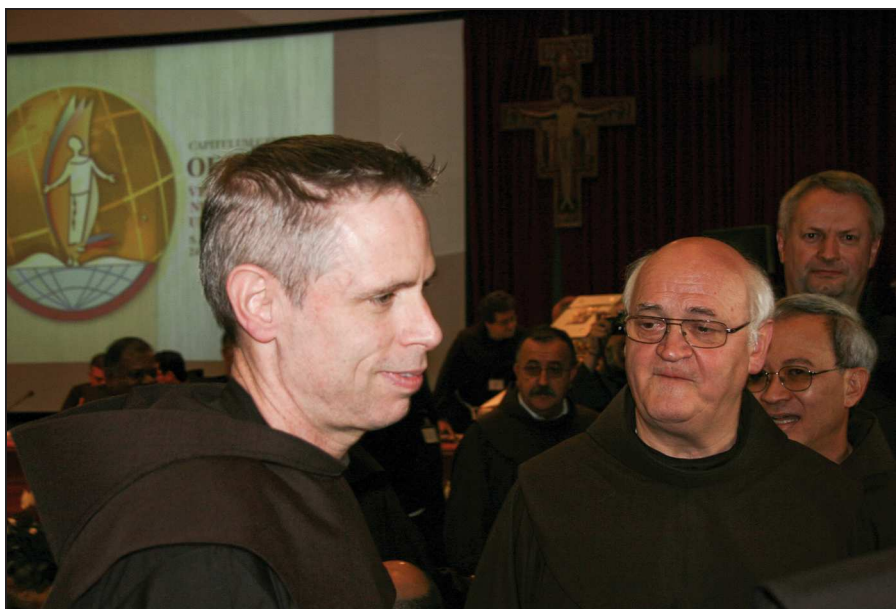
in preštevanjem glasovnic smo veselo zaploskali, ko je kandidat za novega generalnega ministra presegel zahtevano število glasov. Še večje navdušenje pa je bilo ob koncu štetja, saj je dosegel izredno visoko število glasov. Jose R. Carballo je bil vidno ganjen nad tem izidom. Ker sem sedel v njegovi bližini, sem imel možnost, da mu takoj čestitam med prvimi. »Moli zame«, je bil njegov odgovor. V slovesni procesiji in ob zvonjenju vseh zvonov smo šli v baziliko kjer mo zapeli Te Deum in kjer je novoizvoljeni generalni minister izpovedal vero in obljubo zvestobe ter podpisal dokumente o izvolitvi skupaj z kardinalom in tajnikom. Slovesno kosilo smo imeli v veliki samostanski obednici. Popoldan smo se v skupinah pogovarjali o kandidatih za generalnega vikarja, zvečer pa smo za vikarja že opravili predskrutinij. Drugi dan smo izvolili generalnega vikarja, ki je »amerikanec« p. Michael Anthony Perry. Po-

poldan, 5. junija, smo opravili predskrutinij za definitorje. Vsaka konferenca je predlagala dva kandidata, Latinska Amerika pa štiri. Naslednji dan v soboto smo izvolili definitorje. Sam postopek je bil zapleten in dolgotrajen. Definitorji so:

pisal svoje potrjeno Vodilo in se zdravil s pomočjo papeških zdravnikov oči in bolečine v glavi, in Greccio, ki so znane po prvih jaslicah. V samostanu Fontecolombo imajo noviciat (šest novincev). Pri magistru sem se pozanimal kako je z

nija zvečer smo imeli v baziliki sv. Frančiška lepo slovesnost. Med bogoslužjem Božje besede in branjem Frančiškovih spisov, ki ju je spremljal instrumentalni orkester, smo obnovili redovne zaobljube. Pri tem obredu sem mislil tudi na vse naše brate v provinci in po svetu in na naše novince, ki bodo kmalu naredili prve zaobljube. Na oltarju je bila originalna listina Vodila iz leta 1223, ki ga je potrdil papež Honorij III. Po obredu smo v procesiji šli na grob sv. Frančiška k blagoslovu, temu pa je sledila večerja v veliki obednici (80 m dolga, 13 m visoka, 11 m široka). S terase samostana smo občudovali čudovit pogled na razsvetljeno mesto Assisi.

Sreda, 10. junija je bila namenjena izoblikovanju posebne poslanice kapitularcev zasedanju G8. V njej smo poudarili skrb za vedno večje število rev-

1. p. Vincent Zungu za Afriko
2. p. Pashalis Bruno Syukur za Azijo in Oceanijo
3. p. Francis Walter za Angeleško govoreče področje
4. p. Roger Marshal za Srednjo Evropo
5. p. Vincenzo Brocanelli za Italijo
6. p. Ernest K. Siekierka za Severno in Južno slovanse konferenco
7. p. Nestor Schwerz za Brazilijo
8. p. Ernesto Palma Enriquez za Latinsko Ameriko

V nekaterih Konferencah je bilo nekoliko negotovanja, saj niso bili izvoljeni tisti, ki so jih predlagali in so imeli preference. Za nami je bil torej zelo naporen teden, volitve novega vodstva našega reda do prihodnjega kapitlja, ki bo leta 2015. Nedelja sv. Trojice je bila namenjena našemu romanju v Fontecolombo, kjer je Frančišek

vzgojo kandidatov, ki prihajajo vedno starejši v noviciat. Veliko pozornosti zato namenjajo postulat.

Tretji teden smo namenili oblikovanju sklepnega dokumenta in spremembam Generalnih Statutov. Nekateri so hoteli preusmeriti delo kapitlja v drugo smer, kar pa je bilo zavrnjeno in ostali smo pri načrtu. 9. ju-

nih posameznikov in družin ter beguncev kar je posledica globalizacije ekonomije, ki gleda in upošteva le ekonomske zakonitosti in liberalnega trga. Opozorili smo tudi na to, da so mnogi ljudje nezaščiteni pred izkoriščanjem ter da smo manjši bratje solidarni z ubogimi, ker živimo med njimi in poznamo njihove stiske. V ko-

misiji za Generalne statute smo imeli precej dela, saj je bilo predlogov za spremembo zelo veliko, vendar smo upoštevali le nekatere, ki so bili dobro premišljeni. Generalni minister me je sprejel na osebni pogovor. Vse prav lepo pozdravlja. Ima lepe spomine na obisk leta 2004 pri nas, posebno mu je ostala v spominu Sveta Gora zaradi hude nevihte, ki je bila tisto noč.

Tudi v petek, 12. junija smo ves dan namenili oblikovanju Generalnih statutow in enega člena Generalnih konstitucij. Delo je šlo počasi naprej, saj je bilo težko prepričati nekatere, da ima pravo svoje zakonitosti in

na. Srečal sem se z beneškim provincialom in mu omenil naš odrti problem vračanja slik samostanski cerkvi sv. Ane v Kopru. Slike, vsaj nekatere, so sedaj v galeriji pod cerkvijo v Gemoni. 800-letnica našega reda bi bila lepa priložnost, da se ta zadeva uredi v duhu bratstva in pravičnosti.

V nedeljo 14. junija smo poromali na La Verno kjer smo opravili lep obred v kapeli Ran sv. Frančiška in imeli več časa za osebno molitev. V naši sredi je bil tudi generalni minister. V pridigi je poudaril, da dokler bo La Verna to, kar mora biti, se ne boji za naš red. Pri evharistični procesiji in kosilu je bil tudi lo-

kalni župan, ki je nečak našega pokojnega kardinala p. Umberta Bettia.

Zadnji teden našega kapitlja je bil namenjen sestavljanju sklepnega dokumenta in dokončne potrditve spremenjenih Generalnih statutow. Duhovno misel je pripravil kustos Svete dežele, govoril je predvsem o težavah dialoga v Jezusovi deželi. Prisluhnili smo tudi poročilu rektorja naše univerze v Rimu Antonianum. 15. junija je na romanje v Assisi p. Niko pripeljal okrog 90 motoristov. Obiskali so La Verno, Greccio, grob sv. Frančiška in imeli v sredo 17. junija mašo v baziliki Marije Angelske. Generalnega ministra sem prosil, da jih gre pozdravit kar je tudi storil. Lepo jih je nagovoril z mislijo, da tudi oni na svoj lastni način lahko veliko dobrega naredijo. Podarili so mu kraški pršut, posebno jubilejno motoristično frančiškansko rutico in mu zapeli: kol'kr kapljic, tol'ko let. Ljudje so z zanimanjem ogledovale posebno vrsto romarjev, kakršnih še Assisi ni videl. Zvečer smo v cerkvi sv. Klare imeli molitveno uro skupaj s sestrami klarisami. Vseh je 40, mati opatinja pa je iz Trsta in ji zato Slovenija ni povsem tuja dežela. Po molitvi so nas sprejele v

da moramo gledati na red kot celoto, ne pa na posamezne province in njihove zahteve. Zvečer smo imeli sestanek z generalnim ministrom Poljaki in naša konferenca. Poudaril je, da bo nas obiskal če bo le utegnil. Za nas se zanima in na nas misli, saj imamo poklice, in to je prihodnost. Večjo pozornost pa je treba nameniti delovanju Konference in trajni formaciji. Računa tudi na našo personalno pomoč.

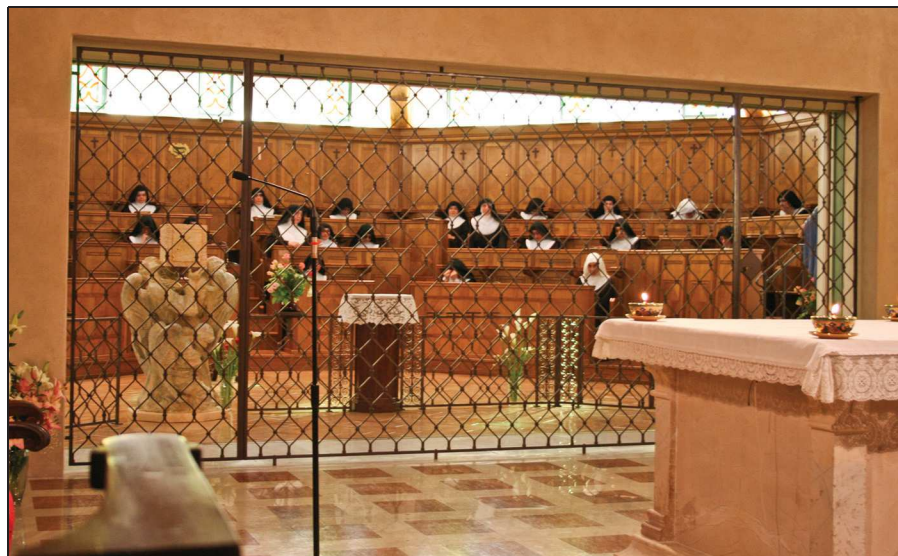
Praznik sv. Antona je bil zares praznik, saj smo imeli prosto, nekateri Italjani pa so odšli v province praznovati sv. Anto-

dvorano na pogovor in nas obdarile s sladkarijami. Osnutek sklepnega dokumenta je bil podvržen precejšnji kritiki, zato ga je komisija popravljala in končno smo ga le potrdili. Vesel sem, da so sprejeli tri moje predloge v ta dokument. Zadnji dan kapitlja je bil dolo-

Zelo dragocena so bila medsebojna srečavanja in pogovori ter pričevanja bratov, ki živijo v posebnih težkih okoljih. Nekaj težav je bilo zaradi nepoznavanja jezikov in simultane prevajanja, kdaj pa kdaj so bile seje preveč razvlečene. Za prihodnji kapitelj smo predlagali,

da bi ga bilo dobro skrajšati za en teden in temo kapitlja čim bolj določiti. V soboto 20. junija smo imeli sklepno zasedanje, zahvala vsem sodelavcem, nato pa ob 11. uri slovesno somaševanje v baziliki. Po maši smo šli v sprevodu v kapelo Porciunkule in tam se je generalni minister od vsakega poslovil in vsakemu izročil Frančiškovo vodilo. Naročil mi je pozdrave za vse brate v Sloveniji. Po tej slovesnosti je bilo kosilo v samostanski obednici, nekateri pa smo zaradi oddaljenosti že začeli odhajati in proti večeru sem bil že v Ljubljani. To je nekaj spominov na bogato doživete tedne generalnega kapitlja v Assisu. Sprejel sem ga kot dar božje milosti. Kaj več pa vam bom lahko povedal ob drugih prilikah. Želim, da bi kapitelj obrodil v nas sadove Duha, tistega Duha, ki ima moč, da prenavlja obličje zemlje.

čen za preverjanje poteka in dela kapitlja po jezikovnih skupinah, nato pa smo na plenarnem zasedanju povedali, kaj nam je bilo všeč in kaj ne. Pohvalili smo delo in organizacijo generalnega tajnika kapitlja in njegove pomočnike, ki so dobro opravljali svoje delo. Poleg tega so bila deležna pohvale tudi bogoslužna srečanja na raznih krajih in vsa oskrba v Domus Pacis. Kljub kulturnim in jezikovnim razlikam smo doživljali unitas in diversitas.

LJUBLJANA, 23. 6. 2009
P. VIKTOR PAPEŽ, PROV. MIN.

GENERALNI KAPITELJ: GOSPODARSKIM MINISTROM G8

Mi frančiškani, manjši bratje (vodstvo reda, ministri in kustosi), smo se zbrali tukaj v Assisiju, ko letos mineva 800 let od ustanovitve našega reda, na svojem 187. generalnem kapitlju. Prihajamo iz 110 dežel sveta in zastopamo 15000 bratov, ki neposredno in konkretno delijo usodo s svojimi ljudstvi. Pošiljamo vam, gospodarskim ministrom G8, frančiškanski pozdrav "mir in dobro" in prisrčno bratsko sporočilo.

Vidimo, da se v naši družbi premalo upošteva nekatere neodtujljive pravice ljudi, tako na gospodarski, kot socialni, kulturni, državljanski in politični ravni. Med temi je pravica do življenja v vseh njegovih obdobjih, pravica do svobode v vseh njenih oblikah, pravica do dela in izobraževanja ter pravice žensk in otrok. Ob tem ne smemo zanemariti današnjih ključnih vprašanj nezaposlenosti in pomanjkljive podpore družinam v težavah. Z rastočim nemirom opazamo, da ima globalizacija, ki jo vodi zgolj zakon trga, težke posledice: gospodarstvo se dojema kot najvišjo vrednoto; nezaposlenost; zmanjševanje in poslabšanje javnih storitev; uničevanje okolja in narave; neobrzdana proizvodnja in prodaja orožja; povečanje razlik med bogatimi in revnimi; nepravilna konkurenca, ki uboge narode postavlja v še očitnejši podrejen položaj in s tem sili milijone ljudi v obupano izseljevanje iz domovine. Prepričani smo, da lahko gospodarsko krizo premagamo, če se bomo zavezali: da bomo spremenili svoj stil življenja, da bo postal bolj odgovorno zmeren; da bomo kot alternativo konkurenci gojili deljenje; da bomo vzpostavljali spoštovanje okolja in dejavno nenasilje.

V luči navedenega predlagamo da vlade držav G8:

- v načrtovanju gospodarstva spremenijo paradigma - model prostega trga zamenjajo s trajnostnim modelom, ki daje prednost socialnim in okoljskim razsežnostim pred zgolj ekonomskimi. To jamči, da bodo izpolnjene temeljne potrebe vseh, s sodelovanjem vseh;
- dajo prednost proizvodnim programom, ki se načrtno izogibajo onesnaževanju;
- spodbujajo energetske politike, ki temelji na obnovljivih virih energije in spoštovanju ekosistemov;
- vztrajajo pri svoji obljubi, da bodo 0,7% BDP namenili doseganju osmih ciljev "Razvojnih ciljev za tisočletje" (Millennium Development Goals).

V duhu učenja sv. Frančiška Asiškega, zavetnika ekologije, ki je po svetu znan kot pravečalec miru in bratstva, vas rotimo, da postavite človeško osebo v vseh njegovih ali njenih razsežnostih v središče. Pri tem še posebno pospešujemo:

- spoštovanje dostojanstva in enakosti oseb, od koder izhaja tudi trud za gradnjo skupnega dobrega in dosegljivost dobrin za vsakogar.
- obnovljen trud za trajnostni razvoj, kar jamči, da bomo izpolnili potrebe sedanjih generacij, ne da bi to ogrozili prihodnjim.
- gospodarsko rast, ki upošteva zaščito okolja in pravično delitev dobrin med vsemi deželami.

Verjamemo, da boste s skrbnim prizadevanjem v teh rečeh najboljše izpolnili pričakovanja in potrebe ljudi danes.

Kot manjši bratje vam zagotavljamo vso svojo podporo pri tem in vas pozdravljamo z besedami sv. Frančiška Asiškega, ustanovitelja reda: "Gospod naj vam da mir!"

PREVEDEL: P. JERNEJ KURINČIČ

MEDNARODNI KAPITELJ VSE FRANČIŠKOVE DRUŽINE V ASSISIJU (15-18. APRILA 2009)

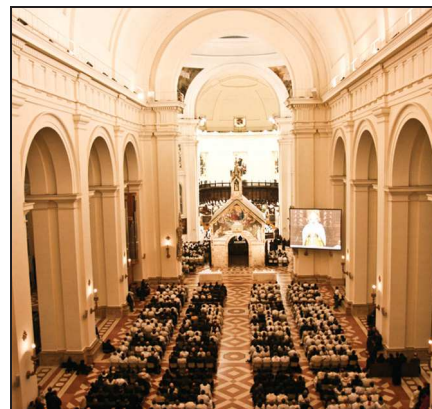
Dragi bratje, pozno ponoči, 18.04., smo se vrnili štirje predstavniki province (pp. Peter Vrabec, Gregor Kos, Jernej Kurinčič in jaz) iz Rima. Udeležili smo se mednarodnega kapitlja vse Frančiškove družine v Assisiju od 15. do 18. aprila 2009.

O tem srečanju, ki se ga je udeležilo 2000 bratov iz vsega sveta, sem Vas že obvestil in na kratko predstavil program, ki pa je bil kasneje nekoliko spremenjen. Avdiencia pri papežu ni bila v Vatikanu, ampak v Castelgandolfu; nismo dobili vsi enakih jubilejnih štol, kar je bilo obljubljeno, zato so nekateri prišli brez njih; tudi bivali nismo skupaj po narodnostih, ampak sem bil jaz posebej v italijanskem Frančiškanskem centru, kjer ima sedež Konferenca italijanskih provincialov. Z bivanjem smo bili zadovoljni, saj so bili organizirani posebni avtobusni prevozi k velikemu 135 m dolgem šotoru, kjer so potekala naša srečanja.

Govoril sem s p. generalnim ministrom, ki je izrazil veselje, da smo prišli. Vse prav lepo pozdravlja. Prav tako sem govoril s kardinalom dr. Francem Rodetom, ki pošilja lepe pozdrave vsem bratom. Považljen sem bil, da za RTV Umbrigo dam poseben intervju o tem srečanju. V prostem času, ki pa ga je bilo resnično zelo malo, sem se srečal z mnogimi znanci, tudi nekdanjimi študenti naše fakultete na Antonianumu. Na kratko sem govoril tudi z generalnim ministrom anglikanskih frančiškanov in

z novo vejo frančiškanov iz Španije, ki ima štiri obljube, četrta je: služba umirajočim. Na sivem habitu imajo verižico z belim križem. Opazil sem tudi še nekaj drugih novih »rožic« tako, da je bilo to srečanje tudi prava »parada« različnih barv in krojev habitov. Uradni jeziki so bili: angleščina, italijanščina, španščina in poljščina. Omožčili so nam simultano prevajanje. Navzoča sta bila tudi assiški škof in župan. Skupino frančiškanov je sprejel tudi italijanski državni predsednik, ki pripada komunistični stranki. Politična kultura je evropska, daleč od naše slovenske.

Prvi dan je bil namenjen **SPREJEMANJU**. Vse je vodil naš generalni minister. V sprevodu so prinesli kopijo Frančiškovega Vodila, ki je bilo ves čas trajanja kapitlja na vidnem mestu. Glavno premišljevanje je imel kapucin Cantalamessa na temo: izpolnjujmo katoliško sveto Vodilo, ki smo ga zaobljubili Gospodu. Vidi se, da je karizmatično usmerjen in blizu gibanju prenove v Duhu. Somaševanje v baziliki Marije Angeljske je vodil assiški škof. Sveto mašo sem daroval za vse brate v provinci, posebno še za naš mladi naraščaj in za nove poklice ter se še posebno spomnil naših bolnikov.

Drugi dan je bil posvečen **PRIČEVANJU**. V šotoru je srečanje vodil generalni minister minoritov. Okroglo mizo, pri kateri so sodelovali: kapucinski škof J. Corriveau, naš nekdanji general p. Giacomo Bini in minoritski škof, tajnik Kongregacije za redovnike p. A. Gardin, je vodil novinar RAI Uno. Največ vprašanj je novinar postavil našemu p. Biniju, saj je bil v svojem kratkem predavanju zelo oseben in »provokativen«, kot pač on je in ga poznamo. Navzoče je navduševal s svojimi odgovori. Nekaj minut so nam peli pevci Frančiškanskih zborov. Popoldan, po kosilu, pa smo prisluhnili pričevanju nekaterih sobratov, ki delajo v posebnih razmerah: v misijonih ob reki Amazonki, na univerzah v ZDA, na področju izdajateljske dejavnosti (Messaggero

di S. Antonio, Padova), p. P Pizaballa, kustos Svete dežele je prikazal problem medverskega dialoga v Palestini, generalna ministrica FSR pa je govorila o tretjem redu v tretjem tisočletju.

Somaševanje v baziliki Marije Angelske je vodil kardinal dr. Franc Rode in imel lep nagovor. Tretji dan, to je v petek, je bil namenjen **POSTU IN SPOKORNOSTI**. Obredu je predsedoval kapucinski generalni minister p. M. Johri. Po skupnih hvalnicah v šotoru smo se napotili v cerkev sv. Klare, kjer nam je opatinja iz Foligna pripravila 45- minutno globoko duhovno razmišljanje na temo: Gospod je dal, meni Frančišku, da sem začel delati pokoro. Po tem premišljevanju smo imeli do 15. ure prosto in vsak se je ob postu in spokornosti zatekel v določeno cerkev ali kraj, kjer je lahko osebno razmišljal in molil. Osebno sem večji del časa porabil za Porciunkulo in ob grobu sv. Frančiška. Ko sem bil v kapeli groba sv. Frančiška, so prinesli v spremstvu policije in minoritov originalno in dobro zavarovano Vodilo sv. Frančiška in ga postavili na oltar. Ko so odšli sem z dovoljenjem patra, ki je stražil pred

oltarjem prosil, da bi se lahko z roko dotaknil te relikvije, ki jo varuje neprobojno steklo. Dovolil mi je. Ko se je »straža« zamenjala, pa sem prosil drugega patra, naj se z šopom rožnih vencev, ki sem jih kupil za naše postulante, novince in klerike, dotaknem te relikvije, ki jo redkokdaj izpostavijo v javnost. Popoldan ob treh smo začeli s procesijo od Porciunkule do bazilike sv. Frančiška. Procesijo je spremljalo petje, molitev, tišina. Ob grobu sv. Frančiška so nam generalni ministri frančiškanov, minoritov in kapucinov izročili v spomin Vodilo sv. Frančiška. Pred baziliko pa smo nato imeli somaševanje, ki ga je vodil frančiškanski kardinal C. Hummes, prefekt Kongregacije za klerike. Med mašo je pel zbor bazilike ob spremljavi orkestra. Po maši nam je kardinal podelil blagoslov z originalno relikvijo blagoslova, ki ga je sv. Frančišek dal bratu Leonu.

Somaševanje je vodil naš generalni minister. Ker je voditeljica ognjiščarjev govorila zelo dolgo, čeprav je v začetku obljubila, da bo povedala samo par stavkov, se je vse tako zavleklo, da je naš generalni minister za polovico skrajšal svoj nagovor in

Sobota, zadnji dan našega srečanja, je bila namenjena **HVALEZNOSTI**. Zgodaj zjutraj smo se z avtobusi odpeljali v Castelgandolfo, kjer smo najprej imeli somaševanje v veliki dvorani Mariapoli. Pozdravila nas je voditeljica ognjiščarjev.

»pohitel« z somaševanjem, ker smo imeli napovedano avdience pri svetem očetu za 12. uro. Papež je prišel na naše srečanje z polurno zamudo, navdušeno smo ga pozdravili, naš generalni minister pa je imel lep nagovor, v katerem je papežu

čestital za 82. rojstni dan in za četrto obletnico izvolitve za papeža. Tudi papež je imel lep in spodbuden nagovor, ki bo objavljen v prevodu.

S tem je bil ta mednarodni kapitelj končan in vsi smo se razšli na vse kraje in smeri, od koder smo prišli. O vsebini kapitlja boste še kaj več slišali kasneje, nekaj novic in fotografij vam je sproti posredoval p. Robert Bahčič, za kar se mu zahvaljujem.

Mislim, da smo bili zadovoljni z vsebino in organizacijo kapitlja, ki nas je obogatil z mnogimi mislimi in spoznanji. Tudi ta kapitelj je bogat doprinos k našemu jubilejnemu letu, ki smo ga slovenske frančiškove ustanove lepo praznovale v CD na velikonočni ponedeljek, 13. aprila 2009 ob 18. uri. O tem sem na kratko obvestil tudi našega generalnega ministra in je pokazal veselje in zadovoljstvo nad to prireditvijo.

Vsem bratom želim vse dobro. Spominjal sem se vas na krajih sv. Frančiška, prav tako tudi sester klaris, ki so neločljivo povezane z našo ustanovo. Tudi v Assisiju je bilo večkrat poudarjeno, da je avtentična razlagalka karizme sv. Frančiška prav sv. Klara. Zato poznanje sv. Frančiška nujno vodi preko spisov sv. Klare.

LJUBLJANA, 19. 04. 2009
P. VIKTOR PAPEŽ, PROV. MIN.

OB 100. JUBILEJU IZHAJANJA REVIJE “AVE MARIA”

Redkokatera slovenska revija, posebno še, če izhaja v tujini, doseže tako častitljivo jubilejno starost kot slovenska verska revija “Ave Maria”, ki letos obhaja 100. obletnico izhajanja.

Revijo so leta 1909 ustanovili naši patri v Kustodiji sv. Križa v ZDA. Prvi njen urednik je bil p. Kazimir Zakrajšek, vmes jih je bilo še nekaj, sedanji urednik pa je dr. p. Bernardin Sušnik, ki je reviji dal “novo obleko” in jo tudi vsebinsko obogatil in razširil.

mo na svojo Mater Marijo, da ne pozabimo, da smo katoliški Slovenci”, je uredništvo zapisalo na pot novi reviji v prvi številki, ki je izšla marca 1909.

Takratno uredništvo ni dvomilo, da je »tak list silno potreben za ameriške Slovence«, kar je potrdila tudi zgodovina skozi

in delu za telo, ne pozabijo na neumrljivo dušo«.

Ob tem jubilejnim prazniku 100. obletnici izhajanja revije »Ave Maria« v svojem imenu in v imenu naše province in provincialnega vodstva čestitam vsem bratom v Fundaciji sv. Križa v ZDA, da ste skozi ves ta čas

Revija je od njenega samega začetka povezovala naše rojake v ZDA, jih seznanjala z dogodki v domovini, jim pomagala k poglobljanju verskega življenja in k ohranjanju kulture, jezika in pristnih slovenskih navad in običajev. Marijin zvon “Ave Maria”, naj “ zadoni krepko po vseh slovenskih naselbinah širne Amerike, naj to čujejo vsa srca in nam budijo spomine na mili slovenski dom, na naše obljube in prisege, dane ob slovesu iz domovine, dram v nas, da ne zadremljemo v duševno spanje, da ne pozabi-

stoletja vse do današnjih dni in upamo, da bo to svoje osnovno poslanstvo opravljal »ta list«, ki pa je prešel v privlačno mesečno revijo, tudi še naprej.

Veseli smo, da so nekateri dvomi in pomisleki o njenem nadaljnjem izhajanju bili premagani in odstranjeni, tako da bo Marijin zvonček »Ave Maria« še naprej prijazno zazvonil vsak mesec rojakom v Ameriki, slišimo pa ga tudi pri nas v Sloveniji, in ameriške Slovence »opominjal na večni dom, na nebeškega Očeta, na Marijo, da pri skrbi

s pogumom, veseljem in uspešnostjo skrbeli za njeno redno izhajanje; sedanjemu uredniku dr. p. Bernardinu Sušniku pa želim še veliko zadovoljstva in blagoslova pri urejanju in izdajanju te pomembne revije za naše rojake v Ameriki. Naj »Ave Marijo« uspešno popelje še v drugo stoletje njenega življenja.

LJUBLJANA, MARCA 2009
P. VIKTOR PAPEŽ, PROV. MINISTER

A V E M A R I A

ŠT. 3 – LETNIK 101 – MAREC 2009

A V E M A R I A

ŠT. 2 – LETNIK 101 – FEBRUAR 2009

DAN PROVINCE V NAZARJAH

Bratje Slovenske frančiškanske province sv. Križa smo v Nazarjah, 13. maja 2009, praznovali DAN PROVINCE.

Zbralo se nas je 54. Še posebno sta nas razveselila brata: iz Avstralije - p. Dar-ko in p. Metod iz Lemonta v ZDA. V sprevedu v cerkev smo ob 10.15 uri nesli »Frančiškov križ« in Vodilo našega reda. Pozdravil nas je gvardijan p. Damijan. Po besednem bogoslužju in homiliji (p. Viktor) so gvardijani posameznih redovnih hiš brali poglavja Potrjenega Vodila sv. Frančiška. Priporočili smo se tudi vsem svetnikom se-rafinskega reda (pete litanije), ob velikonočni sveči smo prižgali svojo svečo, počastili Vodilo in nato skupno obnovili redovne zaobljube, ki so naša zaveza z Bogom. Obiskali smo sestre klarise. Pozdravila nas je mati opatinja, vse pa so nam zapele dve lepi pesmi. Mati opatinja je poudarila pomen medsebojnega sodelovanja, se nam zahvalila za vso našo naklonjenost do sester v Nazarjah in v Dolnicah in nam zagotovila molitveno pomoč še naprej. Hvaležna nam je, da za sestre skrbimo kot je to Klari obljubil Frančišek. Trije bratje, ki so sodelovali na mednarodnem kapitlju pod rogoznicami (p. Jernej, p. Peter Vrabec in p. Gregor), so nam posredovali nekaj zanimivih osebnih vtisov.

Bratom sem sporočil, da je Generalna kurija ime-ovala generalnega vizitatorja za našo provinco in sicer v osebi p. dr. Stipeta Nosiča, gvardijana v Dubrovniku. Rodil se je 1952. v Lovreču (Imotski), 1983. šel na podiplomski študij v Freiburg (Nemčija) kjer je 1987. tudi doktoriral pri prof. Bernardu Stoeklu iz teze: Uravnavanje rojstev po nauku II. vat. cerkvenega zbora. Bil je kaplan, župnik, gvardijan, leta 1990. je postal član ško-fijskega sodišča I. stopnje, 1997 -2003 pa je bil voditelj Hrvaške katoliške misije v Goppingenu v Nemčiji. Od 2003. je gvardijan v samostanu Malih bratov v Dubrovniku. Napisal je več del

in razprav z moralnega področja in prikazal dve encikliki papeža Benedikta XVI. : »Deus caritas est« in »Spe salvi«. Ko sem p. vizitatorju sporočil, da imamo Dan province v Nazarjah, mi je naročil, da vse prav lepo pozdravlja.

Sledilo je kosilo v samostanski obednici ob prijetnem kramljanju.

Iskreno se zahvaljujem vsem bratom, ki ste si vzeli čas in prišli na to naše vsakoletno srečanje; seveda smo mislili tudi na tiste brate, ki se iz različnih vzrokov niso udeležili Dneva province. Prisrčna hvala bratom v Nazarjah za kosilo in so-delovanje s tistimi, ki so to srečanje pripravljali, posebno še diakonu br. Ambrožu Mušiču, ki je pripravil duhovni del v cerkvi.

Upam, da nas je to srečanje med seboj povežalo in obogatilo.

P. VIKTOR PAPEŽ, PROV. MIN.

ZAPISNIK 15. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA

Petnajsta redna seja provincialnega definatorija je potekala na Viču v Ljubljani, 19. maja 2009. Začela se je ob 9 uri, udeležili pa so se je provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definatorji province p. STANE ZORE, p. MIRAN ŠPELIČ, p. SIMON PETER BERLEC, p. MARJAN ČUK in definator ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo na samostanskem koru, ki jo je pripravil p. Marjan Čuden.

7. Osnutek Statuta Nadzornega odbora za gospodarske zadeve. P. Marjan Čuk je predstavil osnutek in predloge članov odbora za gospodarske zadeve, ki bo poslan v potrditev vsem članom definitorija.

8. Razno:

- P. Miran je posredoval nekaj informacij o možnosti zaposlitve pri Založbi Brat Frančišek.
- P. Viktor je posredoval informacijo o tem, da je generalna kurija pripravila publikacijo o frančiškanskih župnijah. Knjigo nameravamo prevesti v slovenski jezik.

Prihodnja seja bo v okviru definitorialnega kongresa, ki bo v torek 30.06.2009 ob 9h pri sv. Ani v Kopru.

Sejo smo z molitvijo in bratskim kosilom zaključili ob 12.30.

Mir in dobro.

P. TADEJ STREHOVEC
TAJNIK PROVINCE

NOVO PROVINCIALNO VODSTVO FRANČIŠKANSKE PROVINCE BOSNE SREBRENE

Brate naše province obveščam, da so danes popoldan v Sarajevu na rednem provincialnem kapitlju izvolili novo provincialno vodstvo frančiškanske province Bosne Srebrene, in sicer:

fra. Lovro Gavran, provincial, do sedaj definitor in župnik v Djakovici na Kosovem,
fra. Marijan Karaula, prov. vikar,
fra. Luka Marković, definitor,
fra. Mirko Majdandžić, definitor,
fra. Mato Topić, definitor,
fra. Pero Vrebac, definitor

Novemu vodstvu čestitamo in mu želimo veliko blagoslova in modrosti. S provinco Bosno Srebreno smo na poseben način povezani, saj je ta provinca pramati naše slovenske province sv. Križa.

Ljubljana, 22.04.2009

P. VIKTOR PAPEZ, PROV. MIN.

NOVI DEFINITORJI ZADARSKE PROVINCE

Od 21. – 24. aprila 2009 so na kapitlju na otoku Košljunu bratje zadarske province za službo provincialnih definitorjev izbrali naslednje brate:

fra Frano Delić
fra Stjepan Žužić
fra Ante Mrvelj
fra Božidar Šustić.

Skupaj s provincialom fra Josipom Soptom in provincialnim vikarjem fra Anselmom Stulićem bodo sestavljali provincialno vodstvo za naslednja tri leta.

Novoizvoljenim definitorjem želimo božjega blagoslova.

P. TADEJ STREHOVEC
TAJNIK PROVINCE

ZAPISNIK 16. REDNE SEJE PROVINCIALNEGA DEFINITORIJA

Šestnajsta redna seja in definitorialni kongres provincialnega definitorija je potekal v samostanu sv. Ane v Kopru, 30. junija 2009. Začel se je ob 9 uri, udeležili pa so se ga provincialni minister p. VIKTOR PAPEŽ, provincialni vikar p. MARJAN ČUDEN, definitorji province p. STANE ZORE, p. MIRAN ŠPELIČ, p. SIMON PETER BERLEC, p. MARJAN ČUK in definitor ter tajnik province p. TADEJ STREHOVEC. Sejo smo pričeli s kratko molitvijo v cerkvi.

Št.: 140/2009

Datum: 30. junij 2009

Koper, 30. junij 2009

Pozdrav vikarja p. Evgena Ketiša in pripombe k zapisniku petnajste seje definitorija. P. Viktor je sporočil, da bo imel br. Andrej Pollak slovesne obljube v ponedeljek 14.9.2009 zvečer za Bežigradom. Vsi bratje so prav lepo vabljeni, da se tega dogodka udeležijo. Zapisnik je bil sprejet.

1. Poročilo – informacije o generalnem kapitlju 2009. P. Viktor je predstavil potek kapitlja in glavne poudarke:

- Evangelizacija. Na kapitlju so govorili, da je potrebno ohranjati klasično evangelizacijo, ob tem pa nujno iskati nove oblike in načine. Člani kapitlja so poudarili tudi ustrezno vzgojo bratov laikov in laikov vernikov za evangelizacijo.
- Spodbujati sodelovanje znotraj frančiškanskih provincialnih Konferenc.
- Red bo v prihodnje posebej pozoren na Sveto deželo, Kitajsko in Maroko. Ob tem računa na finančno podporo naših provinc.

- Člani kapitlja so poslali predsednikom vlad skupine G8 posebno poslanico o finančni krizi, ki je bila v javnosti zelo dobro ocenjena in sprejeta.

- V GS bo tudi nov člen, ki bo govoril, da 6 mesecev pred in po generalnem kapitlju ne sme biti provincialnih kapitljev.

- P. Viktor se je ob generalnem kapitlju srečal s provincialom beneške province in z njim govoril o vrnitvi slik našega samostana sv. Ane v Kopru. Provincial je predstavil razmere in predlaga, da izdamo pisno zahtevo za vrnitev slik, ki ga naslovimo na tamkajšnjega provinciala. Trenutno so slike v galeriji frančiškanskega samostana v Gemoni (Humin). Ob tem je opozoril tudi na kroniko koprškega samostana, ki je v Zadru. Tudi tamkajšnji provinci bomo poslali dopis z zahtevo po vrnitvi. Vsi člani definitorija so se z obema predlogoma strinjali.

2. Generalna vizitacija 2010. P. Provincial je že govoril z generalnim vizitatorjem. V kratkem ga bo obiskal in se z njim dogovoril o času kapitlja in vizitacije, temi kapitlja, o imenovanju tajnika vizitatorja itd.

Definitorij je predlagal, da se generalnega vizitatorja v mesecu novembru povabi na sejo definitorija.

3. Osebnne spremembe.

- P. Franci Seničar. Definitorij je sklenil, da se ga, v okviru bolniškega dopusta, za katerega je prosil, nastavi v Kamnik, kjer bo v pomoč tamkajšnjim bratom.
- P. Marjan Čuk. Definitorij je sklenil in ga bo predlagal ljubljanskemu nadškofu za župnijskega upravitelja župnije Ljubljana-Bežigrad in ga je izvolil za službo tamkajšnjega samostanskega ekonoma.
- P. Ambrož Mušič. Definitorij je sklenil, da se ga kot novomašnika nastavi v Novo mesto za župnijskega kaplana.
- P. Pepi Lebreht. Septembra se bo vrnil v provinco. Definitorij je sklenil, da se ga nastavi k Sveti Trojici za župnijskega kaplana.
- Br. Andrej Pollak. Sklenjeno je bilo, da bo po slovesnih zaobljubah nastavljen v samostan sv. Antona na Viču za kateheta.

4. Sprejetje Statuta nadzornega odbora za finančne zadeve. P. Viktor se je p. Marjanu Čuku zahvalil za delo. Po kratki razpravi in nekaterih pripombah je bil statut soglasno sprejet z odločitvijo, da nadzorni odbor, v isti sestavi, deluje v skladu s tem statutom do provincialnega kapitlja.

5. Jubilejno leto 2006-2009. P. Marjan Čuden je posredoval informacije o pripravi na festival, ki bo 3.10.2009 v Šiški s pričetkom ob 10h (sv. maša) in se nadaljeval

v Škofovih zavodih v Šentvidu. Predlaga da se bratje po naših hišah na ta dogodek pripravijo s tridnevno. Prav tako predlaga, da bi vsako leto organizirali vsaj eno skupno romanje naših župnij (lahko tudi večdnevno).

6. Dopisi bratov:

- Dopis p. Pepija. Sporočil je, da se 16.9.2009 vrne v domovino. Tamkajšnji provincial je življenje in delo našega p. Pepija zelo pohvalil.
- Dopis p. Tadeja Strehovca za obisk Svete dežele v času od 19.7. do 26.7.2009. P. Tadej se bo udeležil romanja kot voditelj zakonske skupine za neplodne zakonce. Definitorij mu je dal dovoljenje.
- Stalno dovoljenje p. Christiana Gostečnika za poslovna in študijska potovanja v ZDA. Definitorij je po razpravi sklenil, da mu da stalno dovoljenje za študijske obiske ZDA z vsakokratnim soglasjem gvardijana in samostanskega kapitlja. Dovoljenje velja do naslednjega provincialnega kapitlja.

Provincialno vodstvo vabi vse brate, da se udeležijo nove maše našega p. Ambroža Mušiča na Viču, ki bo v nedeljo 5.7.2009 ob 10h.

Prihodnja seja bo v torek 29.9.2009 ob 9h na Viču. Dopise, prošnje ali karkoli drugega pošljite do 20.9.2009 na provincialat.

Sejo smo z molitvijo in bratskim kosilom zaključili ob 15.30.

Mir in dobro.

P. TADEJ STREHOVEC
TAJNIK PROVINCE

ZAPISNIK RAZŠIRJENE SEJE SGZ

27.05.2009

Prisotni: p. Boris J. Markež, p. Tomaž Hočevar, p. David Šrumpf, p. Bernard Goličnik, p. Bogdan Knavs, p. Franci Kovše, p. Mihael S. Vovk, p. Bogdan Rus, p. Tadej Inglič.

Opravičeno odsotni: dr. p. Miran Špelič, p. Janez Papa, p. Niko Žvokelj.

Sejo smo pričeli ob 10.20 uri v prostorih samostana v Kamniku, z molitvijo.

P. Boris je pozdravil vse prisotne in se jim zahvalil za odziv na vabilo (poslano vsem članom SGZ in samostanskim ekonomom). V potrditev je predlagal dnevni red poslan skupaj z vabilom. Dnevni red je bil sprejet.

P. Boris je prešel na drugo točko dnevnega reda: Predlog Sveta za izdajateljsko dejavnost o zaposlitvi računovodje. P. Miran je poslal pisno obrazložitev, ki jo je povzel zapisnikar. Na seji je bil prisoten p. Miha, ki je tudi član Sveta za izdajateljsko dejavnost in je dopolnil predstavitev. Glavne prednosti zaposlitve računovodje: na ravni province se zmanjšajo stroški, ki jih posamezni samostani plačujejo za računovodske storitve servisom, razbremenitev posameznega samostanskega ekonomu, enotno in pravočasno oddajanje poročil državi.

P. David je spomnil, da vsi samostani nimajo tako kompliciranega računovodstva, kot ga imajo nekatere provincialne ustanove, kar izhaja iz same narave njihovega dela. P. Tomaž dodaja, da je bila debata o tej temi že v preteklosti in prošnje ekonomov za sistematizacijo enega takega delovnega mesta. Takrat so bili samostani napoteni na posamezne računovodske servise. Tisti, ki so jih potrebovali, so si jih poiskali in sedaj z njimi že utečeno sodelujejo. Nespametno bi bilo ukinjati dobre prakse sodelovanja. P. Bogdan Rus pove, da je treba predati vodenje računov v strokovne roke. Ima lastne izkušnje o pozitivnih učinkih, ki jih je tako vodenje prineslo tudi na plačevanje davkov državi (obveznosti so se znatno zmanjšale). Pove, da je računovodski servis, s katerim sodeluje, pripravljen vsem samosta-

nom, ki bi ga najeli, dati 40% popust na običajne cene storitev. Glavne pasti zaposlitve ene same računovodkinje vidi v bolezni oz. dolgotrajni bolezni zaposlene osebe (sploh v ključnih trenutkih leta - oddajenje poročil), kar bi imelo za posledico ponovno iskanje nekoga tretjega, da bi delo opravil. Najbolje se je obrniti na servis z več zaposlenimi, kjer si delo interno delijo (kot je primer na Brezjah). Opozori še, da so dobre računovodkinje tudi dobro plačane in je potrebno za to predvideti vsaj 30.000,00 EUR letno, k temu pa prišteti še vse potne stroške, stroške sprotnih izobraževanj za pridobitev licenc, druga sprotna izobraževanja, kilometrino in dnevnic, delež na dobičku, pa še kaj bi se našlo.

SKLEPI:

1. *Predlog Sveta za izdajateljsko dejavnost, da provinca zaposli računovodja, se ne sprejme. Lahko pa ga skupaj zaposlijo tiste pravne osebe, ki ga potrebujejo in imajo interes.*
2. *Prokuratura naj vodi evidenco o sodelovanju posameznih samostanov z računovodskimi servisi. Koordinira in organizira srečanja in strokovna usposabljanja s ciljem poenotenja in izmenjave dobrih praks, za računovodje oz. servise s katerimi sodelujejo samostani.*
3. *Samostani naj prokuraturi sporočijo podatke o računovodskih servisih s katerimi sodelujejo. V primeru sprememb naj te nemudoma sporočijo.*

P. Boris predlaga, da se v okviru iste točke dnevnega reda obravnava tudi želja direktorja ZBF o zaposlitvi enega delavca (predlog bi sicer prišel na vrsto pod točko razno). Predlog je sprejet. Zapisnikar predstavi predlog direktorja p. Mirana. Založba deluje že 12 let. V tem

času se je njena dejavnost iz ene knjige v prvem in treh v drugem letu razširila na 25 enot letno. Seveda je sama narava založbe usmerjena v rast in širjenje ponudbe ter dostopanje do ljudi preko čimširše prodajne mreže. Vse to posledično vodi tudi v boljši finančni rezultat, ki je podlaga za nadaljno rast. Zaposleni ne bi ogrozil prostovoljnega dela dosedanjih sodelavcev (zunanjih in frančiškanskih), prevzel pa bi naloge sprotnega računovodenja in pripravljanja gradiva za računovodski servis, vodenje evidenc in statistike (zaloge,...), promocije knjig po Sloveniji, urejanje spletnih strani, postavljanje in prelamljanje knjig in revij, kolikor bi kaj časa ostalo, bi lahko pomagal pri katalogizaciji knjižnice v Ljubljani. Sprva bi ga zaposlili za eno leto z možnostjo podaljšanja za nedoločen čas. Prisotni pozdravljajo predlog direktorja ZBF in so veseli, da je prišlo do vseh pogojev, ki omogočajo sistematizacijo novega delovnega mesta. Obenem ugotavljajo, da bo, glede na široko paleto obveznosti, zaposleni moral imeti zelo širok spekter znanj in sposobnosti. Vsled povečanja prodaje se priporoča tudi več oblikovalskega znanja. Sicer bogata vsebina večine knjig, nujno zahteva tudi sposobnega strokovnega oblikovalca, ki jo bo znal »lepo zapakirati«.

SKLEP:

Veseli smo in podpiramo odločitev ZBF, da zaposli civilno osebo. Ob tem ZBF predlagamo, da uredi tudi vso spremljajočo infrastrukturo potrebno za resnično širitev delovanja založbe: skladišča, poslovni prostori, profesionalno oblikovanje knjig,...

P. Boris preide na tretjo točko: poročila o oddaji obračuna DDPO za 2008. Vsi prisotni ekonomisti so oddali poročila v zakonitem roku. Večinoma so obračune oddali za več pravnih oseb (ponavadi še za župnijo). Nekaj težav je bilo z registracijo (pravne osebe odslej z DURS poslujejo samo elektronsko).

SKLEP:

Vsi samostani naj na prokuraturo pošljejo kopijo oddanega obračuna DDPO za 2008.

P. Boris preide na četrto točko dnevnega reda: poročilo o postopkih za pridobivanje sredstev iz EU. P. Boris pove, da je prokuratura posredovala gospe Damjani Pečnik (v. d. direktorice ZVKDS) projekte za knjižnico v Ljubljani, Kostanjevico in Sveto Trojico (za Sveto Goro so projekti prispeli prepozno), da jih je lahko predstavila na srečanju na Švedskem.

Na Brezjah pripravljajo dokumentacijo za tri razpise. P. Bogdan opozori na razpise Ministrstva za kmetijstvo, ki velikokrat, v okviru ohranjanja etno značilnosti, omogočajo prijavljanje različnih projektov. Na Sveti Gori, po besedah p. Bernarda, čakajo na razpis v okviru čezmejnega sodelovanja (C3), ki je obljubljen že nekaj časa.

SKLEP:

Prokuratura naj jeseni organizira srečanje z gospo Damjano Pečnik, ki s strokovnega vidika predstavi možnosti črpanja sredstev EU za področje kulture in ohranjanja kulturne dediščine.

P. Boris preide na peto točko: poročilo o napredovanju izdelave projektne dokumentacije v okviru projekta »Martinova pot« - Sv. Trojica v Slovenskih goricah. Zaradi vlage v spodnji kleti in nasprotovanja temeljiti sanaciji le-te s strani pristojne konzervatorke ZVKDS, predlaga Občina Sv. Trojica ureditev multivizije v prvi kleti.

SKLEP:

Glede na to, da je SGZ o pogodbi in možnih rešitvah ureditve prostorov kleti samostana pri Sv. Trojici v okviru projekta evropske poti sv. Martina Tourskega že razpravljal in da je definitorij o tej temi sprejel sklep, naj se aneks dogovori s samostanom, v okviru razpoložljivih možnosti.

P. Boris pod točko razno pove še, da je prokuratura pri projektu simpozija v Brežicah od organizacijskega odbora dobila tri naloge, ki jih je delno že izpolnila. Tretjo, plačilo nastanitve, bo v skladu z računom. V Brežicah je na pokopališču še en frančiškanski grob s spomenikom, ki bi ga bilo potrebno urediti. Plačevanje je prevzela prokuratura. P. Miha opozori, da so bili ostali grobovi ob samostanu in da samostan ni bil formalno nikoli ukinjen, se pa nezadržno bliža 99 let od odhoda. Obstaja torej možnost ponovne oživitve, ne da bi bilo potrebno pravno formalno samostan ustanavljati.

SKLEP:

Prokuratura poskrbi za dostojno ureditev preostalega frančiškanskega groba na pokopališču v Brežicah.

Sejo smo zaključili ob 12.30.
Zapisal: Ignac Navernik

P. BORIS J. MARKEŽ

SLOVESNOST OB PRAZNOVANJU 800-LETNICE FRANČIŠKOVIH BRATOV IN SESTER NA SLOVENSKEM

Praznovanje osemstoletnice potrditve Frančiškovega načina bogoljubnega življenja

Na velikonočni ponedeljek, 13. aprila 2009, je bilo ob 18 uri, v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani, praznovanje osemstoletnice karizme sv. Frančiška Asiškega (1181(2)–1226), s čimer se je obeležil uradni začetek delovanja reda manjših bratov. Dne 16. aprila 1209 je namreč papež Inocenc III. (1198–1216) ustno potrdil Frančikov način življenja in njegovo pot v Cerkvi.

Frančikovi bratje in sestre v Sloveniji so skupaj s prijatelji, dobrotniki in vsemi ljudmi dobre volje letošnje jubilejno leto zaznamovali z več dogodki. Prvi takšen dogodek je bil misijon, ki je v tednu pred cvetno nedeljo potekal na Radiu Ognjišče, od 25. do 28. aprila 2009 bo v organizaciji Frančikovih bratov in sester potekalo romanje v Assisi v Italiji (Frančikov rojstni kraj), 3. oktobra 2009 pa bo praznovanje v cerkvi sv. Frančiška v Šiški v Ljubljani ter Frančikov festival v prostorih Škofijske klasične gimnazije v Šentvidu nad Ljubljano.

Frančikovi redovi v Cerkvi na Slovenskem

Redovi, ki se navdihujejo ob Frančikovi karizmi, so se skozi stoletja razširili po vsem svetu, tudi v slovenski prostor. V samostanih so svoje mesto našli delavci, tiskarji, zdravniki, učitelji, teologi, duhovni voditelji, mistiki, umetniki, znanstveniki, raziskovalci in univerzitetni profesorji. Med osebnosti, ki so odločilno zaznamovale naš kulturni prostor sodijo npr. Janez Svetokriški (1647–1714), p. Romuald Marušič, p. Stanislav Škrabec (1844–1918) in p. Hugolin Sattner (1851–1934).

Družino Frančikovih bratov in sester na Slovenskem sestavljajo frančikani (OFM), kapucini (OFMCap), minoriti (OFMConv), frančikanke brezmadeženega spočetja (FBS), frančikanke Marijine misijonarke (FMM), klarise (OSC), sestre sv. Križa (SSK), šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja (ŠS), mala Frančikova družina (MFD), manjše sestre sv. Frančiška in Frančikov svetni red (FSR).

Frančikovi bratje in sestre so pri nas razpoznavni po skrbi za božje poti (na Brezjah, Ptujski gori, Sveti gori in v Novi Štifti na Dolenjskem). Delujejo na župni-

jah, vodijo duhovne vaje, delavnice molitve in življenja, ljudske misijone, skrbijo za romanja v Sveto deželo, vodijo verski center gluhih in naglušnih in frančikanski družinski inštitut, ukvarjajo se z izdajateljsko dejavnostjo ... Redovne sestre vodijo gospodinjske tečaje in vezilnice, v katerih je bilo izdelanih na stotine mašnih plaščev ter drugih pripomočkov in umetnin za uporabo v bogoslužju.

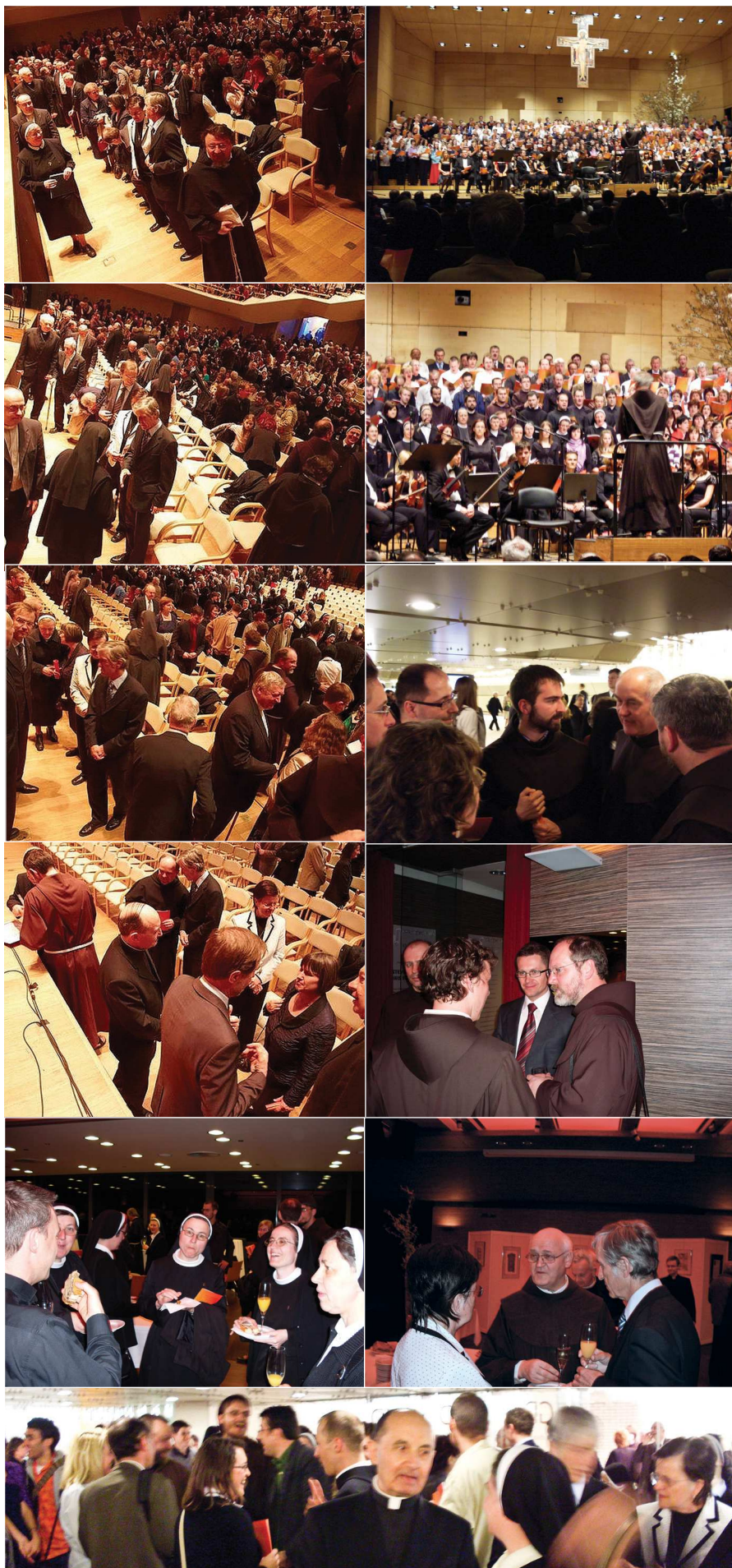
Poudarki iz Frančikovega načina življenja in duhovnosti

Za Frančiška osebno in posledično tudi za vsebinske poudarke njegove duhovnosti je značilno, da je živel zvesto po evangeljskih svetih uboštva, čistosti in pokorščine. Želel je biti »manjši«, ponižen, preprostost, vesel in predvsem brat Bogu, ljudem in vsemu stvarstvu. »Na velikem popotovanju skozi življenje smo vsi romarji... Na tem potovanju so nekateri odvrgli vso prtljago; spijo pod zvezdnim nebom, ogrinjajo jih le lunini žarki. Poznajo odgovore na vsa vprašanja in zanje je tudi podnevi nebo neskončno«, je zapisal Daniele Finzi Pasca v knjigi Nomad. Frančiček je bil med tistimi, ki je

odvrget vso prtljago. Ničesar si ni želel lastiti. Ogrinjal se je s stvarstvom. Bil je doma povsod in nikjer. Njegov dom so bili bratje, s katerimi je živel in ta dom je želel imeti vedno pri roki: »Bratje naj potujejo po dva in dva...« Frančišek ni želel biti sam, saj je vedel, da je bratstvo najboljša šola evangelija.

Frančišek je bil prepoznaven po besedah mir in dobro. Zanj skoraj ni bilo večje naloge kot prizadevanje za mir. Sv. Bonaventura (1221-1274) je Frančiškovo poslanstvo razumel kot poslanstvo miru: »Glasnik Kristusovega miru je bil naš oče Frančišek, ki je na začetku in na koncu vsake pridige naznanjal mir, ga zaželel pri vsakem pozdravu in po vznesenem miru hrepel v vsaki kontemplaciji. Videl je namreč, da je bil Salomonov prestol utemeljen samo na miru, kakor je pisano: njegov šotor je bil postavljen v miru in njegovo prebivališče na Sionu.« Frančišek je svoje brate opozarjal: »Kadar razglašas mir s svojimi ustnicami, bodi previden, da ga imaš še več v srcu. Bodimo dobrosrčni, bodimo ponižni in dajmo miloščino, ker ta očisti našo vest grehov. Ljudje namreč vse izgubijo, kar zapustijo na tem svetu. S seboj pa nesejo plačilo za ljubezen in za miloščino, ki so jo delili«. Za Frančiška je v Bogu vse lepo in dobro. V stvarstvu, ki je tako lepo, da zastane dih, je lepota Boga. V dejanju dobrote, ki navda z občudovanjem, je dobrot Boga. Vse, kar je na svetu lepega in dobrega, prepeva o lepoti in dobroti Boga. In kaj je dobrot drugega kot želja, da bi bile naše besede, dejanja in misli lepe kot so lepe Kristusove misli, besede in dejanja? To je bil razlog, da si je Frančišek za svoje geslo izbral besede mir in dobro.

TU SŠK

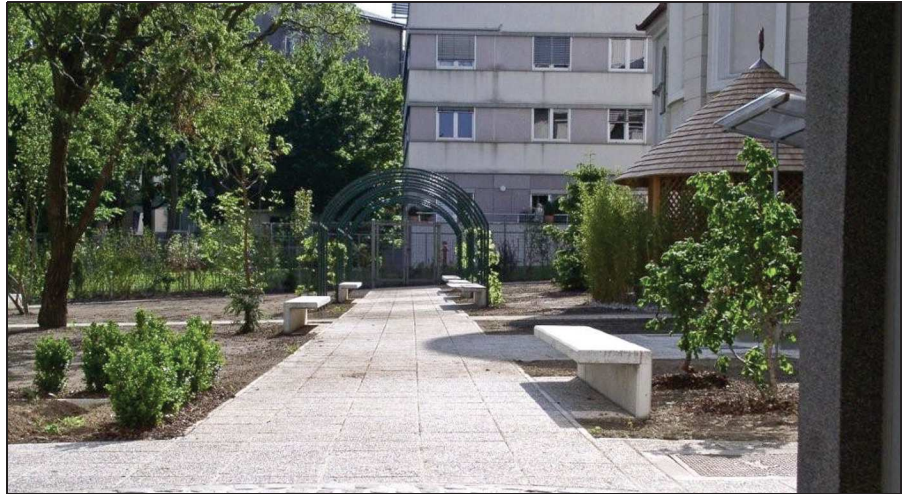

Samostan/ župnija	število			krsti (vsi)	po- roke	pogre- bi	ob- hajila	bolniki		prvo ob- hajan- ci	bir- manci	katehum. st. od 15. 1.			kateheza					minis- tranti
	preb.	kršč.	nedel.					obh.	maz.			kršč.	bir.	obh.	predš.	osn. š.	skup. osn. š.	mladi	štud.	
Lj.-Marijino oznanjenje	3500	2700	2094	96	13	28	193.550	2142	132	34	45	18	27	23	27	278	18	36	191	19
Lj.-hrvaška kat. misijia																				
Novo mesto	10.000	5000	1300	73	12	59	94.850	615	480	58	50	6	11	11		455	25	35	6	49
Kamnik			611	4	3	12	25.350	1440	18+3											18
Nazarje	1500	1100	290	13	6	14	27.600	175	58							129	9	16		11
Maribor	9000		700	58	14	99	54.000	218	8	7	21	1	5	5		59	13	7		15
Košaki	4500		80	1		6	4935		1	5	7					23	4			2
Sv. Trojica v Slov. Goricah	2300	2100	600	19	7	28	27.000	165	20	16	58		2		20	185	9	10		10
Brezje			1648	29	18	18	155.000	863	164				2							9
Mošnje	1900	1600	140	45	17	28	5200	38	4	11	18					79	9	5		9
Lj.-Vič	28.000	17.000	1700	108	18	95	99.750	5056	235		78	9	9	5		650	34	20	46	30
Nova Štifta					25		14.500	3									10			10
Lj.-Šiška	17.000	13.000	828	58	13	79	59.300	215	112	26	25	2	2	2		245	19	15	66	25
Lj.- Bežigrad	16.224	11.000	814	24	3	71	51.000	1289	54	28	1				7	190	19	24	4	20
Nova Gorica	5000		470	17	12	31	43.200	5400	180	15						182	8	13		21
Sveta Gora	16	16	1886	9	16		41.146		2											
Koper			55				6500	15	4											
Strunjan	650	470	150	33	18	9	15.000	72	4	7	12					37	7			5
Lemont	500		141	4	6	5														
Melbourne				21	5	37	17.000				2									
Sydney - Merrylands	5000		194	13	2	28	15.975	112	37	3	4		1	1		3	2	4		9 (S) + 2 (M)
Skupaj	105.900	53.986	13.701	625	208	647	950.856	17.818	1516	210	321	36	59	47	54	2515	186	185	313	264

Samostan/ župnija	Pevski zbori			FSR	Bibl. skup.	Karitas	ŽPS		Zak. občestva (pari)	Ostale skupine
	otroški	mlad.	župnij.				št. član	št. sej		
Lj.-Marijino oznanjenje	25	58	61	69	88	16	27	10	36	MPP, Emavs, Teokafe, Skupina za razporočene, zakonci v krizi, zasvo- jeni, pravna pomoč, šola za starše, študentje, FR. otroci, animatorji, ex- katehumeni, prenova v Duhu, šola za zakon
Lj.-hrvaška kat. misijia										
Novo mesto	46	12	25	15	16	15	28	10	15	Frančiškanski komorni zbor, Vera in luč, Klepet ob kavici, Ročna dela, prenova v Duhu, Zakonska molitvena skupina
Kamnik	12		48	12	16		9*	3		*svet gvardijana, Skavti, molitvena skupina
Nazarje	11	15	18	14		6	25	6	6	FSR-Mozirje, Molitvena skupina, Klarise, FO
Maribor			20	23	8	2	21	7		Duhovna oskrba gimn. in dijaškega doma, Skavti, A. M. Slomšek, Zbor Laudamus, Evharistična skupina, dve molitveni skupini, FO, FRAMA
Košaki			10			4	19	10		
Sv. Trojica v Slov. Goricah	35		25	23		6	25	6		FO, skupina don Pierino, molitvena skupina
Brezje	12	10	32	105	64		10	8	28	Spovedovanje redovnic in redovnik (10 skupnosti), vodenje duhovnih vaj (9), ekskurzi (38), ljudski misijoni (2), predavanja o jaslicah (12), romanja v SD (8), predavanja o sv. Pavlu (8)
Mošnje		20	14				16	4		
Lj.-Vič	30	30	45	5	9	24	24	6	120	Tedensko se v pastoralnih prostorih zvrsti sedemdeset različnih skupin
Nova Štifta	25	8	23	15						Bralci, Jasličarji, Dom duhovnih vaj (27 skupin), Glasbena delavnica, Molitvena skupina, Pritrkovalci
Lj.-Šiška		20	28	33		12	25	9	3	Katehumeni, Ap. sv. Cirila in Metoda, verouk za odrasle, gluhi in naglušni
Lj.- Bežigrad	18	7	30		15	12	21	10	12	Vera in luč, Bežigrajski fantje, skavti, birmanski animatorji, molitvena skupina, prenova v Duhu, komorni ansambel, FO, prijatelji sv. Frančiška, kateheza odraslih
Nova Gorica	26	19	24	8	18	8	16	6	6	Prenova v Duhu, Binkoštna dvorana, Birmanske skupine, Skupina kate- histinj, Birmanski animatorji, skupnost Srečanje
Sveta Gora										Skupina Marijinih častilcev
Koper					1					
Strunjan	9					5	15	10		
Lemont			20				10	2		Krasilke, ministranti, redarji
Sydney - Merrylands		6	14	4			10	5		CP Zbor Wollongan: 10; CP Zbor Canberra: 10; Igralska skupina Mer- rynads; Kolpingova družina Canberra; Tečaj slovenščine za odrasle: 12 (2 skupini)
Skupaj	249	199	423	322	235	110	291	107	226	

1209 - 2009
800

3. Omenjeni je privolil, sledilo je glasovanje in pristanek doma in na vodstvu, potem pa takoj vzlet in let v TS.

Toliko v vednost, ker so se pojavile govorice, kaj da se gre p. Anton kaj jaz vem koga in kaj, in zopet tja dol potuje! Prosim lepo: ali ne bi smeli reči temu: bratska pomoč, ljubezen do Jezusove domovine, »tapravo romanje«, itd.?!

Šmarnice so bile letos katastrofalno slabo obiskane, kar zadeva otroke. Res je to, kar mi je rekel sošolec, škofijski duhovnik:

»Šmarnice so danes za starejše ljudi«! Pripravil pa jih je p. Andraž. Vsak večer smo spoznali, zelo na kratko (naj prosim ti sta gospa, ki je rekla, da so bile predolge, umolkne!!!!!!) enega svetnika iz 1. reda sv. očeta Frančiška.

Dneva province smo se, razen bolnega p. Hieronima, udeležili vsi ostali. Naslednji dan pa smo nabavili nov štedilnik! Pa ne mislite, da je bil to edini sad dneva province!

17. maja je prejelo prvo sv. obhajilo 75 otrok. Katehet (p. Marjan) je pripravil lepo pridigo na temo mavričnih barv, ki so se na ukaz spustile v obliki barvnega blaga iznad oboka navzdol. Oooooo-ooooooo, vauuuuuuuuuuuuuuuuuu, in ne vem še kaj, je bil prvi vzklik navdušenja!

01.06., na binkoštni ponedeljek, je msgr. mag. gen. vikar g. Janez Oberstar podelil sv. krst trem, potem pa še sv. birmo

vsem enajstim katehumenom, ki jih redno pripravlja na zakramente uvajanja p. župnik.

11.06. je bila lepa procesija Svetega Rešnjega telesa. Žal je nenadni dež preprečil drugi blagoslov.

Na skrajni desni strani fotografije lahko vidite našo novo »kučico u cvijeću i travu oko nje« (na sliki posejana, sedaj že zelena). Ta objekt je po procesiji blagoslovil p. ekonom.

Pred dnevi sem narisal neko slikco, ki pa je potrebovala razlago (sem pač komplicirana oseba!).

Na njej sem upodobil brata, ki brani z vsemi možnimi sredstvi to malo »porcijunkulo«, ta mali košček, ki je še ostal bratom na Viču. Branita pred »vsiljivci«, to je študenti in drugimi, ki bi jim še ta delček hoteli vzeti!

Pa se ne damo in se, vsaj nekateri, ne bomo dali! Študenti gor ali dol, sodelavci sem ter tja!, nas nič ne briga! Zgled imamo v sv. očetu, ki je zase in za brate hotel imeti »delček«, da bi lahko služil Gospodu! Pa četudi s tarokom! A je to tak greh? Lastništvo naj imajo drugi, kaj nam mar! Uporaba, to nekaj velja! Kaj me briga, čigav je vrt! Glavno, da se solata z njega znajde v naši skledi, a ne?

Pa lep dan še naprej Vam vsem iz srca želijo bratje z Viča!

P. ANTON

470-LETNICA MARIJINEGA PRIKAZANJA NA SVETI GORI

Sveta Gora najidealnejša vseh božjih poti.
Je biser vseh romarskih ciljev ...
In če bi nam bilo dano podeljevati
lovorjeve vence – prvi lovorjev venec Sveti Gori.

Hoppe, Dunaj 15.01.1913

V letošnjem letu praznujemo na Sveti Gori 470-letnico Marijinega prikazanja Urški Ferligoj. Kaj rado se zgodi, da bratje po provinci včasih rečejo: »Kaj pa dela šest bratov na Sveti Gori? In še tri mlade fante – novince imajo v svoji sredi?« Zato sem sklenil, da bom nekoliko opisal dosednji romarski utrip na Sveti Gori. Najprej bi opisal edinstvenost romanj na Sveti Gori v primeri z slovenskim narodnim svetiščem na Brezjah. Na Sveto Goro resnično ne pride toliko romarjev kakor na Brezje, vendar me je osebno presenetila bistvena razlika. Na Brezjah nisem nikoli doživel, da bi bližnje okoliške župnije (npr. radovljiška dekanija, ki ima 25 župnij) in bolj oddaljene župnije imele svoje župnijsko romanje na Brezje. Le nekaj dekanij ima svoje letno romanje. Na Sveto Goro pa imajo vse okoliške župnije in vse dekanije svoja romanja. Ob takem romanju imajo skoraj redno: pobožnost križevega pota s Prevala na Sveto Goro, molitveno uro pred sveto mašo in skrbno pripravljeno bogoslužje z zglednim sodelovanjem laikov. Pri maši prepeva njihov zbor ali celo združeni zbori. Morda se bo bratom zdelo naštevaje dolgočasno, ampak samo tako boste spoznali kaj

počnejo bratje duhovniki, brat zakristan in bratje novinci. Na Belo nedeljo (19.04.) je ob 10.00 priromala župnija Kristusa Odrešenika; 26.04. ob 10.00 župnija Kromberk; ob 16.00 pa je bilo dekanijsko romanje iz dekanije Ilirska Bistrica; 02.05. ob 16.00 tradicionalno romanje gasilcev; 03.05. ob 10.00 romarji župnije Šempeter, ob 16.00 dekanijska molitev za duhovne poklice; 10.05. ob 10.00 župnija Solkan; ob 16.00 župnije Črniče, Kamnje, Batuje, Stomaž; 17.05. ob 10.00 župnija Šempas – Osek; 24.05. ob 16.00 srečanje obeh Goric, ob 20.00 župnija Štandraž; 31.05. župnija Kapela

– Nova Gorica; 06.06. romanje Mavrice iz Koprške škofije; 07.06. ob 10.00 romanje gorskega okrožja – Ravnica, Grgar, Trnovo, Lokve, Čepovan. Ob 7.00 je br. Ambrož odpeljal gvardijana in novince s podobo Svetogorske Kraljice v Grgar. Ob 7.30 je izpred kapelice pri rojstni hiši Uršule Ferligoj krenila procesija s podobo svetogorske Matere Božje na Sveto Goro. Vsi smo se bali, da bo nebo preveč »požegnalo« udeležence procesije. Pa je Marija razgrnila svoj plašč nad ljubljene otroke, da so prišli suhi na Sveto Goro. 14.05. ob 10.00 romanje župnije Deskle; ob 11.30 romanje župnije

Dornberk; ob 16.00 romanje dekanije Postojna.

Osrednja slovesnost ob 470-letnici Marijinega prikazanja pa bo v soboto in nedeljo (20. in 21. junija). V soboto ob 19.00 – pritrkavanje svetogorskih zvonov (pritrkovalci iz župnije Šempeter pri Gorici); ob 20.00 SPO-MINSKA MAŠA OB 470-LETNICI IN PROCESIJA Z LUČKAMI. Bogoslužje bo vodil koprski pomožni škof dr. Jurij Bizjak. Pri bogoslužju sodelujejo: Marjan Trček, solist tenorist, Gregor Klančič, orgle, godalni kvartet Allegretto, župnijski mešani zbor Šempeter pri Gorici, zborovodja Ingrid Kragelj.

V nedeljo, 21. junija 2009 ob 15.00 – pritrkavanje svetogorskih zvonov (pritrkovalci iz župnije Kanal ob Soči). Ob 16.00 – OSREDNJA SVEČANOST S SLOVESNIM BOGOSLUŽJEM. Bogoslužje bo vodil koprski škof msgr. Metod Pirih. Pri bogoslužju sodelujejo: Janja Hvala, solistka sopranistka, Mirjam Furlan orgle, hornistki Neža Ipavec in Doroteja Benedejčič, godalni ansambel KO-NOVA in mešani pevski zbor Jože Srebrnič Deskle, zborovodja Adela Jerončič.

Nekaj prireditev pa bo še v jeseni.

Poleg tega je bilo še nekaj kulturnih prireditev. V soboto, 16. maja ob 19.30: SVETA GORA V BESEDI IN SKLADBI. V programu, ki ga je povezovala Alenka Saksida so sodelovali: prof. Lojzka Bratuž, Milan Vodopivec, dramski igralec, Anuša Kodelja, učenka, Marina Ružič, harfistka, vokalna skupina SUMUS Ajdovščina – umetniški vodja Ana Kodelja (obisk: polna dvorana sv. Frančiška).

V nedeljo, 31. maja, ob 17.00 je bil v baziliki SLAVNOSTNI KONCERT MARIJINIH PESMI, ki jih je izvedel komorni zbor pod vodstvom dirigenta Gregorja Klančiča (obisk: okoli 400 poslušalcev).

V nedeljo, 7. junija, ob 11.30 v Frančiškovi dvorani: ODPRTJE RAZSTAVE ALOZIJ FILIPIČ,

GRGARSKI ŽUPNIK, V SO-DELOVANJU S Škofijsko gimnazijo Vipava in SPOMIN NA PRIKAZANJE MATERE BOŽJE URŠKI FERLIGOJ v sodelovanju z Goriškim muzejem. V programu so sodelovali prof. Irena Breščak, Andrej Malnič, direktor Goriškega muzeja in mešani cerkveni pevski zbor gorskega okrožja Grgar.

V nedeljo, 14. junija, pa je bilo ob 17.30 pred rojstno hišo Uršule Ferligoj v Vasi kulturna prireditev: NA SVETI GORI ZVON ZVONI In resnično ob 17.30 je zazvonil veliki zvon na Sveti Gori, da so bili gledalci kar gahnjeni. Sledil je nagovor p. Bernarda Goličnika, svetogorskega gvardijana. V programu so sodelovali: Otroci s Planote, mentorica Veronika Pavlin; Dramska skupina Grgar, mentorici Petra Kokoravec in Lilijana Humar Plesničar; Ljuba Jenče, pevka ljudskih pesmi, Domači pevci iz Lokovca, Združeni cerkveni pevski zbori s Planote, zborovodji Jernej Volk in Andrej Filipič. Program pa je povezovala Vanja Kogoj Jug. P. gvardijan Bernard je pri zajtrku povedal, da so bile pesmi in zlasti pa dramska uprizoritev prikazanja nekaj enkratnega za vse navzoče. Nekaj podobnega sem slišal kot odmev po radiju Ognjišče.

Naj zaključim ta del prispevka z Hoppejem: Če bi imeli moč ustvarjanja, da bi si mogli ustvariti božjo pot po lastni zamisli in vsečnosti, vendar pa po vzorcu že kake obstoječe božje poti, bi si ustvarili takšno, ki bi se najbolj skladala s Sveto Goro.

Novice iz bratskega življenja.

21. aprila letos je noviciat, to so gvardijan in magister p. Bernard in bratje novinci Mihael, Jani in Melhior prisedli na avtobus novincev iz ostalih provinc južnoslovanske konference. Do sobote so romali po Frančiškovih krajih in v medsebojnem klepetu spoznavali, kako v noviciatu živijo v posameznih provincah.

S svoje poti so nam penzionistom (samo br. Ambrož spada še med generacijo 10 + neznano število) na Sveti Gori poslali te pomembne besede sestava Gloria: *Ko v življenju se spet vračam, me iskreno zaskrbi. Le kako naj tam obračam vse bogastvo zadnjih dni? Kakor si bom s sebe stresel ves napuh in blišč sveta in v molitvi bom prinesel svoje stiske pred Boga.*

28. maja pa so novinci s svojim magistrom obiskali sosednji noviciat hrvaške province sv. Ćirila i Metoda na Trsatu. Šli so zgodaj zjutraj in se vrnili pozno zvečer, ko je na Sveti Gori vladal že silencij.

8. junija pa so se vsi bratje duhovniki – pet po številu – odpravili na menedžerski pregled v medicinskem centru Barsos-MC na Gregorčičevi v Ljubljani. Dobrih šest ur smo se vrstili pri raznih pregledih. Nazadnje smo imeli še pogovor z zdravnikom, ki nam je razložil posamezne izvide in nam priporočal, kaj bi bilo dobro v prihodnosti pregledati. Med vožnjo domov smo bili »židane« volje, saj smo se vračali malo bolj zdravi kot smo mislili. Nekateri so začeli že s priporočenimi posveti z zdravnikom. Toplo bi priporočili vsem bratom v provinci, da opravijo podobne preglede. Morda bo kateri izmed nas zaradi tega dalj časa v Gospodovem vinogradu ali pa vsaj bolj kvalitetno živel.

Naj še omenim področno duhovno obnovo, ki jo je vodil p. Darko Žnidaršič iz Avstralije. Zbralo se nas je lepo število: vsi trije iz Kopra in Strunjana, trije bratje s Kostanjevice, p. Filip iz Nove Štifte, in trije bratje iz Ljubljane Šiške. Kot »tujci in popotniki na tem svetu« bomo skušali uresničevati spodbudne besede p. Darka.

Mir in dobro!

BRAT MIHAEL VOVK

Kaj je novega v Kopru

1. **ANDREJEVA KAPELA.** Iz prvotno načrtovanega prostora za srečevanje članov FSR in drugih skupin, t.i. tretjeredniške sobe, je p. Evgen Ketiš uredil »zimsko«, Andrejevo kapelo.

»Zimska« kapela sv. Andreja.

Nadzorni g. Nograšek v parku pred samostanom (v ozadju oleandri).

2. **VRT PRED SAMOSTANOM.** Vrt je ob nekaterih idejnih rešitvah arhitekta Matija Suhadolca pripravilo podjetje Graping, ki se ukvarja z zunanjo ureditvijo. Načrtovalec je želel ohraniti čimveč obstoječega drevja, prav tako 13 obstoječih starih oleandrov, ki so jih po navodilih Nadzornega sveta morali delavci vseskozi skrbno čuvati in zalivati. P. Evgen je s svojim vrtnarjem nadgradil načrtovalca tako, da je odstranil stare oleandre, po zelenici in potkah razvrstil lonce s sadikami palm in ob zidu posadil oljke.

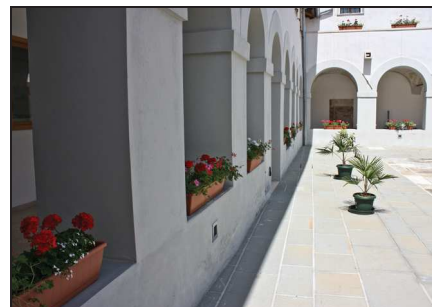
Nekdanji oleander in novo posajene oljke.

Pogled na novo ureditev.

Stanje po odstranitvi oleandrov.

Osrednji atrij po namestitvi cvetličnih korit.

3. **SAMOSTANSKI VRT.** Po načrtih že prej omenjenega podjetja, ki je pripravilo hortikulturno ureditev, je bila narejena kamnita pot do vhoda v klet in starega vodnjaka. Tudi vodnjak je bil obnovo-ljen. Vse ostalo je bilo namenjeno za samostanski zelenjavni in cvetlični vrt. Tu je bil sedaj narejen tlakovan parkirni prostor za dva avtomobila, ki je ograjen z betonskimi koriti, v katera bo p. Evgen posadil dišavnice.

Dodatna parkirna mesta na predvidenem zelenjavnem vrtu.

BESEDILO: P. BORIS J. MARKEŽ
FOTOGRAFIJE: IGNAC NAVERNIK

ARHIV

Kamnik

Kot drugod smo tudi v Kamniku polno zasedeni. Priprave na veliko noč, spovedovanje in obredi, ... A vseeno je p. Pashal (imel je tudi več pridnih pomočnikov) uspel za praznik vstajenja, prezbitrij in oltar okrasiti tako, da je vsem zastajal dih. Vse je (bilo) v znamenju 800-letnice Reda. Pridite kaj naokrog in sami pogledajte, saj je osnovna zasnova ostala nespremenjena.

V mesecu aprilu smo pretežno končali z obnovo samostanske dvorane, kjer se mesečno odvijajo prireditve. Pravi »ognjeni krst« je prenovljena dvorana doživela 23. aprila, ko so jo do zadnjega kotička napolnili (veliko ljudi je stalo še po hodniku) udeleženci predavanja o Juriju

Polna samostanska dvorana ob začetku potopisnega predavanja

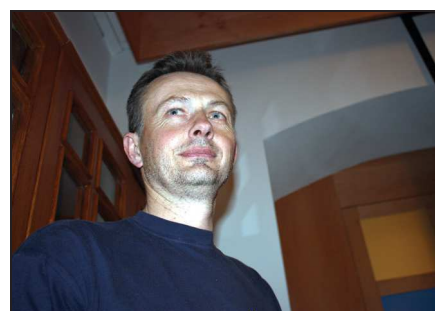
Humarju, čudodelniku s Primskovega, ki ga je predstavil dr. p. Anton Nadrah. Predavanja se je udeležil tudi sedanji župnik na Primskovem g. Pavel Sporn, ki ima velike zasluge za ohranjanje spomina in dediščine »čudodelnika«. Dr. p. Anton Nadrah je po kratkem orisu življenja predstavil pogoje in smeri raziskovanja Humarjevega svetništva. Ko je bilo predavanje končano, se je kar nekaj udeležencev, po dobri navadi, še dlje časa zadržalo na hodnikih in obednici v živahni debati in osebnem srečanju s predavateljem. Povem naj še, da se je z življenjem in delom Jurija Humarja ukvarjal naš p. Janez Žurga. On je tudi urednik najbolj poznane knjige o Humarju, ki je prvič izšla leta 1969. v Celovcu. (Žal je bil pisec tega teksta v času predavanja preveč zaposlen z nepokorno tehniko, zato sam ni posnel nobene fotografije. Kljub obljubam, fotografij od drugega fotografa še ni prejel.)

V maju smo v samostanu veliko časa posvetili, ob pobožnostih do nebeške Matere, delu na vrtu in skrbi za okenske cve-

p Pashal - urejanje okenskega cvetja

tlice, ki zopet krasijo zunanjo podobo samostana, še iskanju najugodnejših rešitev za dokončanje ureditve samostanskega vrta, za katerega je načrt pripravila arhitektka ga. Andreja Pogačar Špenko, mama dveh naših ministrantov in organistka. 22. maja smo tudi zaključili letošnjo serijo predavanj, ki jih organizira Društvo sv. Jakoba. Po večerni maši sta dva romarja Vido Kregar in Miha Hribovšek predstavila svoje peš romanje v Rim. Svojo

g Miha Hribovšek

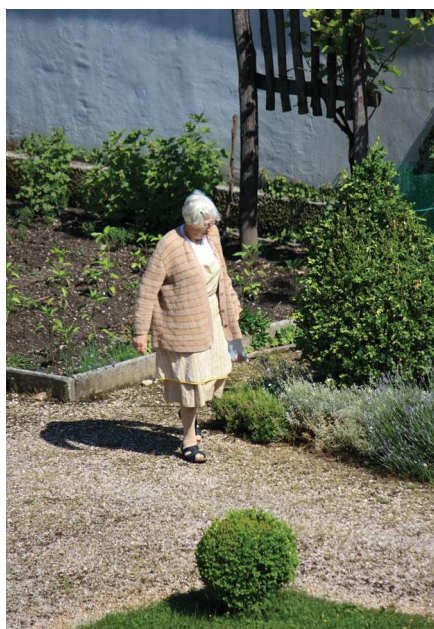
g Vido Kregar

več kot dvajset dni trajajočo pot sta pričela 14. februarja 2009 z mašo v cerkvi sv. Ane v Kopru. Z romanjem sta želela počastiti 800-letnico Reda, in 800 km oddaljeni Rim je bil kot nalašč zato. Potopisno predavanje ob slikah sta predavatelja okusno začinila s humornimi vložki s poti, kar je napravilo vzdušje v dvorani še bolj prijetno, sproščeno in domače. Seveda je tudi tokrat sledilo srečanje na samostanskem hodniku in obednici ob dobrotah, ki sta jih pripravili skrbni ženi romarjev. Z veseljem bosta prišla svoje romanje predstaviti tudi v vaše občestvo.

In kaj počnemo v juniju? Vese-
limo se sočnih sadov, ki nam
jih je po Gospodovi dobroti
pripravila skrbna gospodinja
sestra zemlja. (Na fotografiji
je sicer samo p. Ernest, a tudi
drugi si z veseljem postrežemo
z bogato obložene višnje.)

*p Ernest pri obiranju višenj na
samostanskem vrtu*

*gospodinja ga Poldka na rednem
dnevnom pregledu zelenjavnega
vrtu*

BESEDILO IN FOTOGRAFIJE:
IGNAC NAVERNIK

Novo mesto

Vsako leto pred veliko-
nočnimi prazniki veliko
delimo zakrament božje-
ga usmiljenja, potem pa sledi
slovesno praznovanje celotne-
ga tridnevja in kot vrh sam
praznik Velike noči z jutranjo
procesijo po mestu, v kateri so-
deluje tudi mestna godba. V ve-
likonočni osmini smo tudi pri-
čeli z birmansko devetdnevni-
co, kajti na praznik evangelista
Marka je novomeški generalni
vikar g. Božidar Metelko potr-
dil v veri 47 mladostnikov. Ce-
lotno praznovanje je potekalo v
lepem ozračju. Na Belo nedeljo
pri maši ob 11.30 pa imamo tra-
dicionalno praznovanje zakon-
skih jubilejev. Odzvalo se jih je
lepo število. Po sveti maši so
jubilanti povabljeni v našo sa-
mostanko klet, kjer se nazdra-
vi in zapleše. Ostali sorodniki
in znanci pa počakajo v samo-
stanskih prostorih ali na vrtu,
kjer je potem skupno kosilo za
vse ter možnost za klepet.

Drugo nedeljo v mesecu maju
smo praznovali starševski dan,
ko so otroci dramskega krožka
pripravili igrico in celoten pro-
gram pod vodstvom s. Marjete
M. Fajdiga ND. Če smo imeli
pri zakonskih jubilejih smolo z
dežjem, pa je bilo to nedeljo zelo
vroče. Zato je vsak iskal senčno
stran vrta. Po končani igrici, de-
klamacijah in pesmih pa je sle-
dilo tudi skupno kosilo za vse.
Namen takšnih dni je druženje
in spoznavanje družin našega
občestva, hkrati pa tudi zahvala
in spodbuda očetom in mamam
za vse, kar storijo za svoje otro-
ke. Srečanje pa smo zaključili s
prebiranjem šmarničnega gradi-
va za to nedeljo.

Letos smo prebirali ob jutranjih
mašah šmarnice o sv. Janezu
Vianeyu, zvečer pa Z Marijo
skozi mladost, ki jih je napisala
Maja Zajc Kalar. Otroci so gra-
dili kapelico s štirimi Marijini-
mi podobami. Šmarnice pri nas
potekajo na petih lokacijah in
sicer na vseh štirih podružni-

cah in v farni cerkvi. Za vse pri-
dne šmarničarje, ki so si roma-
nje zaslužili, in za druge smo
organizirali skupni šmarnični
izlet skupaj s Stolno župnijo
in župnijo Šmihel ter odpoto-
vali z vlakom k Trem faram pri
Metliki, kjer smo imeli skupno
sveto mašo. Nagovoril nas je
domači g. župnik in prošt Jože
Pibernik. To je bilo prvo sobo-
to v mesecu juniju. Po maši in
malici iz popotne torbe pa smo
peš odšli v metliško župnijsko
cerkev sv. Nikolaja in tam za-
peli litanije Materi božji v čast.
Nato pa smo si ogledali še gasil-
ski muzej, ki so ga ravno te dni
odpirali ob 140. letnici ustano-
vitve prvega gasilskega društva
na Slovenskem. Tako smo po
celem mestu srečevali množice
gasilcev, ki so prihajali na nji-
hovo proslavo.

Sredi maja (17.05.) pa smo ob-
hajali slovesnost prvega obhaji-
la, h kateremu je letos pristopi-
lo 42 otrok.

Na Binkoštno nedeljo smo pri
družinski maši razdelili spri-
čevala birmancem, nedeljo ka-
sneje prvemu razredu in na ne-
deljo po prazniku Svetega Re-
šnjega telesa in krvi pa še vsem
ostalim razredom. To nedeljo
imamo tudi slovesno procesijo
po mestu, kjer sodelujejo tudi
veroučenci, ki so zadnje ure
pripravljali bandera na čast ra-
znim svetnikom, da so jih po-
tem v procesiji slovesno nesli.
Uporabili smo tudi bandera, ki
smo jih pripravili že lansko leto.
Po procesiji in slovesni maši pa
smo katehetje razdelili spriče-
vala za preteklo leto, otroci pa
so se ohladili s sladoledom.

Na gospodarskem področju pa
smo morali popraviti travo na
samostanskem vrtu, ki je bila
poškodovana ob zamenjavi
strehe nad knjižnico. Tako smo
položili travni »tepih«, ki ga je
bilo potrebno na začetku pre-
cej zalivati, da se je prijel. Dru-
ga stvar, ki smo jo v zadnjem
času naredili, pa je zamenjana
in dopolnjena ura na zvoniku.
Prejšnja se je namreč pokvarila

na dveh straneh od treh, zdaj pa smo jo namestili na vse štiri strani. Upamo, da bo dolgo služila svojemu namenu in da jo bomo vsi z veseljem uporabljali. Medtem, ko je bila pokvarjena, je kar nekaj ljudi godrnjalo, da jim manjka naša ura na zvoniku. V začetku junija pa smo dali prepleskati celotno kuhinjo, malo obednico, shrambo in ostale prostore zraven kuhinje. Ti osveženi in pobeljeni prostori so zadihali na novo. Zadnje novice pa so iz spodnjega vrta pri sanjavi Krki, ki je sedaj zelo nizka. Izvalilo se je namreč 20 račk, ki že pridno rastejo. Ob zaključnem pikniku zakonskih skupin in predpraznovanju gvardijanovega rojstnega dne pa je dobil za darilo par puranov, ki že veselo raziskujeta novo okolje. Bratje iz Novega mesta želimo lepe »počitniške« dneve.

BR. TADEJ INGLIČ

Brezje

Zromarsko sezono, ki se na Brezjah začne z veliko nočjo, smo začeli z novim zaletom. Na belo soboto je bila zvečer adoracija pred Najsvejšim, molitev serafinskega rožnega venca in nato procesija z lučkami na prostoru pred baziliko in po Parku miru. Molitev je namenjena duhovni pripravi na evharistični kongres. Ta molitev se nadaljuje vsako soboto. Udeležuje se je okrog 40 stalnih romarjev, prihajajo pa tudi organizirano po posameznih župnijah. Ves prostor je ozvočen in omogoča lepo sodelovanje. Profesorica Berta Golob je napisala 14 kitic dolgo romarsko pesem o Mariji Pomagaj, ki jo pojemo po lurškem napevu. Glavni pobudnik tega dogajanja je p. Bogdan. Nekateri bratje se po možnosti udeležujemo procesije, nekateri pa jo spremljajo skozi okno.

Na Brezjah smo bili zelo veseli in hkrati ponosni, da sta arhitektki Maruša Zorec in Martina Tepina za ureditev trga in oblikovanje zunanjega oltarja prejeli Plečnikovo nagrado za leto 2009. V utemeljitvi je zapisano, da projekt »odlikuje eleganca skromnosti, kar je redkost in zato posebna odlika arhitekture našega časa«. Različna mnenja, razmišljanja in ocene smo lahko zasledili na televiziji, v Družini, Delu in še kje. Ocenite tega dela sta izšli z lepimi fotografijami tudi v nizozemski reviji za arhitekturo A10 in hrvaški Oris.

Iz naše hiše sva se romanja v Assisi udeležila kot voditelja avtobusa p. Leopold in p. Silvin. P. Leopold je spremljal brezjansko skupino romarjev, p. Silvin pa »mednarodno«, ki se je oblikovala preko prijav na Društvo prijateljev Svete dežele. Romanje je bilo lepo pripravljeno. Vsak dan smo se zbrali k skupnemu obhajanju evharistije, sicer pa smo bili pri vodenju skupine samostojni. Romarje je prevzela preprostost Frančiškovich in Klarinih krajev.

Prvi maj 2009 pa je začrtal v romarskem programu na Brezjah novo poglavje. Odprli in blagoslovili smo Romarski urad z namenom, da bi mogli še bolje sprejemati romarje, dajati celostne informacije župnikom in posameznikom, ki organizirajo romanja, razbremeniti zakristijo prodaje spominkov in prebuditi ljudi za prostovoljno delo. Popoldansko mašo je vodil nadškof dr. Anton Stres in po njej blagoslovil prostore urada, ki se nahajajo na začetku stojnic. Obiskovalci pohvalijo urejenost prostora in možnost izbire lepših in vrednejših spominkov. Da bo vse delo potekalo v okvirih zakonodaje, smo ustanovili podjetje Romar d.o.o., ki servisira vse dejavnosti. Zaposlili smo eno osebo, ki ji pa pomagajo prostovoljci. P. Bogdan se, tako pravi, v začetni fazi malo več zadržuje v uradu z željo, da bi stvari dobro stekle. Ra-

zumeti moramo, da je zakristija s praznimi policami na začetku delovala malo depresivno, a upamo, da bodo zakristani kmalu ugotovili, kako dobro je, da se z uradom dopolnjujeta. V zakristiji še vedno sprejemamo darove za maše in imamo na voljo nekaj spominkov in seveda blagoslovljeno vodo.

Svetišče v Gibraltarju, ki je posvečeno Mariji Kraljici Evrope, je 5. maja obhajalo 700-letnico. Svetišče je skupaj z nami povezano v Mrežo Marijinih svetišč in zato nismo mogli odreči iskrenega vabila tamkajšnjega nadškofa in rektorja. Slavja se je udeležil p. Bogdan, ki se je vrnil poln globokih vtisov.

P. Leopold pa je v želji, da si okrepi zdravje, preživel dva tedna v maju na Malem Lošnju. Tam je tudi obhajal svojo 70-letnico. Doma smo mu nazdravili, ko se je vrnil spočit in nasmejan.

Bratska solidarnost se pokaže tudi, ko je potrebno odgovoriti na nepričakovan obisk romarjev, kar je bilo v preteklih tednih kar pogosto. K deseti maši se pripeljejo avtobusi romarjev, ki jih organizirajo domovi za ostarele, društva invalidov, društva upokojencev in drugi. Zakristan telefonira, da so prišli nenapovedano trije avtobusi romarjev. V spovednico bo treba. In gremo. V soboto, 9. maja, je bilo dopoldne 17 avtobusov, dan kasneje popoldne pa 10. Med tednom pa še potem 12 avtobusov.

23. maja proti večeru je obiskal Brezje predsednik kanadskega senata eksc. August Noël Kinsella. S spremstvom si je ogledal cerkev, kapelo Marije Pomagaj, zunanji oltar in muzej jaslic. Je zelo preprost in veren človek. Zvečer pa je bil z nami g. nadškof mons. Alojz Uran, ki je vodil somaševanje ob večeru slovenskih narodnih in krščanskih izročil in po maši procesijo, ki se je vila po vasi. Po procesiji so bile v cerkvi slovesne pete večernice praznika Marije Pomagaj.

Naslednji dan smo gostili dva nuncija. Bivšega nj. eksc. Edmonda Farhata, ki je obhajal svojo zlato mašo in sedanjega nj. eksc. Santosa Abrila y Castelloja ter uslužbenca nunciature. Praznovanje zlate maše je organiziral p. Marij, ki je bil 6 let njegov tajnik. Lepo je bilo srečati »starega prijatelja«, ki je ljudi nagovoril v slovenskem jeziku in se zahvalil za prelepa leta, ki jih je lahko preživel v Sloveniji. Slavje smo seveda nadaljevali v samostanski obednici, kjer smo obujali spomine in se spraševali tudi o bodočnosti. Še isti večer je šel na pot p. Peter, da se je pridružil skupini kolesarjev, ki ga je že čakala v glavnem mestu Albanije Tirani. Izbrana pot jih je vodila v Makedonijo in do Soluna v Grčiji. Po vrnitvi je pripovedoval z njemu lastnim ognjem o lepih doživetjih in manj lepih preseanečenjih.

V nedeljo, 14. junija, bo z nami Nj. eksc. apostolski nuncij, ki bo vodil popoldansko mašo in po njej odprl fotografsko razstavo Cerkve in kapelice v Sloveniji. Fotografije so nastale v sodelovanju med našim svetiščem in Društvom e-fotografija. Fotografije bodo polepšale Park miru in nagovarjale romarje k odkrivanju lepote, umetnosti in kulture.

P. SILVIN

Natitngou

Nedeljska procesija je bila veličasten mestni dogodek. Policija je na čelu procesije vozila z avtom. Ljudi pa je bilo ogromno. Od vseh strani so prihajali. Vsi zbori so se združili, peli in plesali. Nekaj veličastnega. Sam sem šel le do prvega postajališča, kjer sem vodil obred za našo župnijo, nato pa sem Najsvetejše predal sosednjemu župniku in sem se vrnil domov,

saj sem šepajoče hodil. Tako sem imel kar nekaj časa za mirno branje in molitev doma. Noga je že veliko boljše. Danes mi jo je zdravnica na novo povila in vse se je lepo zacelilo. Vidiš, te dni začenjam preživljati čas, ki sem ga prejšnji dve leti preživljal v SLO. Psihično si rečem: sedaj pa sem zadnjič v življenju na dopustu v Afriki, tako kot sem prej šel v SLO.

Tajnik province v Lomeju mi je sporočil, da mi je kupil avionsko karto za torek, 15. septembra ob 22. uri iz Lomeja in naj bi po postanku v Parizu prišel v Ljubljano 16. 09. ob 15. uri. Vmes mi bo kupil še eno mesečno vizo, dokler mi ne bodo naredili dveletni vizi za Togo. Sedaj veliko dežuje, saj je prava deževna doba. Med večerno molitvijo je deževalo, tako da je prišlo veliko manj ljudi. Ko dežuje, ljudje ostanejo doma. Takšen zakon je tu.

Tukaj je vse v redu. Noga je povsem normalna in tako lahko sedaj tudi hodim.

E-povezave pa so vedno bolj neredne. Upam, da bo tokrat šlo.

Danes dopoldne smo šli v Bassilo, približno 150 km južneje od Natitingouja, da smo pripeljali kip sv. Klare. Tako bosta sedaj ob vhodu v cerkev, pritrjena na steno kipa sv. Frančiška in sv. Klare. Umetnik Emil je samouk, a je stvari izredno lepo izdelal. Ko smo prišli k njemu domov, smo ga našli z mobilizirano nogo. Ko se je z mopedom vračal domov, si je resno poškodoval koleno in tako že dalj časa imobilno sedi doma. Tradicionalno ga zdravijo. Upamo, da bo šlo.

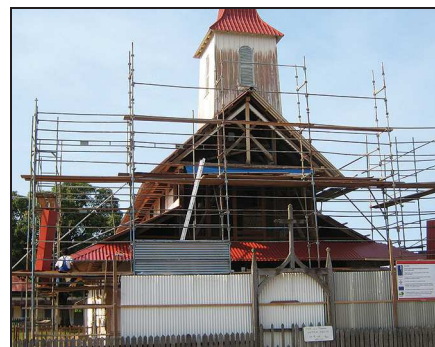
Danes je bolj vroče in še ni bilo dežja. Mogoče bo prišel zvečer. Jutri bomo skupaj s škofom začeli pri menihinjah leto duhovnikov, kot se je odločil papež Benedikt. Poleg sv. maše bomo imeli še adoracijo in skupne večernice. Najlepši pozdrav v Gospodu.

P. PEPI

Iracoubo, Guyane Francaise

Dragi Tadej in sobratje!

Ta mesec bo mimo leto, odkar se nahajam v Francoski Gvajani, ki je vse od 1627. francoska kolonija in je postala leta 1946. ena izmed francoskih pokrajin. Dežela je sicer velika 91 000 km², vendar samo z okoli 220 000 prebivalci, od katerih pa je kar približno 150 000 katoličanov. Vsaj polovica je samo krščenih in niso dejavni kristjani. Gvajana ima eno samo škofijo z 28 župnijami in okoli 35 duhovniki. Od teh je le pet domačinov. Za poklice je tu zelo težko.

Po dobrih 25-ih letih sem iz Afrike (Togo, Benin), pristal v Gvajani, predvsem na povabilo sobrata Huga Delčnjaka in spodbudi sestre Dorice, ki je bila dolgo let v Gvajani in seveda na povabilo tukajšnjega ško-

fa. Dobra dva meseca sem ostal pri Hugu v Sinnamary in ga nadomeščal v času njegovega dopusta. No, tista dva meseca sta bila zelo delavna (okoli 30 krstov, 17 prvih obhajil na eni podružnici, šest porok, pa po-

grebi in še vse ostalo na dveh župnijah). Na drugi »moji župniji« je bilo marsikaj za urediti, popraviti, nabaviti, kar mi je delno uspelo do Hugovega povratka in od septembra 2008 sem večinoma na tukajšnji fari,

ki je sicer manjša po številu prebivalcev (okoli 2400), vendar s štirimi podružnicami in zelo pisanim prebivalstvom. Večina je Kreolcev, potem pa Amerindiens (Idijanci), Bushi-nengues, Brazilien, Hmong, Kitajci, Surinamci, Haitčani ect. Nekateri so zelo zaprti za evan-

geliji. No, pri vseh je želja biti krščen in pokopan, ostalo pa ni toliko pomembno. Hugova župnija je nekoliko večja, vendar bolj homogena, z eno samo podružnico. Pozna se tudi, da so tam dolgo delovale sestre frančiškanke FMM. Župnija Iracoubo se ponaša z zelo lepo in povsem poslikano cerkvico, ki je bila zgrajena med 1887. in 1893. Poslikal jo je zapornik ki je drugi del kazni prestajal na prostosti in sicer v zameno za stanovanje in hrano. Naj mimogrede omenim, da je bila Gvajana dolga leta kazen-

ska pokrajina, ki je dala veliko mučencev, tudi med duhovniki. Pa o tem kaj več kdaj drugič. Klima ni preveč zdrava. Zelo vroče je, kot je že omenila sestra Dorica in tudi zelo vlažno. Ljudje delajo po nekaterih uradih, precej pa se ukvarjajo z lovom, ribolovom in turizmom. No, preveč delavni ravno niso in pričakujejo pomoč predvsem od države. Do cerkve so izredno skopi in težko je kaj dobiti od njih, čeprav niso tako revni kot Afričani; je pa res, ta je tu vse izredno drago. Do nedavnega smo bencin plačevali po 1,77€.

Župnijska cerkev je državno zaščitena in država ob našem neprestanem drežanju kar dobro skrbi zanjo. Od septembra do božiča smo prenovili celotno fasado, kar je stalo 100 000 €; in vse je plačala država. Težava je z župniščem, ki je tudi pod spomeniškim varstvom. Če je cerkev last države, je župnišče last Cerkve in za popravilo v originalnem slogu, ki naj bi stalo okoli 750 000 €, država da samo polovico, ostalo si moramo poiskati sami. Kar je pa skoraj nemogoče, tako, da že nekaj let vse propada, župnik pa stanuje v bivšem internatu, kjer je bilo skladišče in kuhinja. Mislim, da bo za danes to več kot dovolj. Velikonočni prazniki so me kar izčrpali. Teden za tem sem imel na štiridnevnem pastoralnem obisku škofa in pripravo za birmo. Za vnebohod pa sem imel prvo obhajilo. 24. junija so bile pri nas relikvije Svete Terezije Deteta Jezusa,

kar je spet dalo ogromno dela; sedaj bomo zaključili z veroučnim letom. Hugo gre čez tri tedne na dopust, sam pa verjetno pridem prihodnje leto. Vse sobrate in sestre lepo pozdravljam in se vam priporočam v molitev.

P. MILAN KADUNC

Lemont

P. Vendelin je že tretje leto v domu za ostarele. Njegov pogled je že dlje časa usmerjen "na ono stran". Ne more govoriti, hranijo ga po tubi direktno v želodec. Srčni spodbujevalec, ki so mu ga vsadili pred nekaj leti, še naprej spodbuja srce. Izkušena medicinska sestra je v začetku maja napovedala p. Bernardinu, ki ga vsak dan obiskuje, obrije, zanj zmoli, da bo p. Vendelin umrl, še preden bo on šel na dopust v Slovenijo. Vendelin pa je krizo premagal in životari naprej. Moderna medicina je dobrodošla, ker pomaga h kakovostnemu življenju tudi v visoki starosti, postane pa prava nadloga, če ti ne pusti umreti. Naj Bog p. Vendelinu kmalu nakloni zadnjo uro!

P. Atanazij je še naprej živahen in hudomušen in pogumno koraka proti sedeminosemdesetim letom. Včasih mu kdo skrije brevir, še večkrat mu kdo zmeša vse trakove. Tem in podobnim težavam vneta kljubuje, čeprav letos še ni sedel na traktor, da bi pokosil pri čebelicah, tudi rože enoletnice letos ne rastejo pri križu (ki pa je itak brez Jezusa) pred samostanom.

P. Bernardin bo imel zlato mašo na praznik sv. Cirila in Metoda, tako kot je imel novo mašo pred petdesetimi leti. Nobenih vabil ne bomo pošiljali in nobenih posebnih ceremonij ne bo. Maša naj bo taka kot se

ška. Kdor redno pride k slovenski maši, ga bo pater ob koncu zlate maše povabil tudi na kosilo v kulturni dom. Amen.

V januarju smo imeli sestanek fundacije. Po spodbudi iz generalne kurije in province smo se pogovarjali o prihodnosti fundacije, ki je prehodna oblika (do večnosti) in imamo na izbiro: ali se priključiti neki provinci v ZDA ali pa biti direktno pod slovensko provinco. Mnenje večine članov sveta je, da bomo direktno pod slovensko provinco. P. Bernardin je pojasnil položaj glede revije Ave Marija, ki praznuje stoto obletnico neprekinjenega izhajanja. V januarju 2009. je imela revija 425 naročnikov v ZDA, 96 v Kanadi, 41 v Evropi in 17 drugod po svetu. Za stroške tiskanja in pošiljanja je za revijo letno potrebnih \$33.000 s tem, da pater vse dela sam (zastonj): od tipkanja člankov in oblikovanja revije do dopisovanja z naročniki in knjiženja naročnin. Nekaj prostovoljcev pomaga pri pakiranju, p. Atanazij pa pri prevozu na pošto. Naročnine in tiskovni sklad niso dovolj za kritje stroškov, zato je bilo v zadnjem letu v reviji večkrat objavljeno, da bo po stoti obletnici (marca 2009) revija izhajala samo še na internetu. Žal mnogi bralci Ave Marije nimajo interneta, medgeneracijsko sodelovanje (da bi mladi starejšim sprintali revijo) pa je bolj ali manj le "pobožna želja." Sklep na sestanku je bil, da je izdajanje revije del poslanstva, ki ga frančiškani še sedaj opravljamo za izseljence v ZDA, zato bomo finančni primanjkljaj krili iz prihrankov v fundaciji.

P. Blaž se dobro drži in veliko dela, kljub temu, da jo s palico "maha" že v 81 leto. Sam skrbi za romarski dom, ki je zaseden večji del leta za konec tedna, opravi veliko administrativnega dela v samostanu in za vso fundacijo. Načitan je glede

dnevni dogodkov v družbi, Cerкви in redu. Doma je na področju civilnih zakonov v odnosu na redovnike, pozna zgodovino Lemonta in kustodije ter z blago modrostjo "umirja žogo" kjer je potrebno.

O p. Martinu vam ne vem veliko povedati, razen da je sedaj starosta naše province. Hodi k zdravnikom in kljubuje letom, ki so se že krepko nagnila čez devetdeset. Še vedno živi zasebno in ne v samostanu. Tu ga že dolgo ni bilo ali pa ga nismo videli.

Po novem letu sem bil tri mesece na kemoterapiji. V štirih tridesetih ciklusih sem se vozil na sedem eno do triurnih terapij ("traparij" bi rekla gospa Franja, ki je skrbela za OFM pokopališče na Žalah). Zdaj sem na opazovanju in rezultati so v redu, tako da sem kot kaže "zatenkrat še ušel."

S pomočjo Martina Hozjana, predsednika Slovenskega kulturnega/katoliškega centra tu v Lemontu, ki nam je posredoval mojstra, smo v enem letu uspeli rešiti zastaran problem s štirimi podzemnimi cisternami za bencin, nafto in olje ter za vse štiri dobiti državno potrdilo, da je zemlja očiščena za vsakršno rabo.

Od 14. junija naprej bo v kulturnem centru v Lemontu častni konzulat Republike Slovenije, častni konzul pa naš diakon, dr. Janez Vidmar. Iz Clevelanda se poslavlja generalni konzul dr. Zvone Žigon. Rad je prihajal v Lemont in je bil prvi, ki je hodil v cerkev, tudi na kor pet. 30. maja nam je predstavil svojo knjigo Ljudje odprtih src. V njej je objavil svojo študijo o slovenskih misijonarjih in njihova pričevanja. Pokazal nam je film z obiska pri s. Dorici Sever med Inuiti (Eskimi).

P. METOD

Zlata maša p. Bernardina in pogreb p. Vendelina

Prijatelja že iz "rimskih časov" sta v začetku julija skupaj praznovala: eden zlato mašo, drugi pa odhod domov v Očetovo hišo. Dve leti in pol je p. Bernardin vsak dan obiskoval p. Vendelina v domu, prej pa mu je že nekaj let kuhala večerjo. Sveča, ki jo je Bernardin prinesel iz Slovenije, je gorela v nedeljo in ponedeljek. Rože ter prti na oltarju in mašni plašč, ki sta k nam prišla iz cerkve sv. Štefana – na obeh je kelih in pšenica – so tudi povezali oba dneva. V nedeljo dopoldne je bila zlata maša in potem kosilo v domu, popoldne ob pol štirih pa so v našo kapelo pripeljali pokojnika.

Pevski zbor je v nedeljo, 5. julija, zapel "Zlatomašnik bod' pozdravljen", ta pa je v začetku maše pojasnil, da ni bilo vabil, ker je želel praznovati z oltarnim občestvom in ne s takimi, "ki se natepejo skupaj, ko zavo-

hajo zastonj kosilo". Sv. mašo daruje v zahvalo najprej Bogu, potem pa tudi pokojnim staršem in nekaterim drugim, med katerimi ima posebno mesto p. Vendelin: "Če p. Vendelina ne bi bilo tukaj, jaz nikoli ne bi bil v Ameriki." Vse je po maši povabil v Slovenski kulturni dom, ter v obeh jezikih povedal tudi to, da danes po slovenski navadi goduje podpisani. Somaševali smo p. Atanazij, p. Krizolog ("tisti tamle z brado je bil ministrant na moji novi maši") in p. Metod, asistiral je naš stalni diakon Janez Vidmar

in trije ministrantje. V Slovenskem domu je zlatomašniku v nekaj stavkih čestital predsednik Martin Hozjan. Slavljenec se je zahvalil, obenem pa pri-

poročil, naj njemu in sebi pri- zanesemo z nadaljnimi govori. V krožniku za juho smo dobili v kuvertice pakirano spomin- sko podobico: Spomin na zlato mašo 1959 – 2009. Gostje so se vrstili in osebno čestitali jubi- lantu. "P. Bernardina že dolgo nismo videli tako dobre volje," je nekdo povedal.

Ob pol štirih popoldne so spet zazvonili zvonovi, tokrat za zadnji prihod p. Vendelina v našo samostansko kapelo na Ameriških Brezjah. Od štirih do osmih zvečer je bila prilo- žnost za kropitev. Prvi dve uri in pol smo stalno molili rožne vence in peli, najbolj Marijine pesmi, ker drugače ljudje radi na glas klepetajo. Ob šesti uri smo frančiškani zmolili večer- nice za pokojne. V ponedeljek, 6. julija, je pogrebno mašo vo- dil p. Blaž, predsednik funda- cije, somaševali smo domači: p. Atanazij, p. Bernardin, p. Ber- nard Karmanocky, p. Krizolog, p. Metod; p. Marko Puljič, ku- stos, in še trije frančiškani her- cegovske kustodije; p. Waren iz Mother Theresa Home (kaplan v domu za ostarele, kjer je bil pokojni pater) g. Jože Božnar iz Clevelanda, jezuit p. Peter Lah. Asistirali je diakon Janez Vidmar. Cerkveni pevski zbor je bil okrepljen z nekaj pevci iz Joliet in od drugod, za orgla- mi je bil Filip Arko. Prepevali so Vendelinove in druge zboro-

vske in ljudske pesmi ter dele maše. Homilijo je imel p. Ber- nardin, ob koncu maše pa je p. Blaž v angleščini v nekaj pote- zah orisal življenje p. Vendeli- na. Za njim je k ambonu stru- mno prikorakal Janez Gerželj v svečani rdeči vojaški obleki (bil je oficir v korejski vojni) in se poslovil od "častnega ka- plana." V dramatičnem tonu se je potem od pokojnega patra poslovil še Jože Rus. P. Blaž je po slovenski maši opravil mo- litve slovesa iz cerkve v angle- ščini, pri grobu pa sem zmolil podpisani. V domu se nas je na pogrebščini zbralo okrog sto petdeset. Za začetek kosila smo zapeli še Angel Gospodov, na koncu kosila pa je moški pev- ski zbor zapel tri narodne. Oba dneva je kuhala Lilijana Čepon. Življenje in delo p. Vendelina bo obširneje predstavil urednik Ave Marije v avgustovski števil- ki Ave Marije.

P. METOD

Noviciat

Dober dan, dobri bratje!

Po daljšem predahu se po- novno javlja noviciat. Na Sveti Gori, temu kraju mo- litve in iskanja, smo našli koti- ček, v katerem smo v devetih mesecih doživeli mnogo. Kar nekaj se je spremenilo, nekate- re stvari pa ostajajo iste. Denimo, fakultativne dejavno- sti hortikulture še vedno ni- smo čisto zaobvladali, kar lah- ko potrdi naš plantažni mojster p. Hadrijan. Konstrukcije tu- nelov niso več v igri, še vedno pa pilimo različne namakalne tehnike pod njegovim budnim očesom. Naš redni predavatelj in magi- ster p. Bernard nadaljuje svoje pomembno delo seznanjanja z vodilom, duhovnostjo in zaobl- ljubami. Ker pa obstaja še dru- go delo poleg intelektualnega,

nas uči nekaj o umetnosti čebe- larstva in nabiranje Pokore. Zgodovino reda je zamenjala italijanščina, ki jo z veliko vne- mo uči sestra Tretjega reda, Va- lentina Ščuka.

Izvedle pa so se tudi zamenjave na političnem področju. V brat- skem duhu prehajanja služb je Mihael predal svoj dekanat Ja- niju, ta pa Melhiorju. Prva dva sta tako že okušala prednosti in pomanjkljivosti predstojni- ške službe.

Z brati južne konference (na- tančneje z novinci in magistri) smo odšli na romanje v Assisi. Poglobljali smo se v Frančiško- vega duha, ki še vedno veje v teh krajih ter gojili bratstvo in edinstvo. Kasneje smo odšli na izlet k bratom na Trsat ter se poklonili Trsatski Gospe.

Vas, dobri bratje, pa bomo pri- poročili Svetogorski Kraljici, katere 470- letnico prikazovanj praznujemo v soboto 20. 06. 2009.

Mir in dobro!

O brežiških frančiškanih

V malem avditoriju Posav- vskega muzeja Brežice je minuli konec tedna potekal znanstveni simpozij ob 350. obletnici prihoda fran- čižkanov v Brežice. Predstavili so delo in življenje frančiška- nov, ki so se naselili v Brežicah leta 1659 in zgradili samostan. Ta je služil menihom vse do leta 1941, ko je nemški okupator sa- mostansko stavbo in pravkar prenovljeno cerkev namenil za svojo gimnazijo. V nekdanjem samostanskem poslopju zdaj že 64 let domuje brežiška gim- nazija.

Kot je povedala kustosinja etnologinja v Posavskem muze- ju Brežice dr. Ivanka Počkar, so se brežiški frančiškani pri svo- jem delu odlikovali predvsem kot spovedniki in pridigarji,

več desetletij so bili kaplani v Brežicah, nekaj časa pa celo upravljali tamkajšnjo župnijo. Samostanski bratje so bili dejavni tudi na šolskem področju, v samostanu pa je potekal tudi redovni študij moralne teologije za redovnike.

V 18. in 19. stoletju je v samostanu potekal redovni študij moralne teologije za redovnike, ki so se pripravljali na duhovniško posvečenje. Samostan je hranil bogato knjižnico, cerkev in samostan pa so krasila številna umetniška dela, med katerimi so tudi najzgodnejše slike Valentina Metzingerja, le malokateri izmed brežiških gimnazijcev pa se je zavedal, da obiskuje pouk v stavbi, katere prvotni prebivalci so bili bratje frančiškanskega reda.

(VIR: RADIO KRKA)

350-letnica prihoda frančiškanov v Brežice – znanstveni simpozij

Mnogo slovenskih krajev je bilo v preteklosti deležnih navzočnosti Frančiškovih bratov in sester, redkokje pa se je spomin nanje ohranil tako živo kot v Brežicah, čeprav je že skoraj tričetrt stoletja, kar so bili od tam izgnani.

Posebnost frančiškanske navzočnosti v Brežicah pa je še v tem, da so meščani sami z dovoljenjem grajskih gospodov Frankopanov povabili brate, dosegli njihov prihod in jim priskrbeli vse potrebno za na-

selitev. Skoraj tri stoletja so potem bratje živeli in oznanjali evangelij v Brežicah in njihovi okolici, dokler niso nemški okupatorji v njih videli preveč moteč element in so jih že nekaj dni po zasedbi neusmiljeno

pregnali, iz samostana naredili nemško gimnazijo, zraven stojajočo cerkev pa porušili, verjetno zato, da ne bi spominjala na svetost kraja. Nova oblast je 1945 ohranila stanje, če da je gimnazija postala slovenska. Ob 350-letnici prihoda je naša provinca skupaj z Občino Bre-

žice in s Posavskim muzejem organizirala dvodnevni znanstveni simpozij, ki je bil deležen precejšnje pozornosti. Predavanja so bila 12. in 13. junija 2009 v stolpu brežiškega gradu. 18 prispevkov je pokrilo zgodovinsko ozadje v širšem in krajevnem kontekstu, kulturno-umetnostno dediščino, teologijo in narodopisje. Med referenti je bilo 7 bratov iz naše province in eden iz zagrebške. Podroben program in povzetki referatov so dostopni na spletu na straneh naše province (<http://franciskani.rkc.si/?id=306>). Duša vseh teh dogodkov in predsednik organizacijskega odbora

je bil dr. Jože Škofljanec iz Arhiva Slovenije, nekdanji dijak brežiške gimnazije; v častnem odboru pa sta bila poleg drugih tudi ministrica za kulturo g. Majda Širca in nadškof dr. Anton Stres.

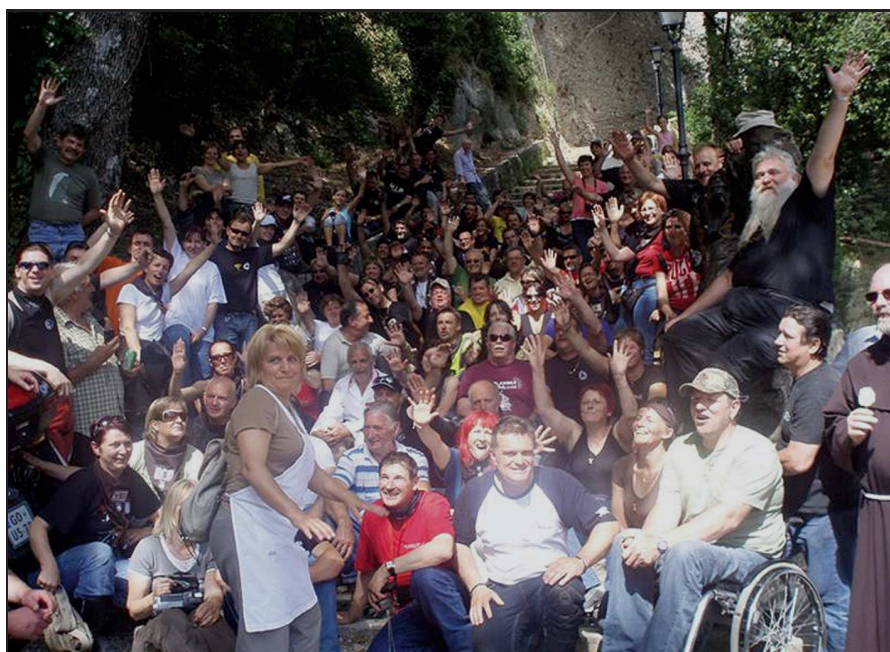
Simpozij smo zaključili s slovesnim bogoslužjem v brežiški župnijski cerkvi na praznik sv. Antona Padovanskega, ki mu je bila posvečena porušena brežiška frančiškanska cerkev.

BR. MIRAN ŠPELIČ

Romanje motoristov v Assisi

Tridnevno druženje se je začelo z zbiranjem na črpalki v Gonarsu kjer so se udeleženci razvrstili v štiri potovalne skupine. Začeli smo s prvimi spoznavanji romarjev, ki so prihajali z vseh koncev

skupina s štirikolesnikom, trajkom, motoristoma, press avtom in spremljevalnim kombijem je začela tridnevno pot. Skupine so predhodnici sledile na tri minute. Kljub gostemu prometu od Gonarsa do prvega postanka pred Raveno, se je izkazala razporeditev v skupine po dvajset motorjev kot najboljša možnost. Prve izkušnje so bile dobre. Po 'odžezanju' motorjev smo nadaljevali pot proti Ceseni, Perugi s postankom na čudoviti La Verni do katere je vodila čudovita 'poslastica', cesta z zelo lepimi ovinki. Že prvi vtis je bil dober, saj smo uživali na gori kjer je Francišek dve leti pred smrtjo prejel Kristusove rane. Čudovito okolje neokrnjene narave. Pravi naravni park, po katerem bi se lahko zgledovali naši krajinski parki. Zvečer ob 20. uri smo prispeli v kraj naše nastanitve hotel Villa Verde, kjer smo imeli zelo prijetno 'bazo' tridnevnega bivanja. Po obilni večerji smo,

Slovenije od Prekmurja, Štajerske, Dolenjske, Gorenjske, Notranjske, Primorske in Istre. Zelo pisana družčina motoristk in motoristov. Vodje skupin in zadnje v koloni smo opremili z rumenimi odsevnimi brezrokavniki, vsak udeleženec pa je prejel motoristično rutko. Pred-

kljub 570 km dolgi poti, še dolgo mleli prve vtise. Bujenje v torek je bilo zgodnje. Po zajtrku sta nas prišla pospremit mestna policista na motorjih in skoraj kilometer dolga kolona se je začela pomikati proti Assisiju do bazilike sv. Frančiška, kjer so nam prijazni patri mi-

noriti ponudili svoje parkirišče. Ob 8. Uri smo bili sami zbrani v spodnji cerkvi bazilike kjer je Frančiškov grob in imeli zelo lepo mašo. Ogledovali smo si baziliko s čudovitimi freskami Cimabue in Giotto. Nato pa ogled

mesta, ki je navdušil vse. Mesto ohranjeno v svoji prvobitnosti. Sprehodili smo se do rojstne hiše Frančiška, mimo sv. Klare, stolnice sv. Rufina, škofovskega

sedeža, vse kar je povezano z življenjem tega neverjetnega človeka, ki je za 800 let zaznamoval življenje Cerkve in človekovega odnosa do narave in drug do

drugega. Po ogledu mesta smo nadaljevali z vožnjo do 1200 m visoke gore nad Assisijem - Monte Subassio. Pod nami se je razprla Umbrija v vsej svoji lepoti.

Piknik smo imeli ob majhnem slikovitem mestecu na skali, kjer je župan uredil kamp, ki je brezplačno namenjen popotnikom.

Sredo smo začeli z mašo v Porciunkoli oz. Mariji angelski kjer nas je nagovoril novo izvoljeni vrhovni predstojnik frančiškanih. Zelo prijazen in preprost mož, ki je z neposrednostjo navdušil vse. Po ogledu pa na pot v Rietsko dolino mimo Spoleta, skozi Terni do Grecia in Fontecolomba. Lepe ceste, še lepša doživetja, nato pa vračanje v Assisi in 'zadnja večerja'. Strnili smo vtise, izrazili hvaležnost vsem, kajti vsak udeleženec je dodal svoj kamenček k mozaiku odličnega tridnevnega druženja.

Vodilo naše poti je bilo 'Mir za vse' iz Frančiškovega pozdrava: MIR IN DOBRO. Ko to pišem, skupine počasi odhajajo. Vsa kemu zaželimo varno pot proti domu. Vsi polni vtisov, to sem prepričan, bodo še tri dni premlevali kaj se je sploh zgodilo.

ZAPISALA: LEVKA
([HTTP://WWW.MZM-SLO.COM](http://www.mzm-slo.com))

Ministrantje v slovenskem Nazaretu

Srečanje ministrantov iz frančiških župnij je letos gostil frančiškanski samostan Nazarje, ki leži na hribčku ob sotočju rek Savinje in Drete na začetku Zgornje Savinjske doline. Poleg frančiškanov so v Nazarjah tudi sestre klarise. Ime kraja izhaja od Marije Nazaret.

Zbralo se nas je okrog 50 ministrantov iz župnij: Novo mesto, Nova Gorica - Kapela, Nazarje, Ljubljana - Šiška, Ljubljana - Center in Maribor. Uvodni molitveni del v cerkvi Gospodovega oznanjenja je bil sesta-

vljen iz pesmi in posameznih duhovnih tekstov, ki so nas uglasili na prijatelja Jezusa, ki nas vedno znova zbira okrog svojega oltarja. Še pred tem je župnik p. Franci na kratko razložil zgodovino tega milostnega kraja. Po molitvi smo si ogledali še najstarešo loretsko hišico na slovenskih tleh, se sprehodili od enega stranskega oltarja do drugega in proučili vse svetnike. Nazarska cerkev je v tem oziru zelo bogata. Prvi del nas je nekoliko utrudil, zato smo potrebovali kratek počitek in osvežitev.

Kmalu smo se znašli v veliki obednici naših sester klaris, ki so nas prijazno sprejele. Glas opatinje in dveh sester je nagovoril še tako radožive glave, saj so vsi z zanimanjem prisluhnili pričevanju o uboštvu, molitvi, strogem postu in klavzuri. Po lastni izkušnji potrjujem, da se jim je njihovo

Statistika srečanja:

- * Ljubljana - Šiška - 1 min. + br. Ambrož M.
- * Nova Gorica - 10 ministrantov + p. Krizostom
- * Maribor - 2 min. + p. Tomaž P.
- * Ljubljana - Center - 3 min. + p. Tomaž H.

- * Novo mesto - 22 min. + p. Simon Peter

- * Nazarje - 14 min. + p. Franci K.

Vse dobro

P. SIMON PETER

pričevanje zelo močno vtisnilo v spomin. Vsak si naj sam odgovori, zakaj je tako.

Tretji del pa je bil pred cerkvijo; p. Tomaž Pinter iz Maribora je pripravil igro Lov na zaklad. Vsaka skupina je imela določeno izhodiščno točko, od katere se je podala proti cilju, po poti je morala najti listke z vprašanji, na katere je bilo potrebno odgovoriti. Čeravno je vse skupaj izgledalo precej preprosto so imeli nekateri precej težav z iskanjem, pa tudi z odgovarjanjem: koliko je zapovedanih praznikov, naštej 4 vrste litanij, ki jih običajno molimo pred mašo, kateri praznik imenujemo Telovo itd. No, po dobri uri so se vse skupine vrnile pred cerkev, kjer je imel p. Tomaž kratek povzetek in osmislitev te igre. Vsak ima svoj zaklad v srcu in vsi smo na nek način zapisani v Jezusovem srcu; na vsakem listu, ki so ga našli, je bil napisan en vzklík iz litanij Srca Jezusovega. Nagrad tokrat nismo podelili, ker je bilo bistvo igre druženje in razmišljanje o zakladu.

Pred cerkvijo smo naredili še obvezno skupinsko fotografijo. Po fotografiranju smo si vzeli čas za kosilo, zatem nas je čakal ogled knjižnice. Ministranti so z zanimanjem prisluhnili p. Franciju, ki jim je predstavil knjižne zaklade, ki jih hrani knjižnica frančiškanskega samostana v Nazarjah. Ker sem pred 11. leti imel na tem hribčku novo mašo, naj mi bo dovoljeno zaključiti ta zapis s pesmijo, ki jo Nazarčani radi prepevamo:

*Marija Nazaret, slovenski
Nazaret,
lepote tvoje vse naj občuduje
svet.
Planine naokrog kipe v nebo,
v višave dviga se srce, oko.*

*Ali pa malo starejša:
Nazarska Kraljica zlata,
prosimo te vsi lepo,
odpri nam rajska vrata,
kadar boja konec bo.*

Ob slovesu smo si dejali: «Nasvidenje na začetku decembra, predvidoma na Kostanjevici v Novi Gorici.»

P. KRIZOSTOM

Slovesnost prvega sv. obhajila na Kostanjevici v znamenju rib

Riba je eden izmed najstarejših krščanskih simbolov. Prav po tem simbolu so se prvi kristjani prepoznavali v takratnem rimsko-grškem svetu. IHTYS je grška beseda, kar pomeni riba in v teh kraticah so začetnice besedne zveze Jezus Kristus: Iesus cHristos Theu hYos Soter kar pomeni JEZUS KRISTUS BOŽJI SIN ODREŠENIK.

Celotna slovesnost letošnjega prvega svetega obhajila na Kostanjevici v Novi Gorici je bila pripravljena v luči tega simbola. Znani novogoriški umetnik Jurij Poša je s prvoobhajanci in njihovimi starši izdelal več jat rib. Fotografije otrok je izrezal v obliki rib; prav tako so ribe, izdelane iz različnih materialov, visele nad in pod oltarjem

ter kot stopinje vodile k daritvenem oltarju. Okrog jadra, ki je bil na glavnem oltarju, je bila cvetlična dekoracija iz travniških marjetic in kal.

Med mašo so sodelovali otroci, tudi s prepevanjem pesmi, ki jih je naučila pevovodkinja Martina Madon ob spremljavi organistke Terezike Paljk. Slovesnost prvega je vodil domači župnik p. Krizostom Komar. Uro in pol dolga sv. maša je doživela vrhunec v pesmi »Prvoobhajancu« skupine Gloria, ki so jo po obhajilu zapeli starši prvoobhajancev svojim otrokom. Okrog vratu pa so jim obesili verižico z obeskom ribe. Resnično doživeta slovesnost je ganila srca vseh prisotnih.

Po slovesnosti v cerkvi jih je čakalo presenečenje v samostanski dvorani, kjer sta jim gospe Ida in Aleksandra pripravili bogato obloženo in okrašeno mizo.

Sveti Duh je po svojem delovanju dal začutiti, da smo kristjani tudi danes lahko kot ribe v jati – skupnosti, med seboj tesno povezani in odločeni, da gremo skupaj naprej proti cilju, ki nam je zastavljen po veliki ribi Jezusu Kristusu.

P. KRIZOSTOM

Ljubljana- Marijino oznanjenje

Obnovljena je že druga tj. Valentinova kapela. Restavriran je tudi strop Pashalove kapele, odre pa restavratorji premikajo v kapelo Srca Jezusovega.

Zdravstveno stanje br. Ignaca Kukanja je stabilno ob skrbni negi br. Ksaverja.

Obnavljamo tudi kapelico in križ s Špitalskega mostu pri vhodnih vratih v samostan.

Kot višek praznovanja Pavlovega leta smo v nedeljo, 07. junija, po 10. maši poslušali dramo »Pešec« Gregorja Čušina. Družine so sodelovale pri kvizu iz življenja sv. Pavla, nato so skupaj jedli pizzo.

Pater Vid bo obhajal 14. junija srebrno mašo v domači župniji Črniče, 21. junija pa v Šiški.

PATER VID

Kostanjevica

Nova maša br. Ambroža Mušiča

Po lanski obnovi fasade cerkve in letošnji obnovi zvonika, je po skoraj desetih letih obnovljena vsa zunanost našega samostana. Naši glavni sponzorji oz. dobrotniki so: MO Nova Gorica, Ministrstvo za kulturo in obiskovalci Kostanjevice s svojimi darovi. Bogu hvala!

DUHOVNIŠTVO S SOLIDARNOSTJO IN Z ZAUPANJEM

(MEDITACIJA O DUHOVNIŠTVU OB LETU DUHOVNIKOV)

1. Če smo v napoto, to še ne pomeni, da smo odveč

Duhovnik H. Nouwen pripoveduje o svoji izkušnji ladijskega kaplana na prekoceanke in njeni nevarni plovbi skozi meglo. Kapitan je nervozno tekal po ladji sem ter tja in dajal krmarju navodila. Ko se je ob tem zaletel v kaplana, je zarenčal: »Preklete, oče, pojdite mi s poti!« Ko se je le- ta z občutkom nerodnosti in krivde, da je ob nepravem času na nepravem mestu, hotel umakniti, mu je kapitan roteče zaklical: »Zakaj ne ostanete? Ta trenutek vas morda edinkrat resnično potrebujemo!«

Opis tega dogodka nam nazorno prikaže situacijo človeka na prelomu tisočletja in vloge duhovnika v njej: plovba v megli z mnogimi navigacijskimi napravami in navodili, z odvečnostjo in ob rob porinjenosti duhovnika, pa hkrati njegovo nujno potrebno prisotnostjo. To je »novost« v naši družbi

2. Značilnosti »novosti«, še zlasti za slovenskega človeka

V času regresije je čedalje bolj ogrožena celotna človeška eksistenca: propadanje podjetij, nezaposlenost, neupravičeno bogatenje, zamenjava celotnega pravnega reda, še zmeraj brezobzirna gonja za dobičkom, reforma pokojninskega sistema, malodušje in cinizem, nasilje in rušenje ravnotežja v naravi, »divja duhovnost« z ezoteričnimi skupinami in religioznimi gurui – vsi ti pojavi povzročajo poleg velikih socialnih in družbenih krivic tudi velike globalne spremembe na človeški čustveni, psihični in duhovni ravni, še zlasti doživljanje nestabilnosti, kar se potem odraža v zakonski zvezi, (ne) sprejemanju resnice, zavračanju avtoritete Včasih se nam zazdi, da skoraj ne prepoznamo več slovenskega človeka. Postal je ujetnik seda-

njega trenutka – vredno je samo tisto, kar lahko primeš tu in sedaj; vse želje in potrebe morajo biti takoj izpolnjene. Tudi na duhovnem področju različna eksotična duhovna gibanja iz Boga delajo denar in potem iz denarja boga. Ljudje se ne razlikujejo več po starosti, spolu in narodnosti, ampak po zavesti in načinu življenja. Prav to je pripeljalo v naši novi »demokratični« družbi do t.i. ateizma finejšega tipa. To ni več ateizem s preklinjanjem Boga, ampak mehki, topli, leni, užitka, mamil, ekranov, reklam in obljub žejni ateizem. Ta ateizem ne prijema več za meč, ne postavlja več pred puške in ne pošilja več v temnice, ampak vse dovoli, se vsemu smeje in posmehuje, vse nudi in ponuja, vse lajša in vse omogoča. To je novi alkoholizem naše nove družbe, ki je zanjo vsaj toliko usoden kot stari, k njemu pa se zaradi negotovosti še raje zatekajo.

3. Kakšnega duhovnika zahteva takšna družba?

Nihče ne more odstraniti trpljenja, ne da bi vstopil vanj. Nikomur ne moremo pomagati, ne da bi se polno angažirali, ne da bi vstopili v njegovo stisko in s tem tvegali, da bomo ranjeni ali celo navidezno uničeni. To je smer današnje oblike duhovnikovega darovanja, oblika neke vrste mučeniškega pričevanja, ki ne dopušča varne distance, ki bi nas varovala pred tem, da si ne opečemo prstov, da ne izgubimo dobrega imena, da ne pademo v zverinjak časopisja in političnih intrig, zlorab zaupanja in vloge dežurnega krivca. Da, lahko nam očitajo, kakor so Jezusu, da se družimo s prešušnicami, pijanci in pokvarjenci, mamilaši ali celo s tajkuni (prim. Mt 11, 18-19). In slabo je, če nam tega ne očitajo. In še slabše, če bi si pustiti zapirati usta z denarjem, častmi, privilegiji in z zavarovanostjo dobrega imena. To

mučeništvo s pričevanjem zahteva tudi distanco od vseh »prišepetovalcev«, ki bi nas radi zvlekli v mlinska kolesja privilegijev, dobičkonosnih poslov, slave, moči, svetnega priznanja, kompromisarstva ali pa drugi strani svetobežnega duhovništva. »Poberi se satan, ker ne misliš na to, kar je božjega« (Mr 8,33).

4. Duhovniki z drugačnim pogledom Ob silnih kulturnih, političnih, gospodarskih in socialnih spremembah se zdi, da včasih sejemo na beton (mladi, družine, kateheza...), saj kljub nenehnemu prizadevanju skorajda ni videti rasti, ampak se celo zdi, da dosegamo nasprotno in žanjemo alergijo na Cerkev. Ne smemo postajati malodušni, saj statistika ni božje merilo, ampak merilo sveta. Če je potrebno, pač moramo sejati v beton, ker verjamemo, da je v betonu vedno dovolj razpok za gorčično zrno in za zrno soli in za ščepec kvasa, ker verujemo, da lahko božja milost v te debele zidove verske brezbrčnosti in malodušnosti naredi razpoke in prelome, skozi katere bo zasijal pramen božje luči in bo vzkliklo življenje, kajti Bog lahko celo iz »betona« obudi življenje. To pomeni: videti realnost z drugačnimi očmi – v razpoki betona prostor za gorčično zrno in v gorčičnem zrnu že gorčično drevo. To pomeni gledati z očmi vere, z očmi pričakovanja, ki zaupajo cvetlici, da si prebija pot skozi razpoko asfalta, ki zaupajo

ušesom, da slišijo besede odpuščanja sredi hrupa in sovraštva, ki zaupajo roki, da z dotikom sredi smrti in opustošenja prinaša novo življenje. Vse to zaupanje pa ne prihaja iz samozaupanja in lastne moči, ampak iz božje obljube, ki nam je dana: »Ne boj se mala čreda, kajti vaš Oče je sklenil, da...« Lk 12,32) in vedno znova trga deterministično verigo našega strahu in neuspešnih poskusov, saj nam zagotavlja, da je na drugi strani teme vedno luč.

5. Duhovnikove prioritete Bistvo evangelizacije in našega pastoralnega prizadevanja naj bi bilo razodevanje in prinašanje božje ljubezni ljudem. Ljubezen pa ni hladno izpolnjevanje predpisov in dolžnosti, niti hladno oznanjevanje dogem in opravljanje obredov, niti rutinsko podeljevanje obredov tistim, ki imajo zanje vse pogoje (morda je takšna drža trenutno med večjimi problemi Cerkve ali vsaj nekaterih duhovnikov!), ampak posnemanje Jezusovega pogleda, ki je vzljubil ljudi: »Jezus se je ozrl nanj in ga je vzljubil« (prim. Mr 10,11). Pokažimo ljudem, da smo duhovniki zato, ker smo vzljubili ljudi, dajmo jim čutiti, da jih imamo radi, da jih ne obsojamo, da ne iščemo pri njih niti greha niti koristi, da so nam pomembni oni, ne njihov glas, imetje, moč, vpliv. Biti živ, pomeni, biti ljubljen! Morda danes ljudje potrebujejo in od nas pričakujejo

prav to, da jih kljub vsemu njihovemu zavračanju vzljubimo, da skozi njihovo situacijo slišimo Jezusovo vprašanje: »... ali me ljubiš?«, si pripravljen na vse, si mi pripravljen biti zvest (prim. Jn 21, 15-18). Si pripravljen biti zvest? Da, zvestoba Kristusu je danes ključnega pomena za naše delo. Ta zvestoba ni v tem, da prežveujemo preteklost, ni obvoz iz današnjega sveta v sholastični leksikon, ni muzejsko restavriranje in upravljanje cerkvenih organizacij iz časov rimskega cesarstva in prava niti restavracija Cerkve izpred druge svetovne vojne – to bi bila tragična herezija, ampak ponavzočenje Kristusa v tem času in prostoru. Tu je potrebno vstopiti v družbeno zlo, saj verujemo, da ima zaradi tega, ker se je Bog učlovečil, človek z njegovo pomočjo sposobnost popeljati soljudi iz zla na svobodo.

6. Pot je v solidarnosti in v zaupanju v Gospoda

Pot iz zla v svobodo lahko opravimo z ljudmi samo preko naše solidarnosti z njimi. Ta pa ne sme biti poenostavljena, romantična, »gasilska«, infantilna, pa tudi ne v obliki ozkega ritualnega deloholizma. Za različnimi miselnostmi, čutenji in vrednotami, rasami in religijami današnjih ljudi je potrebna naša duhovna in siceršnja solidarnost z njimi, ki pa zahteva spremembo v nas samih.

Najprej je tu solidarnost, ki jo moramo pokazati duhovniki z ljudmi in s Kristusom hkrati. Ni

lahko živeti v takem svetu, ni lahko plavati proti toku, ni lahko upati proti upanju. Pa ne samo ljudem, tudi Kristusu ni lahko: v tem »novem« svetu si morajo ljudje na novo utemeljevati odločitev za Kristusa in Kristus mora biti pri tem »zelo potrpežljiv«; On zna čakati, zna jim slediti po vseh nemogoči poteh, zna znova in znova od-

puščati in dajati novih milosti za »tleči stenj in nalomljeni trst«. Če smo Kristusovi duhovniki, nimamo izbire, da ga pri tem ne bi posnemali in bili z njegovo potrpežljivostjo solidarni.

Druga oblika solidarnosti mora biti s strani vernikov do nas duhovnikov: do našega »uboštva« razredčenih vrst, do naše krhkosti slabotnosti v

tem svetu, do odklanjanja in blatenja duhovništva v javnosti...Ne bojmo se povabiti ljudi k tej solidarnosti! Ne bo nam padla krona z glave in ne bomo izgubili na dostojanstvu, če jih bomo povabili k solidarnosti in jih prosili za pomoč in razumevanje ter včasih tudi usmiljenje.

Tretja solidarnost je potrebna v duhovniških vrstah v smislu medsebojne pomoči (materialna, duhovna, čustvena, službena), spodbujanja, absolutna odpoved duhovniški zavisti oziroma skrb za dobro ime duhovnikov in nenazadnje solidarnost v bolj načrtnem in premišljenem delu za duhovne poklice.

Pri tej trojni duhovniški solidarnost gre za pretakanje življenja, ki je obenem pretakanje vere. Velikodušnost tega pretakanja je seveda odvisna predvsem od naše vere in našega zaupanja v Gospoda. Morda nam ljudje ne zaupajo, ker čuti-jo, da mi premalo zaupamo Gospodu, da se mi sami zanašamo bolj na številke in množenje ter izpolnjevanje predpisov, kot pa na delo božje milosti. Zaradi neprestanega množenja svojih njiv mi sami krčimo duhovni svet ne le zase, ampak tudi za druge. Če bomo imeli zaupanje v Gospoda, bomo prejeli zaupanje ljudi: »Kdor ima, se mu bo še dalo!« (Mr 4, 25). Naj to zaupanje vstopi v naše življenje in v naša pastoralna prizadevanja, naj postane vir nove izkušnje duhovnika v slovenskem prostoru ter naše medsebojne duhovne povezanosti, veselja in miru. Naj leto duhovnikov pripomore pripore tudi k temu!

P. PAVLE JAKOP

KRISTUS JE PO SMRTI NA KRIŽU ŠEL TAKOJ V RAJ; ALI JE PREJ ŠE OBISKAL LIMB IN PEKEL?

Kakor poroča evangelist Luka 23, 43, je Jezus na križu skesanemu hudodelcu zatrdil: »Danes boš z menoj v raju«.

Da bomo to trditev bolje razumeli, moramo imeti pred očmi, da po svetem Pavlu (v 2. pismu Korinčanom 4, 16), v tem zemeljskem življenju »naš zunanji človek« polagoma »razpada«, medtem ko »se naš notranji človek iz dneva v dan obnavlja« in se po smrti tako obnovljen prikaže v raju. Če se pa v življenju ne trudimo za to prenavljanje notranjega človeka, nas v raju čaka druga, duhovna smrt, kakor to natanko določa sveti Janez v Razodetju 2, 11.

Da je torej Jezus precej dopolnil starozavezne pojme o posmrtnem življenju s tem, da je učil, da se po smrti zbudiš v raju, da je tam takoj po smrti sodba, da tam nespokorjene čaka po telesni še duhovna smrt, katoliški teologi večinoma ne jemljejo v obzir. Temu sta, kakor se zdi, krivi dve verski bajki: prva ki pripoveduje, kako so se vsi apostoli po binkošti sešli in sestavili tako imenovano apostolsko veroizpoved, v kateri se omenja Jezusov sestop v šeol, in druga, ki jo na dolgo navaja neki izmišljeni Evangelij po Nikodemu, v katerem se popisuje Jezusov sestop v pekel.

Prvo bajko, ki je kot gola izmišljotina označena v vseh novejših kritičnih izdajah veroizpovedi *Enchiridion symbolorum* (v uvodu, pred št. 10) in pred par leti tudi na Internetu (splet »Il Credo o Simbolo apostolico«, španski prevod), je navedel neki oglejski menih Rufin, po rodu Vend († 410), ki je v drugi polovici 4. stoletja sestavil razlago krstne veroizpovedi (italijanski prevod na Internetu, *Spiegazione del Simbolo*, št. 2), v katero je vrnil dodatek, da je »Kristus po smrti šel dol v spodnji svet (descendit ad inferna)« in ne »gor«, v raj (prim. *Enchiridion symb.* št. 16), kakor to on sam priznava v svoji razlagi Veroizpovedi (cit. prevod št. 16): »Moram še povedati, da se v Rimskem Credo ne dodaja: 'šel je v spodnji svet' in prav tako tudi ne v Vzhodnih Cerkvah, kjer je isti smisel izražen z besedami, da

'je bil pokopan'«. Verjetno je Rufin želel Kristusovo vstajenje napraviti sprejemljivo kristjanom judovskega pokolenja in ga je zato moral prilagoditi starozaveznemu nauku o posmrtnem življenju, po katerem se vsi ljudje, dobri in hudobni, po telesni smrti zbirajo v nekem šeolu, v nekem ogromnem kletnem skladišču, kjer hudobni še ne trpijo peklenskih muk, ampak skupaj z dobrimi v globoki komi čakajo na skupno vstajenje in na skupno sodbo poslednji dan (prim. Iz 38, 18; Ps 6,6; 88, 5-13, itn. Kako pa je možno govoriti ali pisati, da duhovi spijo, o tem se Hebrejci ne sprašujejo). Kristus naj bi torej po telesni smrti ostal duhovno živ in prenovljen ter bi naj šel v to skladišče obudit iz kome vse dobre, Adama in Evo ter njihove potomce, vse do dobrega hudodelca, ter jih vse skupaj na dan vstajenja svojega telesa povedel s seboj. Kot dokaz za to razlago, so potem teologi navajali neki zagonetni citat iz 1. Petrovega pisma 3, 18-19, v katerem je rečeno, da je Kristus »po duhu bil oživljen«, da je »v tem duhu šel in pridigal tudi duhovom, ki so bili v ječi«. Globoke kome pa so bili obvarovani ne kateri svetniški liki, kakor na pr. Kajnov sin Henoh (prim. 1 Mz 5,24; Sir 44, 16; 49, 14; Heb 11, 5), Abraham (Lk 16, 22), Mojzes in Elia (Mt 17, 3), Jeremija (Mt 16, 14), ki se nahajajo budni v raju, medtem ko so teologi pošiljali v komo sv. Jožefa, sv. Janeza Baptista, nedolžne otročiče, makabejske mučence, ki naj bi jih Jezus povedel v raj šele po svoji smrti!

Prav posebej pa večina teologov ni mogla prebiti podmene, da vsi zlobni in hudobni ljudje po smrti čakajo na poslednjo sodbo samo v globoki komi in ne v peklenskih mukah in da hudi duhovi ne bivajo samo na zemlji ali v zraku, ki nas obdaja, kakor sta to učila apostola Janez in Pavel (Raz 12, 4; Ef 2, 2), ampak so raje prevzeli pripovedke, da bivajo tudi v nižjih posmrtnih prostorih. Te

pripovedke je neki neznani pravljicar začel širiti v 3. in 4. stoletju pod imenom novozaveznega Nikodema, ki so imele nezaslišan uspeh, ne samo kot eden najbolj razširjenih rokopisov, ampak tudi kot svete podobe na ikonah in priljubljen predmet v pridigah (med njimi naj omenim govore lažnega Evzebija, lažnega Epifanija, lažnega Avguština). Eno od teh pridig neimenovanega avtorja so rimski izvedenci za svete obrede vrinili celo v novi breviri na veliko soboto. Lažni Nikodem se pa v svoji pravljici ni naslonil na starozavezni nauk o šeolu, ampak na grško-latinske bajke o posmrtnem življenju. Med njimi so najbolj znane tiste, ki jih opeva pred Kristusom živeči Vergil v Eneidi, v kateri opisuje sestop Eneja v podzemeljske prostore (inferi), ki naj bi se delili na Tartar, ali naš pekel, na Elizej, kjer naj bi živeli vsi, ki so v življenju bili pošteni in dobri, in na neke vrste vežo ali preddvor, kjer naj bi prebivali razne vrste demoni in druge pošasti. Za vstop v te podzemeljske prostore je bilo treba plačati prevoz preko reke brodarju Karontu, (našemu Korantu ali Kurentu), ki so ga pozneje katoliški teologi prekrstili v sv. Krištofa. Sestop Eneja pa je »evangelist Nikodem« uporabil za podrobni opis sestopa Kristusovega duha v podzemlje. V teh pravljicah so stari teologi našli vse potrebno za podrobni opis strogo omejenih »prostorov«, v katere so trpali duše hudobnih grešnikov, podvrženih vsem mogočim mukam od strani demonov (pekel, v molitvah tudi tartar), spokornikov in pravičnih (predpekel, v srednjem veku tudi limbus ali obrobje), ter omadeževanih, ki so bili potrebni dolgotrajnega ali tudi kratkotrajnega čiščenja (vice, očiščevalnica). Nobeno od teh duhovnih bitij ni bilo v komatoznem stanju, ampak vsa naj bi bila toliko živa in budna, da bi lahko prenašala muke ali uživala začasno medlo tolažbo vse do poslednje sodbe.

Profesorji teologije se med seboj večkrat pogovarjajo o težavah, ki jih imajo pri razlagi stvarnosti onostranstva; vsi namreč živimo in mislimo v okviru kategorij prostora in časa, ki pa v onostranstvu ne obstajajo in ne veljajo za duhovni svet. Tako med pastoralnimi delavci včasih krožijo pripovedke, da je za nekatere grehe treba v vicah prestajati 7 let in 280 dni pokore, ki se pa dajo vsa skrajšati na 30 dni, če duhovnik za te grešnike nepretrganih 30 dni mašuje 30 maš po zvišani tarifi. Drugi zopet trdijo, da na onem svetu mora obstajati neki »prostor v zubljenih trpljenj«, kjer naj bi se lahko pridobilo odpuščanje nekaterih manjših grehov, ne pa onih proti Svetemu Duhu (Mt 12, 32). Ti seveda pozabljajo, da Jezus po mnenju nekaterih starih teologov te manjše grehe odpušča na onem svetu med prehodom iz časovnosti v večnost s trenutno osvetlitvijo njihovega celotnega življenja, ki ni vezano na neki prostor z gorečo pečjo, ampak na posebno izostren čut sramu za vsega

obžalovanja vredna dejanja v prejšnjem življenju (glej moja *Teološka spodbujanja*, Ljubljana 2000, str.115-116).

Še mnogo več pomilovanja so pa vredna opisovanja »spodnjih prostorov«, kakršna so se razvila v celotni zahodni Cerkvi, kjer so dolga stoletja vsi duhovniki morali študirati grščino in latinščino ter dobro poznati Vergila in njegov opis posmrtnega življenja skupaj z njegovo krščansko enačico lažnega Nikodema. Dober povzetek tega razvoja se nahaja v Katekizmu Pija X. (iz leta 1905, ponatisnjen 1992), kjer se najprej navaja latinsko besedilo veroizpovedi z Rufinovim dodatkom, v katerem je napisano da je Kristus iz groba »descendit ad inferos«, šel dol v spodnja bivališča, medtem ko v italijanskem prevodu, ki takoj sledi, začudeni beremo: »discese all'inferno«, dobesedno »v pekel«. Prav tako v ameriškem krstnem obredniku iz leta 1962 morajo verniki moliti, da

WIKIPEDIA

je Kristus »descended into hell«, v sam pekel. V Nemčiji in v nemško govorečih deželah je še vedno razširjen Lutrov prevod, po katerem naj bi se Kristus »niedergefahren zur Hölle«, zapeljal (!) v pekel. Tukaj naj omenim še veliki stenski mozaik v cerkvi sv. Marka v Kopru, ki nazorno prikazuje Jezusa, ki se iz odprtine v grobu po vseh štirih plazi dol v povsem črni rov peklenškega brezna in steguje roke po Adamu in Evi, ki sta do vratu pogreznjena v močvaro.

Namen namišljenega Kristusovega sestopa v neki prostor v peklu ali pred peklom naj bi torej po mnenju nekaterih bogoznancev bil ta, da iz te fantastične ječe v približno 36. urah izvele vse pravične umrle vernike Stare zaveze, od Adama in Eve pa vse do svetega Jožefa in sv. Janeza Krstnika. Toda že v Stari zavezi Modrost, ki upodablja Svetega Duha, utelešenega v Jezusu Kristusu, zatrjuje, da je Adama prav ta modrost »varovala in ga rešila njegovega prestopka« (10, 1); potem pa navaja imena drugih pravičnih (Noe, Lot, Ja-

kob, Jožef, Mojzes), med njimi tudi Abrahama, ki ga Jezus sam, pred svojo smrtjo, omenja kot že prisotnega v raju (Lk 16, 22). Še daljši seznam pravičnih v raju se nahaja v knjigi, ki jo je spisal jeruzalemski pismouk Sirahov sin (pogl. 44-50); med njimi izstopa Kajnov sin Henoh, »ki je hodil z Bogom«, ki ga je Bog vzel k sebi v raj, tako da »ni videl smrti«, »kajti preden je bil vzet, je bilo zanj pričano, da je Bogu všeč« (1 Mz 5, 16; Sir 44, 16; 49, 14; Heb 11, 5). Jezus torej v peklu ni imel kaj iskati, ampak se je takoj po smrti prikazal vsem pravičnim, poganom in Hebrejcem, v raju, kakor to pravilno trdi sv. Luka. Pa tudi evangelist Matej nikjer ne omenja tega 36 ur trajajočega obujanja in prevažanja pravičnih iz predsobe pekla v raj, ampak beleži samo, da je Jezus takoj po telesni smrti obudil od mrtvih nekaj jeruzalemskih meščanov, ki so jih njihovi domači lahko gledali ne v raju, ampak na zemlji doma (Mt 27, 53). Prav tako sveti Peter v svojem 1. pismu 3, 19-20 ne govori o sestopu umrlega Kristusa v neko »ječo«, ampak o Modrosti, ki je v dneh vesoljnega potopa duše ljudi, ki so bili kot ujeti v svoje strasti, v njihovi zadnji uri navdihovala, da se svojih pregreh pokesajo (glej 1 Pt 1, 9-12).

Razlago o tem Jezusovem »sestopu« je torej treba iskati drugje. Gre za resnične dogodke, ki jih je Jezus doživel v treh urah svoje agonije na križu, ko je trpel nepopisne bolečine. Danes smo o takih neznosnih bolečinah že kar dobro poučeni iz spisov znanih zdravnikov, kot na primer dr. Elizabeth Kübler Ross, dr. Rajmunda Moody (*Življenje po življenju*), in dr. Glorije Polo, katere knjiga *Zadela me je strela* se prevedena v slovenščino nahaja tudi na Internetu, gloriapolo.net. Vsi ti avtorji opisujejo ponesrečence, navidezno nezavestne, ki začasno osvobojeni telesnih spon odkrivajo duhovni svet, ki jih obdaja, ter se nato vračajo v svoje razbolelo telo. Tako recimo dr. Glorija Polo piše o sebi, potem ko jo je strela zadela, da se v nekem trenutku notranje praznine ni več »zavedala niti svojega telesa niti dimenzije časa in prostora... V enem samem trenutku sem videla vse ljudi svojega življenja istočasno, in sicer žive in mrtve. Objela sem svojega pradedo in svojo prababico, svoje stare starše, svoje starše, ki so že umrli, skratka vse... Prav zares in čisto gotovo smo se zdaj objeli in v enem samem trenutku sem vse srečala. Tako je bilo z vsemi ljudmi, ki sem jih kdaj poznala in sicer z živimi in mrtvimi – in vse to v trenutku« (cit. knjiga, odst. 147 in 149). Tako je tudi Kristus na križu v trenutku zagledal vse pravične Stare Zaveze, od Adama in Eve pa do svetega Jožefa in Janeza Krstnika.

Ista zdravnica potem opisuje svojo vrnitev k zavesti, združeno z občutenjem telesnih bolečin: »Samo moja hčerka je reagirala prestrašeno, ko sem jo objela. Takrat je ravno dopolnila 9 let in je moj objem v istem trenutku občutila v svojem

resničnem življenju na tem svetu« (odst. 150). Isto se je dogodilo Jezusu, ko je hotel objeti svojo mater, ki jo je dal v varstvo sv. Janezu (Jn 19, 26). Glorija Polo je zatem znova padla v nezavest ter je »nenadoma zagledala, da prihaja iz sten operacijske dvorane mnogo temnih postav. Zdelo se je, da so čisto normalni in običajni ljudje, vsi so pa imeli strašen, grozljiv pogled. Iz njihovih oči je sijalo pravo sovraštvo. Takoj sem vedela, da imam pri njih dolgove. Prišli so, da bi poračunali, ker sem sprejela njihovo ponudbo za greh... Grehi so satanova last, niso njegovo zastojno darilo, treba jih je plačati. Cena smo mi sami... Te grozljive temne pošasti so me obkrožile in povsem jasno je bilo, da so prišle z enim samim ciljem, da me vzamejo s seboj... Ti grehi nas torej vlečejo v globino, navzdol, k "očetu laži" (odst. 193-201) »Pomikala sem se po tem predoru naprej, dokler ni postalo nenavadno temno« (odst. 212). »Pojavljalo se je vedno več grozljivih postav in bitij, ki so bila tako zelo deformirana, da si tega ne morete predstavljati« (odst. 216). »V tem stanju sem prišla spodaj v nekakšno močvirno pokrajino, kjer so bile mnoge osebe do vratu v močvirju in so stokale« (odst. 220). »Pod menoj je bilo grozljivo brezno« (odst. 237). O istih grozljivih temnih pošastih govori tudi sv. Bernard, ko opisuje "pekel" (glej *Liber meditationum* cap. 3). Sv. Martin je v svoji agoniji prav tako doživil pričujočnost hudega duha. »Kaj čakaš, krvoločna zver«, je vprašal. »Pri meni, zlodej, nimaš kaj iskati. Abraham me bo sprejel v svoje naročje« (glej 2. berilo v brevirju za 11. november). Zato bi lahko pravilno sklepali, da je tudi Jezus na križu doživil nekaj podobnega, ko je zaradi silnih telesnih bolečin znova padel v nezavest in v trenutku zagledal vse grozljivo duhovno spačene like grešnikov in potem še satana, ki ga je ves izčrpan od posta v podobni nezavesti zrl že v začetku svojega odrešilnega oznanjevanja (Mt 4, 8-11; Lk 4, 5-8). Ker pa v njem ni bilo greha, je te muke za nas pretrpel. Te duhovne muke so bile tako grozne, da je Jezus zavpil: »Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?« (Mt 27, 46).

Ker torej nekega sestopa Kristusa v pekel ali predsobe pekla po smrti na križu ne omenjajo ne evangeliji ne stare krstne veroizpovedi vse do one carigradske iz leta 381 po Kr., in tudi ne moderni deželni katekizmi, kakor npr. nemški iz leta 1973, ameriški iz leta 1977 in italijanski (»Signore, da chi andremo?« iz leta 1981), in ker se njegove verske vsebine dajo tudi drugače razložiti, bi bilo bolje, če bi se dogmatiki raje poglabljali v Jezusovo triurno agonijo pred smrtjo, kot pa v razne verske pripovedke o njegovem tridnevju po smrti na križu.

FR. BRUNO KOROŠAK

DELO V DOMU STAREJŠIH OBČANOV NA BOKALCIH

V tem prispevku bi rad opisal svoje delo in nekaj refleksije na delo z ostarelimi v Domu starejših občanov na Bokalcih. V okviru Frančiškovega leta sem prosil provinciala p. Viktorja, če bi lahko delal v kakšni ustanovi, da bi si pridobil izkušnjo dela z ubogimi. Odločil se je za Bokalce.

Sp. Marjanom Čudnom sva se najprej podala na sestanek z glavno medicinsko sestro Mileno Kavčič. Dogovorili smo se, da bom delal od ponedeljka do petka. Moj delovnik je trajal od osmih zjutraj do treh popoldne. Večina oseba dela od sedmih zjutraj do pol dveh popoldne, odgovorni na oddelkih od pol sedmih naprej.

Tako sem v ponedeljek, 15. decembra, začel z delom. Dobil sem modro obleko, ki jo ponavadi nosijo medicinski tehniki. Prve dni sem pomagal v delovni terapiji, nato so me postopoma spustili k oskrbovancem. Najprej manjši oddelek, nato večji, najprej A1, nato C 1, oba v stari hiši. Pa še nekaj drugega je bilo posredi – vsak tako sem razumel gms. Bala se je mojega soočenja z „večinoma neizobraženimi delavkami z juga“.

Poleg fizičnega dela – postiljanja postelj, preoblačenja ljudi, hranjenja, prevažanja vozičkov... - sem hotel ovrednotiti socialno razsežnost dela v domu starejših občanov. Paradoks je, da v socialni ustanovi s štiristo oskrbovanci za delo z ljudmi, zelo malo zaposlenih. Nekaj delovnih terapevtk in par socialnih delavk. Od zaposlenih se sicer pričakuje, da se bodo z oskrbovanci ukvarjali več čas dela, realnost pa je drugačna. Tako odpade druženje z njimi, ki je za njihovo počutje pglavitnega pomena, za uslužbenca pa „neplačano delo“ in ob tako majhnih plačah, kot jih ima večina zaposlenih, se ne čudim takemu odnosu do prebivalcev doma. Svojo pozornost sem poskušal usmeriti na odnose s prebivalci. Na oddelku C 1 jih je bilo, ko sem prišel tja, devetindvajset. Čas, ko se nihče ni ukvarjal z njimi, sem poleg drugih obveznosti in dela poskušal porabiti za pogovor, za poslušanje, za igro, za petje, za deklamiranje, za pomoč pri risanju, za sprehode po hiši in zunaj nje, bolje rečeno prevoze po okolici doma. Lahko rečem, da sem v teh urah

doživel ljudi v vsaj celovitosti. Ko recimo nekoga hraniš in pregovarjaš, da bi kaj pojedel, da ne bo ravno skupaj padel, ali pa prosiš, da ne bi kar naprej godrnjal na sodelavkami, ki ga preoblačijo, ali pa se upiral jemanju zdravil... in še bi lahko našteval, ga vidiš le delno. Ne vidiš vse plemenitosti, ki jo nosi v sebi, vsega bogastva, ki ga skriva v notranjosti. Tako je bil v teh minutah čas za odkrivanje biserov, za poslušanje, za pripovedovanje, za življenjske zgodbe, za izražanje prepričanja in življenjskih usmeritev. Tu sem poskušal predvsem poslušati, ker ti ljudje, v kolikor se ne pojavi demenca, ki je kar pogosta, postanejo zanimivi sogovorniki in nosijo v sebi neko praktično, življenjsko modrost, modrost izkušnje, ki jo pridobiš z leti.

O demenci bi lahko pisal še in še. Ko pride obdobje poslabšanja in se pokažejo znaki bolezni, je situacija v nekaterih primerih izredni naporna. Pogosti simptomi so zamenjevanje oseb in vlog, prostora, v katerem so, ogroženost zaradi prevelikega števila oseb, ki jih ne morejo umestiti v kontekst (okrog 40 ljudi). Če se vse to poveže še s kakšno drugo motnjo ali njenim zametkom, so trenutki res nemogoči in jih uslužbenci in sostanovci težko prenašajo. Toda ravno ti ljudje potrebujejo pomoč. Samo zdravila to niso. V nekaterih primerih sem si vzel čas in se samo pogovarjal z njimi, oz. bolj poslušal, postopoma se je stanje izboljšalo. In še nekaj – vsako pojasnjevanje (okoliščin, opravičevanja sodelavcev itd) povzroči samo še večji odpor in poslabša situacijo. Kljub vsem mogočim nemogočim pripombam, ki jih slišiš, je dobro, da ostaneš hladen kot tuš, pa čeprav 'temperatura občutljivosti' naraste do kritičnih meja. Meni je to najbolj pomagalo.

Ker sem bil prostovoljec, so me porabili za t.i. spremstvo po raznih klinikah in zdravstvenih do-

movih po Ljubljani. To je bilo za Dom najcenejše, pa me to ni vznemirjalo, saj sem lahko največkrat imel čas za pogovor s prebivalci našega doma. Izkušnje srečanja z ljudmi, ki sem jih pridobil v tem času, mi bodo, upam, koristile na moji življenjski poti. Bilo jih je ogromno. Opisal bi rad en pogovor. S hišnikom Francijem smo se odpeljali proti KC. Ko sva z gospo čakala v ambulanti, sem jo povprašal, od kod je doma in kaj je v življenju počela, kaj je delala, seveda je njo zanimalo, kaj jaz počnem v domu in koliko časa že delam in tako je pogovor stekel. Pripovedovala je o svoji družini, je nezakonski otrok in s tem je bilo povezanih precej problemov, v šoli zasramovanje, v ožji okolici zmerjanje na vsakem koraku, doma pretveze in molk o tem, zakaj se to dogaja. Ker je delala zunaj in v mrazu, se ji je vid zelo poslabšal, vidi le delno na eno oko, komaj je shajala, nekako poskušala vzgojiti otroke, jih spraviti do kruha, na stara leta jo pridejo pogledat, pa čeprav živijo zelo blizu, le redki svojci... Ko sem imel privilegij poslušati to zgodbo, sem spoznal nekaj. Kljub temu, da je bilo življenje še tako kruto in neusmiljeno, je v trenutku pripovedovanja vladal občutek svetosti, ta zgodba je sveta, če ji znaš prisluhniti... Zame ta pripoved ni več nosila pečata tragične zgodbe, ampak posvečene zgodbe, gospa namreč pokončno stopa skozi življenje in kaže zgled upanja v zmago dobrega nad (zanjo mnogimi) slabimi življenjskimi izkušnjami. To je ena izmed izkušenj, ki mi zelo živo ostaja v spominu.

V spominu mi ostaja tudi hranjenje starejše gospe, ki ne govori, ki samo z mimiko obraza pove, če že kaj sporoči. Hrano bolj golta kot je, skratka poseben primer. Na oddelku je bilo vsaj pet takih. Ob nekem hranjenju sem bil že precej slabe volje, ker se ni odzivala, samo nemo je gledala v strop. Misli so mi rojile po glavi... Kaj naj? Pustim krožnik komu drugemu, naj kar on hrani naprej, odnesem krožnik in hrano zlijem v pomije, rečem sodelavkam, da pač noče jesti in da smo končali s hranjenjem? To je vprašanje, ki se tiče našega človekovega dostojanstva, vprašanje, s katerim se sreča vsak delavec v zdravstvu in se odloči, kakor se odloči... Moral sem se umiriti, posedeti kakšno minuto in si priklicati v spomin dejstvo, da smo vsi ljudje, da imamo potrebe ne glede na to, koliko smo stari in v kakšnem fizičnem in duševnem stanju smo. In v vsakem trenutku smo še vedno bratje in sestre, ker smo sinovi in hčere Boga samega, njegovi otroci. Ostal sem tam in potrpežljivo čakal do naslednjega grižljaja... Zame je bil to preizkusni izpit, po tem dogodku sem veliko lažje ostajal pri ljudeh, katerim je bilo treba nameniti več časa.

Opisal bom še en bolj živahen dogodek. Pred osmim februarjem, našim kulturnim praznikom, sem gospo, ki je bila svoj čas učiteljica prvih razre-

dov osnovne šole, povprašal, če bi hotela deklamirati kakšno pesem ostalim gospem in delavkam na oddelku. Začela se je izgovarjati, da ne bi šlo, ker pozablja itd, pa na koncu je vendarle privolila. Nekaj dni pred praznikom sva ponavljala Zdravljico, seveda so sploh sodelavke pozorno poslušale. Ko sva tako ponavljala vrstice „otrok, kar ima Slava, vsi naj si v roke sežejo, de oblast in z njo čast, ko pred spet naša boste last...“, se ji je ustavilo. Neko je sklepala po rimi, kaj bi lahko bilo in tako je nastalo sledeče: „... de oblast in z njo čast ko pred spet naša boste...“ kako že gre, no, zdaj sem pa pozabila...najbrž bo kar tako: „ko pred spet naša boste slast“... Skupni prostor so napolnile salve smeha, tisti dan smo bili res dobre volje.

Za konec še opis enega delavnika, srede. To je bil najbolj natrpan dan v tednu, vse druge popoldneve ni bilo tako zasedeno.

- vstajanje ob 5.45 (vstal polovico dni)
- meditacija na koru ob 6.05
- molitev ob 6.30
- zajtrk ob 7.00
- na avtobus ob 7.20
- začetek dela ob 8.00
- do malice preoblačenje, postiljanje, kakšen pogovor
- malica za prebivalce ob 9.30
- malica (kosilo) za uslužbenke ob 10.30
- kosilo za prebivalce ob 11.30
- po kosilu čas za pogovor (tudi s svojci), igro, petje...
- popoldanska malica za prebivalce ob 14.30
- domov ob 15.00
- avtobus ob 15.15
- doma ob 15.40
- nekaj prostega časa
- sestanek z Boštjanom (dirigentom) in postavljanje ozvočenja za MPP ob 17.00
- vaja za MPP ob 18.00
- maša ob 19.00
- vaja po maši od 20.30 do 22.00
- v sobo ob 22.30
- počivat ob 23.30 (zaspal brez vsakršnih težav)

Lahko rečem, da me je ta izkušnja obogatila in utrdila, mi do neke mere omogočila, oz. dala vpogled v delo in soočenje z ubogimi našega časa. Zame je bila dragocena izkušnja tudi pogovor o delu s prebivalci doma s sodelavci kot tudi z duhovnim voditeljem, še nekdo ti pomaga sestaviti sliko in podati povratno informacijo o tvojem delu.

BR. ANDREJ POLLAK

POROČILO O POTOVANJU DVEH FRANČIŠKANOV IZ ORMOŽA V JERUZALEM LETA 1527

Leta 1527. sta v Sveto deželo odpotovala frančiškana iz Ormoža Gabrijel iz Rattenberga in Primož iz Kamnika. Prvoomenjeni je edini štajerski romar iz starejšega obdobja, ki je svoja doživetja na poti tudi zapisal. Poročilo, ki ga je Gabrijel iz Rattenberga napisal o njuni romarski poti leta 1527., je rokopis iz 16. stoletja, ki je nekoč pripadal samostanu Tegernssee, kot je zapisano na prvi strani rokopisa. Sedaj se rokopis hrani v Državni knjižnici v Münchnu.

„V hvalo in čast vsemogočnemu Bogu, njegovi materi Mariji in vsem nebeščanom ter za blagor naše duše. Jaz, brat Gabrijel iz Rattenberga, in brat Primož iz Kamnika sva se iz samostana v Ormožu odpravila na romanje k Božjemu grobu v Jeruzalem. Iz Ormoža sva odšla na velikonočni ponedeljek leta 1527. 16. maja sva prišla v frančiškanski samostan San Francesco della Vigna v Benetkah. Tam sva morala čakati več tednov, da so pripravili ladjo. Tega leta so zaradi različnih nevarnosti, ki so prežale na morju, ladje odplule v Sveto deželo razmeroma pozno. Čeprav mi je bilo dolgčas in sem bil zlovoljen, ker sem moral tako dolgo čakati, ne da bi mogel izpolniti svojo željo po odhodu, sva kljub temu ta čas izkoristila za pripravo vsega potrebnega za potovanje.

Jeruzalem, kraljevo in sveto mesto, ki je s polno hvale večkrat zapisano v svetih spisih, kot prvič ni malo mesto, temveč ima, kot je dejal patriarh Jakob iz Vitryja (patriarh iz Jeruzalema, ki je v svojih knjigah spisal o Sveti deželi), od enega zidu ali enih mestnih vrat do drugih po dolžini kot če bi štirikrat ustrelili iz samostrela. Obzidje je dal po uničenju mesta s strani Tita in Vespazijana na novo zgraditi Helijs Adrianus, ki je obzidje še razširil in dodatno utrdil, tako da sta se znotraj mestnega obzidja Jeruzalema znašla še tempelj Svetega groba in hrib Kalvarija, tako da so vsa sveta mesta neokrnjena. Potrebno je pripomniti, da leži sveto mesto Jeruzalem na vzpetini tako, da lahko iz Jeruzalema in še posebej s hriba Aion, ki leži tik ob mestu, vidiš vso deželo vse do skal puščave. Iz Jeruzalema je tako lep pogled na okoličino, vsak pa kdor prihaja v mesto se mora do nje-

ga na vseh koncih vzpenjati, kajti leži višje kot katerokoli mesto v deželi.

Naslednjega dne nam je turški namestnik v Jeruzalemu, grški kristjan, ki je prestopil v islam, dal dovoljenje za ogled templja Svetega groba našega gospoda Jezusa Kristusa. Cerkev je rotunda in ima povprek med stebri 73 čevljev in stranske ladje v krogu imajo od stebrov do zunanjih zidov cerkve 6 čevljev. Toda nad grobom, v katerem je ležal naš gospod Jezus Kristus, ki leži v sredini te cerkve, je okrogla odprtina, tako da Sveti grob leži pod milim nebom. Kapela, v kateri je Sveti grob, je vsekana v kamnito skalo in meri v dolžino okoli 8 čevljev, v višino prav tako 8 čevljev in ima obliko kroga ter je zunaj obdana in prekrita z marmorjem, kajti od zunaj so jo kristjani naredi-

li kot kapelo, toda znotraj je še vse po starem, kot je bilo tedaj, ko je v njej ležal naš Gospod. V kapelo Svetega groba vodijo majhna in nizka vrata z vzhoda, malce višja, kot bi bila odprtina za peč. Ko prideš noter, leži Sveti grob ali skala, na katero so položili Kristusa na desno stran. Grob leži proti polnoči in je obdan z belim marmorjem,

tri pednje nad tlemi in osem čevljev dolg, enako kot kapela oziroma jama in je z vseh strani zaprt, brez oken ali kakršnekoli odprtine, skozi katero bi prihajala svetloba od zunaj. Notranjost groba osvetljuje 10 svetilk, ki visijo na stropu. V svetem grobu sem dvakrat bral mašo in čeprav sem hotel mašo pri Svetem grobu in na hribu Kalvarija brati večkrat, tega nisem zmogel zaradi šibkosti mojega telesa, kajti v Sveti deželi sem bil že 10 tednov. Luknja, v kateri stoji Sveti križ, je globoka dva pednja in tukaj sem iz pobožnosti pogosto odlagal moje molitve, knjige in druge reči. Enako so počeli tudi drugi. In tukaj je videti vso pobožnost pobožnih romarjev, o kateri ne morem dovolj povedati in napisati. Tako od prelivanja solz do razbijanja srca, pobožnega poljubljanja zemlje, srčnega ječanja in vzdihovanja, ki bi celo kamnito srce ganilo do pobožnosti.“

Knjiga bo izšla v kratkem pri Založbi Brat Frančišek.

IVAN SOJČ (ob 130-letnici rojstva)

Ivan Sojč, kipar, rezbar in slikar, je bil rojen 10. maja 1879 v Vitanju. Več podatkov o njem je zbranih v knjigi Zgodovina Vitanja in župnije, str. 98-100!

Leta 1909 (pred sto leti!), ko je bil star 30 let, je za novo cerkev v župniji Cirkovce naredil izredno lep glavni oltar Marije Vnebovzete in stranska oltarja sv. Ane in sv. Jožefa, ki vzbujajo pozornost. Umetnostni zgodovinar dr. Avguštin Stegenšek (na njegovem nagrobniku piše: »V čednosti je živel, / v spominu živi, / v slavi bo živel na veke«), je Sojčevo delo predstavil takole: V svetli in prostorni cerkvi je vsekakor najlepše delo glavni oltar Marijinega vnebovzetja, ki je bil blagoslovljen 15. avgusta 1909. Obstoja iz mense, tabernaklja, ki ga krasijo razne podobe iz Stare in Nove zaveze. Vse je izvrstno izrezljal in deloma pobarval, pozlatil in posrebril g. Ivan Sojč, kipar v Vitanju. Na tabernaklju je upodobljen Abraham, ki kleči pred Melkizedekom, ko daruje kruh in vino. V tabernaklju je Kristus doma. Oltar predstavlja skrivnostno zvezo med zemljo in nebom. Nad oltarjem je na steni izrezljana Marija, ki hiti v nebesa; spremljajo jo angeli, pričakuje pa jo Sveta Trojica. Za oltarjem v latinščini piše: Po naročilu župnika Antona Ravšla je Vitanjčan Ivan Sojč ta tabernakelj in nastensko podobo izklesal in pozlatil l. 1909.

Ivan Sojč je veliko ustvarjal. Tako je leta 1924 naredil zelo lep in prikupen portret škofa A. M. Slomška, ki ga hrani Nadškofijski ordinariat v Mariboru. Prav tako me je močno nagovoril izrezljan križev pot v župniji Sv. Križ nad Mariborom (1914). Naj omenim še Slomškov kip pred cerkvijo v Slovenski Bistrici.

Vsekakor bi Ivan Sojč zaslužil, da bi ga Vitanjčani bolj poznali in čislali. Prav tako pa tudi Slomška, ki je Vitanje nekajkrat obiskal. Ko je bil kaplan v Novi Cerkvi, je v postnem času (1828) v Vitanju spovedoval; ko je bil spiritual v Celovcu, je 26. septembra 1837 obiskal Vitanje; ko je leta 1846. potoval v Celje, da prevzame opatijsko mesto, je v noči s 24. na 25. april prenočil v župnišču pri župniku Antonu Plevniku, ki ga je Slomšek zelo cenil. Plevnika je povabil na posvetitev cerkve sv. Primoža na Pohorju (1844) in tudi na svoje škofovsko posvečenje v Salzburgu (5. julija 1846). Seveda je Slomšek v Vitanju večkrat birmoval in bil tudi na zaključku misijona leta 1854.

Predlagam, da si ob Sojčevi obletnici vzamete malo časa in si ogledate njegova dela.

Šiška, januar 2009

P. ZDRAVKO JAKOP

JAZ SEM MATIJA ŠTIMULAK

ZAPIS OB IZIDU KNJIGE PESNIKA MATIJA ŠTIMULAKA (1840–1914)

Tak je naslov pesniške zbirke, ki jo je pripravil in uredil publicist Anton Gričnik, zreški rojak. Zbirka je izšla in bila predstavljena na Prešernovi proslavi v Kulturnem domu v Vitanju v soboto, 7. februarja letos.

Ljudski pesnik Matija Štimulak, po poklicu sicer tesar, je bil sin zidarja Marka in Marije, roj. Gradišnik, rojen 30. januarja 1840 v Breznu št. 47, pri hiši se je po domače reklo Čerenjak. Krščen je bil na sam rojstni dan. Krstil ga je kaplan Johann Kallin, botra sta bila Matija Špegu in Katarina roj. Stermšek. Pri porodu je pomagala kvalificirana babica Helena Berger. Umrl je kot hišni posestnik 20. julija 1914 ob 12.30, Vitanje trg št. 9. Pred smrtjo je prejel svete zakramente. Pokopani ga je 22. julija 1914 župnik Jože Musi, ki je le nekaj dni prej nastopil službo župnika v Vitanju. Štimulak je opravljal težak tesarški poklic, njegove pesmi pa so mehke, pristrčne in izpovedne. Ko jih beremo, se nam pred očmi riše podoba kraja, časa in razmer. Štimulakov čas je še bil čas pesnikov, saj je človek še vzel čas za to, da je prisluhnil svojemu srcu, da je opazil zvezde na nebu, slišal ptice peti in videl rože cveteti.

»Vse, kar na svetu je,
trava in rožice,
vse je k veselju nam
vstvaril Bog sam.
Oče dobrotljiv je,
vedno skrbi za vse,
kaj bi tedaj ne pel

v Bogu vesel!« (Štimulak, Veseli pevec)

Pesem človeka prevzame, nagovori, ogreje, obogati in dvigne iz vsakdanje sivine v »onstranske gloriije«, s preprosto, a zdravo kmečko modrostjo pa tudi opominja (opomine ublaži s svojo hudomušnostjo):

»Nič ne pomagajo nove postave,
šola brez nauka je truplo brez glave;
ako pa truplo brez glave živi,
to bil bi čudež, da večiga ni.
Šola brezverna je pot v pogubljenje,
to je nesreča za večno življenje,
to je železnica v večni prepadi,

ktero začel je sam satan kovat.« (Štimulak, Pesem od vitanske nemške šole)

Ne bom sodil, v kolikšni meri v Štimulakovih pesmih odmeva njegov sodobnik, pohorski ljudski pesnik Jurij Vodovnik. Brez vpliva gotovo ni šlo, kar pa ni nič narobe. Saj so tudi bolj priznani pesniki vplivali drug na drugega, npr. Anton Aškerc na Simona Gregorčiča. Ob prebiranju Štimulakovih pesmi bomo rekli – si parva licet componere magnus, kot je rekel Slomšek za Valentina Vodnika (letos je 190-letnica njegove smrti):

»Po licu poznal nisem te,
pa poznal sem te po duhu;
otroci tvoji – pesmice –
živijo v lepem sluhu.«

Urednik Anton Gričnik je zbirko ne le uredil, ampak obogatil z uvodi, pojasnili in komentarji, tako da knjiga skupaj s fotografijami obsega 270 strani.

Pesniška zbirka Jaz sem Matija Štimulak prihaja med bralce v letu 2009., ko se Vitanjčani spominjamo mnogih obletnic: 130-letnice rojstva kiparja, slikarja in rezbarja Ivana Sojča; 100-letnice rojstva nekdanjega trpina vikarja Jožeta Miheliča; 80-letnice smrti pionirja raketne tehnike Hermana Potočnika Noordunga in 140-letnice obiska prvega zagrebškega nadškofa in kardinala, njegove eminence Georga Haulika, v Vitanju. Hkrati pa je leto 2009 leto, ko se po daljšem obdobju (24 let) zopet veselimo nove maše.

Izražam veselje ob izidu pesniške zbirke. Prepričan sem, da bo našla mesto v vsakem domu vitanjske župnije. S ponosom objavljam novico, da imamo Vitanjčani svojega pesnika – Matija Štimulaka.

P. ZDRAVKO

SLOMŠKOVO LETO

1859-150-2009

Letos obhajamo izreden jubilej za Cerkev na Slovenskem, še posebej pa za mariborsko metropolijo. Spominjamo se Slomškovega najpomembnejšega dejanja – prenosa škofijskega sedeža iz Št. Andraža v Maribor.

Pred 150 leti je Slomšek izkoristil zadnji trenutek za to velikopotezno delo. Njemu so zaradi bolezni pohajale moči, istočasno pa »je zagrizeni nemški liberalizem postal vsemogočen«.

Rojstna letnica lavantinske škofije je 1228. Že okoli l. 1600 pa naj bi škofijski sedež selili v bolj primerno središče. Ponovno postane to vprašanje aktualno za časa jožefinskih reform. Tedaj naj bi sedež prenesli v Celje, a lavantinski škof se je temu uprl. Ponovno so o tem razmišljali l. 1804, ko so znova popravljali škofijske meje. Takrat so predvideli več možnih središč: Celje, Ptuj, Maribor in Slovensko Bistrico. Nekateri pa so že tedaj hoteli lavantinsko škofijo ukiniti. Temu se je uprl lavantinski škof Leopold II., grof Firmian, ki je imel na dunajskem dvoru velik vpliv. Leta 1816. pa je postal celo salzburški nadškof.

Cesar Franc I. si je leta 1807. sam ogledal v Mariboru in na Ptujju stavbe, ki bi jih škofijsko mesto potrebovalo. Odločil se je za Maribor. Vse je bilo že pripravljeno, končno pa je vse obtičalo zaradi vpletenosti Avstrije v vojno z Napoleonom. Leta 1822. se ponovno pojavi vprašanje selitve sedeža. Kam? Tehnica se je nagibala na stran Slovenske Bi-

strice, in sicer tudi zaradi tega, ker je bil leta 1824. imenovan novi škof Franc Ignac Zimmerman, ki je bil rojen v Slovenski Bistrici. Zopet je vse za-spalo, narodnostne krivice pa so bile vedno hujše. Ob imenovanju Slomška za škofa (1846) je vprašanje selitve škofijskega sedeža prišlo ponovno na površje. Božja previdnost je poskrbela, da je salzburški nadškof in metropolit postal Maximilian Joseph v. Tarnozy (1851-1876) namesto katerega je Slomšek opravil veliko delo, vizitacije benediktinskih opatij v avstrijskih deželah. In tega nadškof ni pozabil in je Slomška pri njegovi zavzetosti za preselitev škofijskega sedeža močno podprl. Ko so pogajanja že potekala, še ni bilo odločeno, kam naj se sedež prenese. Slomška je srce vleklo v Celje, a je v tem primeru bolj poslušal razum kot srce. Odločil se je za Maribor! V Rimu so 16. maja 1857 dali pristanek za prenos sedeža, zavarovali metropolitove pravice in dunajskega nuncija določili za izvršitelja prenosa. A nunciju se ni nikamor mudilo, pa tudi oblast ni hotela prevzeti nobenih stroškov. Zatikalo se je tudi glede meja. Slomšek se je silno prizadeval, da bi prišlo čim več slovenskih župnij k slovenski škofiji. Ker so na Dunaju bolj poslušali graškega škofa, je Slomšek »s krvavečim srcem« popustil in upal, da se bo krivica kasneje popravila, kar se je le delno uresničilo. Vendar Slomšek tega ni dočakal. Če Slomšek tedaj ne bi bil uspel, je veliko vprašanje, kaj bi bilo danes s Mariborom in celo s Celjem!

Hudo je bilo Slomšku, ko je 4. oktobra 1858 zadnjikrat zbral okrog sebe koroške duhovnike, ki so ob spremembi prišli pod krško škofijo. Slovo je bilo ganljivo. Slomšek jim je dejal: »Mene pozabite, a mojih nauk ne pozabite!« Štajerski Slovenci so bili rešeni, koroški pa prepuščeni na milost in nemilost krški škofiji. Dne 22. oktobra 1858 so se vsi trije škofje, krški, lavantinski in graški, zbrali pri nadškofu in podrobno izdelali razmejitve. Ni šlo brez krivic. Selitev škofijske uprave se je začela spomladi 1859., in sicer deloma po suhem, deloma po Dravi. Slomšek se je na Veliki šmaren 1859 poslovil od Št. Andraža in potihoma 19. avgusta prispel v Maribor. 28. avgusta so v vseh cerkvah brali pastirsko pismo, v nedeljo, 4. septembra pa je bil Slomšek ustoličen, cerkev sv. Janeza Krstnika razglašena za stolnico in Maribor za škofijsko mesto, Slomšek pa je napovedal med pridigo tudi slutnjo: »V slovesnem sprevodu ste me spremili v novo stolnico, še malo, pa me bodele nesli h grobu.«

Slomšek je bil plemenit človek in med škofi je imel vidno mesto. S svojimi dejavnostmi pa je segel tudi čez meje svoje škofije: podpiral je misijone, delal za edinost kristjanov in v ta namen ustanovil Bratovščino sv. Cirila in Metoda (1851), Društvo sv. Mohorja (1851).

V 150 letih se je veliko spremenilo. Slomšek pač ni mogel slutiti, da bo njegova škofija postala metropolija; da bo slovenski jezik, za katerega se je tako trudil, enakovreden vsem evropskim jezikom. Neki nemško usmerjen pesnik je dejal, da »je slovenski jezik jezik konjskih hlapcev«. Ko je Slomšek še kot spiritual obiskal graškega škofa Romana Zangerla (1824-1848), mu je le-ta dejal, »da so Slovenci ljudstvo brez prihodnosti«.

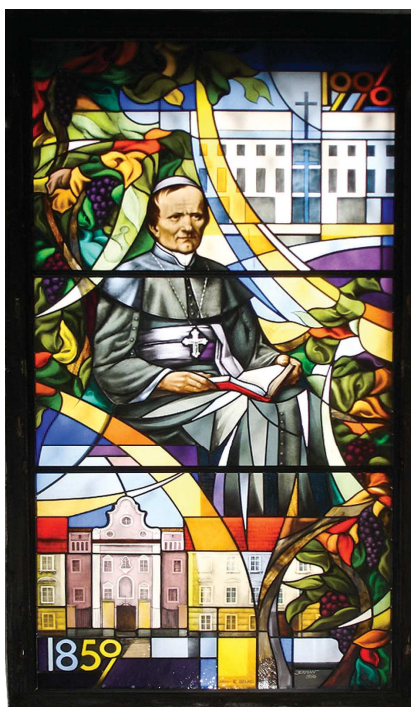
v letu 2008 pa smo predsedovali Evropski skupnosti. In ko je Slomšek prišel s predlogom za preureditev škofijskih meja, je graški škof Otokar Maria Attems (1853-1867) prišel naproti s predlogom, »da naj vsa Koroška pride pod celovškega škofa, vse štajerske dežele pa pod graškega, lavantinska pa naj se ukine«. Kako se je vse obrnilo v našo narodno korist!

Še enkrat se je potrdilo, kaj pomeni, če je pravi mož ob pravem času na pravem mestu, in sicer leta 1918. Zopet je šlo za Maribor oziroma severno mejo. Tak mož, Slomškovega kova, je bil general Rudolf Maister. Sam pripoveduje: »Tako sem 30. okt. 1918 ob 15. uri v častniški obednici meljske vojašnice jaz prvi govoril službeno v slovenskem jeziku slovenskim častnikom 26. strelskega polka

vpričo pretežne večine njihovih nemških tovarišev.« Ko so Nemci zaslutili, da je za njihove pojme Maribor v nevarnosti, da ga izgubijo, so v Gradcu sklenili, »da je mesto res že uvrščeno v ozemlje, ki sklepčno velja za podrejeno nemško-avstrijskemu vojaškemu poveljstvu v Gradcu in da bo vojaška oblast vse storila za korist Maribora in za njegovo priklopitev k Nemški Avstriji«. Če general Maister ne bi tako hitro ukrepal in s tem preprečil prihod madžarskega polka, ki je prihajal v Maribor na pomoč Nemcem, bi bil čez 24 ur vsak boj za Maribor prepozen in zato neuspešen.

Blaženi Slomšek se gotovo veseli vsega, kar je njegov trud obrodil. Se bolj vesel pa bi bil, če bi bilo bogoslovno semenišče bolj zasedeno.

P. ZDRAVKO JAKOP

RIMSKA NOVOMAŠNIKA

D Kot mirno otroško oko,
A kot sneg, ki pokriva goro,
N Saj bolj kakor sončni ogrevi,
E ki božajo prestol kraljevi,
S ki zemlja in svod sta mu tron.

Zelo težko nalogo so naložili kronistu z naročilom, da mora opisati prelepe dneve naših dveh rimskih novomašnikov. Takoj moram povedati, da je bilo zelo lepo in da bo prav zaradi tega slika, ki jo bom skušal podati, le medel odsev tega, kar je bilo v resnici. Zato prosim predvsem oba novomašnika, naj mi oprostita, če ne bo vse sijajno opisano.

Da sta se bodoča novomašnika podala v samoto že nekaj dni pred Brezmadežno, je omenjeno v rimski kroniki. Bilo je dobro tako, kajti zadnje dneve pred ordinacijo je bilo poskrbeti še to in ono, kar pa vzame dosti ali pa ves čas. V resnici se ni vedelo, koliko je prav za prav slovenskih novomašnikov, kajti tudi fr. Mirko je bil vsega deležen. Že teden dni pred posvečenjem se je poslovil od knjig in jih pred novim letom ni več pogledal. Tudi p. Prezes je mislil enako, ko je prišel ubogi klerik k njemu po denar za podobice in fotografije. Skratka: slovenska triperesna deteljica je hodila po Rimu skupaj, da je strah ... Pa ne enkrat, temveč desetkrat; in še ni mogla opraviti vsega. Zato priporočam vsem, ki bodo kdaj imeli nove maše, naj enkrat kupijo vse! Bolje sto podobic več, kot pa dvajsetkrat letati v mesto in vsakokrat plačati za cestno železnico šestdeset lir! Kot sem že omenil, nismo vsega napravili: novomašnika nista mogla kupiti trakov za povezanje posvečenih rok.

Ko smo se devetnajstega decembra usedli k večerji, nam je p. magister študentov – p. Prezes je bil bolan – naznanil veliko veselje: da bodo naslednji dan prejeli trije kleriki-diaconi sveto mašniško posvečenje: Fr. Rafael SEŠEK, fr. Vendelin SPENDOV in fr. Luka MODRIČ. Kot vsako smo tudi to naznanilo pozdravili z burnim ploskanjem, ki kar ni hotelo prenehati. Ordinandi so bili seveda prijetno iznenadeni, kar smo opa-

zili na zardelih obrazih, ko so se priklanjali na vse strani.

Kako sta tisto noč naša slovenska ordinanda spala, kronist ne ve. Za nekoga pa ve, da dolgo ni mogel zaspati zaradi sladkega pričakovanja, da bosta njegova sobrata postala duhovnika božja... Rečeno je bilo, da bo ordinacija ob pol osmih. In sicer pri Sv. Janezu v Lateranu. Zato smo odšli že pol ure prej od doma. Pa smo prišli skoraj eno uro in pol prezgodaj. Ko so bili končno že vsi ordinandi pred oltarjem, je zbudil zvonec kanonike, da so se prizibali v svoje klopi in začeli moliti hore. In v direktoriju je pisalo: konventualna maša po noni... O. Bruno, ki je bil Vendelinov asistent, si ni mogel kaj, da je ne bi pobrisal domov – kar se je med opraviлом še dvakrat zgodilo – z namenom, da se nekoliko pokrepča. V cerkvi je bilo namreč mraz.

Po horah so prišli iz zakristije. Škof je bil viceregens rimske škofije, msgr. Traglia. Nato pa se je začelo: bilo je mnogo tonzuristov, mnogo kandidatov za nižje redove, po trideset subdiaconov in diaconov ter enajst duhovniških kandidatov. Zato pa je tudi primerno dolgo trajalo: do ene ure popoldne. Med diakoni sta bila tudi dva Slovenca.

Obreda ordinacije ne bom popisoval, ga vsak lahko sam prebere. Maša je bila slovesna in tudi peli so še kar dobro, polifinično. Nadškof se je hitro obračal in tudi kanoniki so se kljub „osmemu zakramentu“ še kar dobro držali. Le od časa do časa jo je kateri odkuril ven.

Po sveti maši so nam novomašniki podelili v zakristiji blagoslov. Nato so se sami in mi z njimi fotografirali pred cerkvijo. Potem pa hitro domov, kjer smo zmetali vase mrzlo (!) kosilo. Novomašnikom pa so vsi hiteli poljubljati roke in prosili za blagoslov. Baje je neki brat rekel: Pregare, soffrire, tacere! – To naj bi bila njih služba!

Pred kosilom smo napravili še ovinek k našemu dragemu o. Hugonu, ki je bil bolan. Dal nam je enega „za nameček“, da se nam je spet začela kri pretakati po žilah.

Ob osmih naslednji dan je bila nova maša p. Vendelina. Imel jo je pri uršulinkah, kjer živi v samostanu neka prijateljica njegove tete. Ta ga je prosila, naj bi imel pri njih svojo prvo daritev. Et factum est ita. Asistirati mu je p. Ciril, kar je vse presenetilo. P. Vendelin je namreč naprosil p. Kalista. Toda – nesreča nikoli ne počiva. Med potjo je p. Robert „smrtno“ poškodoval nogo, pa se je moral revež vrniti domov – pripravljat ... Slišali pa smo, da je bil o. Ciril teden dni prej že ves „slabe volje in žalosten“ kot nikdar prej. In glej čudno: ne da bi „slutil“, je postal Vendelinov asistent. Vršil je svojo službo, kot bi se ves teden učil. Je pač rojen za take stvari.

Slika je simbolična, ni povezana s tekstom

No, ko smo novomašnika napravili in pripravili nov kelih, ki mu ga je podarila duhovna mati, je pristopila gdč. Ivanka Velikonja in mu s kratkim nagovorom podala novomašni križ. Pristopili smo k oltarju. Po Veni Creator je novomašnik začel sveto daritev, pri kateri je z menoj služil fr. Leonardo Gonzalez (Kolumbi-jec). Sveta maša je bila tiha in je potekala brez napake. Ministranta je novomašnik obhajal, kakor tudi precej ljudi, da se je kar zavleklo. Na koncu je bil Te Deum in blagoslov po našem ritualu.

Na zajtrk nas je bilo povabljenih omejeno število. Vendar se niso vsi odzvali, ker se jim je mudilo na drugo novo mašo. Vsi ki smo šli, smo pa drugo novo mašo zamudili in se je začela brez ministrantov...

P. Rafael je pristopil prvič k Gospodovem oltarju pri slovenskih šolskih sestrah, ki imajo svojo hiš v Via dei Coli, ali kratko „na koleh“. Sestre

so begunke: njihova hiša je majhna in še manjša kapelica, ki sestoji iz sobe, kjer je prostor za oltar in nekaj ljudi, in iz predsobe. Rafaelova nova maša je bila slovesnejša in prav za prav središče, vendar je bil vsega deležen v enaki meri tudi p. Vendelin.

Z malo zamudo in brez strežnikov sta se podala pred oltar pater novomašnik in asistent, preč. p. Dominik Mandić, generalni definitor in ekonom našega reda. Na vratih je p. Rafaela pozdravila gdč. Marjeta Mazovčeva, sestra našega o. Roberta. Izročila mu je križ z naslednjimi besedami: „Sledil si klicu Gospodovem in danes prvič stopaš pred oltar, da daruješ Bogu svojo prvo daritev.

Bodi pozdravljen!

S Teboj, ki si izvoljenec Boga samega, se radujemo danes mi vsi in zahvaljujemo Vsemogočnega za milost, ki jo je izkazal Tebi in našemu narodu, da Te je poklical v svojo sveto službo.

Ko doma divja vihar brezboštva in ko slovenski narod ječi v vezeh satanovih, Bog kliče izmed naših vrst najboljše, da mu posvete vse svoje življenje: Vas duhovnike, maziljence Gospodove, ki ste svojemu narodu vedno bili in boste poroštvo zmage nad zlom in sovraštvom.

Znamenje zmage, križ Kristusov, pa naj Te spremlja v vseh težkih dneh Tvojega duhovniškega življenja!“

Takoj nato je zadonela „Novi mašnik bod' pozdravljen.“ Pel je zbor iz Senigalije. Po končanem petju je zapel novomašnik „Pridi Stvarnik Sveti Duh“. Med tem sta pritekla tudi oba ministranta, pa na veliko jezo opazila, da so roketi ostali – pri uršulinkah. Ni kazalo drugega, kakor pred oltar v sami kuti.

Sveta maša se je začela. Mašnik je prišel do „Credo...“ in je že hotel nadaljevati, kar se prikaže na vratih o Hugo s knjigo v roki. Oho! - Asistenca je morala kratkomalo odsedeti, o. Hugo pa je po evangeliju prečital dve brzojavki iz Vatikana, s katerima sveti oče blagoslavlja oba novomašnika in jima podeljuje popolni odpustek. Nato so v veliko tišino padle prve besede novomašniškega pridigarja. Kaj je pridigal, bodo čč. bralci čitali v Ave Mariji, kjer bo objavljen ves govor. Govor kot postava pridigarja in način podajanja je presunil vse, zlasti tujce (Mehikance, Kolumbijance), čeprav niso razumeli. Da ni šlo brez solza, se razume. (Res sreča, da ni bilo fr. Alfonza! Bi vsi uto-nili, ker je bil prostor premajhen in prenatrpan ter ne bi mogli plavati.)

Po govoru je novomašnik ob prekrasnem petju nadaljeval s sveto mašo. Od časa do časa smo slišali škrtati fotografske aparate. Srečo sta poskušala p. Magister in p. Robert, kateremu pa se fotografije niso preveč posrečile.

Novomašnik je imel prelep plašč pokojnega dr. Antona Korošca, našega narodnega voditelja. Med vojno ali pa po njej, ne vem točno, so ga na črno spravili v Rim. Kelih pa je bil od p. Roberta, ki so ga prav tako za njegovo mašo med vojno „pod roko“ spravili iz Ljubljane.

Dobro! Rafael je srečno in še precej mirno opravil prvo daritev. Po njej je bil Te Deum (seveda slovenski), novomašniški blagoslov in še ena kitica „Novi mašnik pod“ pozdravljen.“

Nato smo odšli v zakristijo. P. Rafael se je hotel zahvaliti, pa mu o. Robert v skrbi za goste ni pustil: „Se boš že jutri, danes ni časa!“ Pa je moral z njim deliti podobice, pa nato v zgornjo sobo, kjer je bil pripravljen zajtrk (oz. Kosilo) za povabljene goste.

Slika je simbolična, ni povezana s tekstom

Kronist sicer ne ve, kako se je „pojedina“ začela. Se je moral ukvarjati z nepovabljenimi gosti (ves klerikat je prišel), katerim je o. Bruno baje rekel, naj le ostanejo, pa bodo dobili nekolikanj „za nameček“. Ko sem torej privedel zadnja dva, so ostali že sedeli za mizami: novomašnika sta se gledala, ob p. Rafaelu pa sta sedela preč. p. Mandić in preč. p. Prešeren, jezuitski asistent (ob prvem pogledu se mi je novomašnik zasmilil!). Dalje so bili za mizo p. Balić, rektor našega atheneuma, p. magister Dionizij Lasić (ki je pred leti študiral v Schwazu); dalje dirigent pevskega zbora, o. Hugo in ostali slovenski frančiškani, en Mehikanec, en Kolumbijenec in še nekaj drugih.

Bilo je precej živahno. Kar vstane mnogo poštovani p. Mandić in v kratkih besedah čestita obema novomašnikoma ter jima želi obilo blagoslova na njuni življenjski poti. Kot darilce jima je izročil pisemce. Sledila je majhna pomota – o ti bonton! – pa smo videli, da je bilo v pismu – pet tisoč lir ... Nato je govoril o. Hugo in p. Prešeren, ki je omenil, da je učil v šoli mater p. Vendelina.

Medtem se je pritihotapil v sobo tudi p. Bruno in za kronistovim hrbtom pospravljaj, kar mu je prišlo v roke. Kronist pa je z besedo in pogledom vzpodbujal p. Rafaela, naj vendar pripravi govorček in pokaže svoje pridigarske sposobnosti. Res se je ojunačil: malce boječe sicer, pa vendar lepo, se je novomašnik zahvalil zbranim gostom. Baje je mislil povedati še več, pa ni mogel, ker je o. Bruno preveč hudomušno gledal vanj ...

Počasi so se začeli gostje razhajati. Hitro smo se še slikali, nato pa so oni odšli. Z njimi tudi o. Hugo, ker se ni dobro počutil. Ostali smo mi – slovenska kompanija – in se počasi odpravili proti S. Sebastjanu, kjer nas je čakalo novomašniško kosilo. Pa kaj bi veliko opisoval?! Lepo je bilo, škoda le, da je bilo malo mrzlo. Pa smo tudi mraz pregnali z dobro kapljico, saj so dobrotniki postavili na mizo kar več „topičev“ in dvoje vrst sijajnega vinca. O. Kalist se je sijajno odrezal s postrežbo, še bolj pa z lepim govorom! Sami nismo vedeli, kdaj so minile urice in je ura odbila štiri... „Halo, mulci, hitro! Sicer uide avto! ...“ je o. Ciril že očetovsko-nervozno priganjal „mladino“. Kajti ob petih so bile „na koleh“ litanije p. Vendelina. Res smo prišli pravočasno. Pela je vsa slovenska družina.

Po litaniyah smo se vsi zbrali v zgornji sobi. Povabljeni so bili pevci, ki so ves čas peli. Predvsem pa nam je ugajalo petje Finkovih sester, ki so prišle prav zaradi novomašnikov. Škoda, da so morali pevci oditi pred koncem na vajo za prenos v vatikanski radio. Večer je bil v resnici zabaven in ga ne bomo zlepa pozabili. Vendar sta oba novomašnika gotovo legla v posteljo z globokim: „Hvala Bogu, da je minilo!“...

Na novih mašah res ni bilo tako kot bi bilo doma. Vendar je vse potekalo prijazno, domače. Vsi smo se trudili nadomestiti odsotnost dragih domačih, ki niso mogli drugega, kot brzojavno izraziti svoje veselje.

Naslednje dneve sta hodila novomašnika maševati v rimske bazilike: k sv. Pavlu, v Vatikan, k Mariji Maggiore, itd. Tudi k sv. Sebastjanu smo šli, kjer sta maševala v katakombah. - Sploh se radi oglasimo pri San Sebastjanu. Prvič lep sprehod, drugič prijetno kramljanje drugih „mulcov“ lačnih od hiše ...

FR. MIRKO SILVESTER

P.S.: PREPISANO IZ „V NOVO BODOČNOST“
(GLASILO KLERIKOV PROV. SV. KRIŽA
IZ DNE. 15. PROSINCA LETA 1948)

BISERNA MAŠA P. MIRKA SILVESTRA V NAZARJAH,

28.6.2009 OB 10. URI –

HOMILIJA P. VIKTORJA PAPEŽA MED SLOVESNIM SOMAŠEVANJEM

Dragi biseromašnik p. Mirko, spoštovani gostje, dragi bratje in sestre. Današnja slovesnost biserne maše p. Mirka, ko se skupaj z njim Bogu zahvaljujemo za dar duhovništva, za 60 let duhovniškega življenja in delovanja našega p. Mirka, se lepo vključuje v čas, ko bodo jutri v naših stolnih cerkvah po Sloveniji posvečeni naši letošnji novomašniki, ki šele začenjajo pot duhovništva in smo jih še posebno veseli, saj vemo, kako že tudi pri nas primanjuje duhovnih poklicev: vedno več župnij je v soupravi, župnije, ki so nekoč imele kaplana, ga že več let nimajo, strastna meja živečih duhovnikov pa hitro raste. Med novomašniki bo tudi naš br. Ambrož Mušič, ki je bil eno leto tukaj v Nazarjah in pomagal v pastoralni; lepo ste ga sprejeli in dobro se je med vami počutil, zato se tako vrača v ta lepi kraj in med dobre ljudi.

Biserni duhovniški jubilej je kakor kraljeva krona, v katero je vdelenih nešteto dragocenih kamnov, svetlečih biserov, ki jih je naš jubilar v času svojega duhovniškega poslanstva z božjo pomočjo, v sodelovanju z božjo pomočjo, v sodelovanju z božjo milostjo, pa tudi z osebnim prizadevanjem, oblikoval v svojem osebni življenju, pa tudi v dušah mnogih ljudi, ki so mu bili zaupani, ki jih je usmerjal k Jezusu, ki je naša luč, pot resnica in življenje.

Ko je p. Mirko pred desetimi leti obhajal zlato mašo tukaj v tej nazarski cerkvi, smo mu takrat večkrat zaželeli, da bi v zdravju in božjem varstvu dočakal še naslednji duhovniški jubilej, to je biserno mašo. Naše želje so bile uslišane in p. Mirko je dočakal biserni jubilej, dobro razpoložen, notranje radostne, predvsem pa hvaležen Bogu, saj v teh visokih življenjskih letih človek še bolj čuti in doživlja, da je vsak dan podarjen, da vse postane milost, kot je to zapisano v knjigi: Dnevnik vaškega župnika in na jubilejnih podobnicah, Vsega tega se tudi mi skupaj s p. Mirkom danes še posebno veselimo in smo Bogu hvaležni za to, da ga imamo v naši sredi, skromnega in zadovoljnega, delavnega in molitvenega, skrbnega in zvestega,

da nas nagovarja pri sv. maši. Naj tako ostane tudi še naprej, saj v naših časih še prav posebno potrebujemo takih zgledov duhovniškega življenja. To misel je poudaril tudi papež Benedikt, XVI., ki je 19. junija letos, na praznik Srca Jezusovega, razglasil leto duhovništva, v spomin na 150. letnico smrti arškega župnika Janeza Marije Vianneya, ki je svoje duhovništvo pojmoval in vsak dan živel kot resnično služenje ljudem in svoje delo in apostolat združeval z izredno spokornostjo, nenehno molitvijo, veliko ljubeznijo do evharistije in do Božje matere Marije, z neutrudljivo gorečnostjo v spovednici, z velikim spoštovanjem do vsakega človeka, z neomajnem zaupanjem v moč delovanja božje milosti v dušah vernikov, tudi tistih, ki so bili daleč od Cerkve, mu nasprotovali in ga celo obrekovali. Sv.

Arški župnik Janez M. Vianney je v polnosti živel svetost duhovniškega življenja in prav zaradi svoje svetosti je zmožgal premagovati vsa nasprotovanja in kljubovati vsemu, kar je nasprotovalo božjemu kraljestvu, ki ga je on oznanjal. Njegovo duhovniško življenje se je po Jezusovem zgledu nenehno spreminjalo v daritev in se uresničevalo v darovanju za druge, kot je to lepo zapisal goriški pesnik in duhovnik Simon Gregorčič: „Daritev bodi ti življenje celo, oltar najlepši je srca oltar“.

Seveda pa današnje jubilejno slavlje biserne maše našega p. Mirka in duhovniško leto, nista namenjena samo njemu, oziroma nam duhovnikom, da bi se ob teh dogodkih bolj živo zavedli našega duhovniške identitete, okrepili našo zvestobo, navdušenje in srečo ter hvaležnost, da smemo kot duhovniki na poseben način delati za božje kraljestvo v naši domovini, v Cerkvi na Slovenskem, ampak sta ta dva jubileja, dragi verniki, namenjena tudi vam. Duhovnik je namreč za vas in brez vas, brez vašega sodelovanja, pomoči, solidarnosti in spoštovanja ne bi mogel kaj velikega in trajnega narediti za vaše zveličanje, za božje kraljestvo v župniji, v vaših družinah, v naši družbi, med našimi otroki, mladimi, bolniki in ostarelimi.

Karizma frančiškanskega duhovnika je ravno v tem, da smo in želimo biti frančiškani blizu vam, blizu ljudem, blizu vsakemu človeku, deliti z vsakim, radosti in trpljenje, veselje in žalost, uspeh in polome, bolezen in zdravje, upanje in obup, vero in nevero, življenje in smrt.

Karizma frančiškanskega duhovnika je ravno v tem, da smo in želimo biti frančiškani blizu vam, blizu ljudem, blizu vsakemu človeku, deliti z vsakim, radosti in trpljenje, veselje in žalost, uspeh in polome, bolezen in zdravje, upanje in obup, vero in nevero, življenje in smrt.

lost, uspeh in polome, bolezen in zdravje, upanje in obup, vero in nevero, življenje in smrt. „Bodite ljudski, blizu današnjemu človeku, to je bila vaša značilnost v preteklosti in tako naj bo tudi v prihodnosti“, nam je aprila letos poudaril papež Benedikt XVI. Ko je v posebno avdienco 2000 Frančiškovih bratov iz vsega sveta.

Mislim, da je p. Mirko, kljub temu, da ga leta in bolezen nekoliko ovirajo v stikih z ljudmi, vendarle ohranil pristno povezanost in bližino s sobraty v naši provinci in po svetu, z vami nazarskimi farani, pa tudi z ljudmi, ki jih pozna, in ga spoštujejo in so mu zaupali, in teh ni tako malo. Življenje Cerkve doma in po svetu, delo duhovnikov in sobratov redno spremlja predvsem preko teoloških knjig, revij in časopisov, ki jih je v njegovi sobi veliko in ki jim p. Mirko

namenja večji del svojega dneva. Prav zato so pogovori z njim vedno zanimivi, vsebinsko bogati, odprti za različna mnenja današnjega življenja v Cerkvi, v našem redu in v naših redovnih skupnostih ter sploh v družbi.

Dragi biseromašnik p. Mirko, z vami se veselimo vašega duhovniškega jubileja in se Bogu na poseben način zahvaljujemo za vašo duhovniško pot, za nešteto biserov v kroni, ki jo boste nekoč prejeli iz božjih rok. Želimo vam, da bi to pričakovanje bilo čim daljše, se premaknilo daleč v prihodnost, da bi se ti biseri spreminjali v diamante, v diamantni duhovniški jubilej čez pet let, saj vsi iskreno želimo, da bi ga tudi dočakali. To kar se nam večkrat dozdeva v naših človeških očeh nemogoče, je pri Bogu vsemogoče, tudi to, da se čez pet let, ob vaši diamantni maši, spet praznično srečamo in se skupaj z vami veselimo diamantnega mašniškega jubileja. Naj nas Bog usliši po priprošnji Božje matere Marije, Nazarske Kraljice zlate, v katero vsi zaupamo in vanjo stavimo vse naše upanje. Amen.

P. VIKTOR PAPEŽ,
PROVINCIALNI MINISTER

† DR. P. VENDELIN (FRANC) ŠPENDOV, OFM (1.10.1921 - 1.7.2009)

Po dolgi in težki bolezni, ki jo je sprejemal z vdanostjo v Božjo voljo in z veliko potrpežljivostjo, je 1. julija 2009 odšel v večnost frančiškanski duhovnik dr. p. Vendelin (Franc) Špendov.

Rodil se je 1. oktobra 1921 na Spodnji Dobravi v krščanski in zavedni slovenski družini z sedmimi otroki. Osnovno šoli in gimnazijo je obiskoval v Kranju in Ljubljani. Že kot otrok je s svojimi starši rad poromal na bližnje Brezje k Mariji Pomagaj, frančiškanski patri pa so bili vedno dobrodošli in prijazno sprejeti pri Bendelnovih. V domači verni družini je dozorevala njegova odločitev za redovniški in duhovniški poklic. K frančiškanom je bil sprejet v Kamniku 1.9.1939 in dobil redovno ime br. Vendelin. Zaradi posledic druge svetovne vojne in takratnih slovenskih političnih razmer je šel v tujino in v Beljaku, 20. avgusta 1945, naredil slovesne zaobljube. Teologijo je študiral v Rimu na frančiškanski teološki fakulteti Antonianum in jo končal z magisterijem. Mašniško posvečenje je prejel na kvatarno soboto 20.12.1947 v lateranski baziliki v Rimu. Novo mašo je pel v Rimu pri slovenskih šolskih sestrah, njegovim staršem pa takratna slovenska oblast ni dovolila, da bi smeli potovati v večno mesto na novo mašo njihovega sina. Po dogovoru s redovnimi predstojniki so trije slovenski frančiškanski bogoslovci odpotovali v ZDA in sicer v Lemont, kjer so nadaljevali s teološkim študijem in bili vključeni v pastoralno delo na različnih slovenskih župnijah, ki so jih upravljali slovenski frančiškani. Med temi tremi bogoslovci je bil tudi p. Vendelin. Z ameriško vojaško ladjo je odpotoval iz Neaplja in prispel v New York 19.12.1949. Kot kaplan in pozneje kot župnik in organist je služboval predvsem v Chicagu, imenovan pa je bil tudi za spovednika redovnic.

Že od mladih let ga je veselila glasba. Od svojega očeta je na domačem harmoniju dobil prve osnove znanja o glasbi. S študijem glasbe je nadaljeval v Chicagu in kasneje na papeškem Musica sacra v Rimu, kjer je 1971 doktoriral na temo:

Organ Music in Slovenia. Njegovo doktorsko delo je bilo v celoti natisnjeno v Lemontu. S svojimi glasbenimi spodbudami je zelo razgibal glasbeno življenje med Slovenci v Ameriki. Njegov zbor v Lemontu „Slovenska pesem“ je štel 56 članov. Zaradi težke bolezni se je umaknil iz glasbenega udejstvovanja, kljub temu pa je še vedno igral pri mašah in romanjih na ameriških Brezjah v Lemontu.

P. Vendelin je avtor številnih glasbenih del, ki jih večkrat lahko poslušamo tudi na naših cerkvenih korih v Sloveniji. Naj omenim samo nekatera: „Kratka slovenska maša“ za zbor in orgle (1972), „Spevi med berili“ za mešani zbor solista in orgle (1975), nekaj skladb je v bogoslužni pesmarici „Slavimo Gospoda“ (1984) in v knjigi „Cerkvene ljudske pesmi“ (1978). V rokopisu je šest maš z latinskim besedilom za različne zasedbe in 50 različnih cerkvenih pesmi.

Pisal je tudi svetne skladbe: kantato za zbor, solo in orkester „Turki na Slevic“, „Kralj Matjaž“ za solo in orkester, „Sen o vrnitvi“ za mešani zbor na Balantičevo besedilo itd. V njegovem glasbenem opusu so pisale tudi ameriške revije.

P. Vendelina so 6. julija 2009 pokopali na samostanskem pokopališču v Lemontu, v neposredni bližini ameriških Brezij, kjer počivajo njegovi sobratje, med katerimi je našel svoje počivališče tudi nekdanji ljubljanski škof dr. Gregorij Rožman. Sam p. Vendelin je zapisal pred nekaj leti: „Marija Pomagaj na Brezjah me je pripeljala v frančiškanski red, naj me, ko pride ura, z Ameriških Brezij popelje k svojemu Sinu“. Ta njegova želja se mu je uresničila.

P. VIKTOR PAPEŽ,
PROV. MIN.

AVTOBIOGRAFIJA

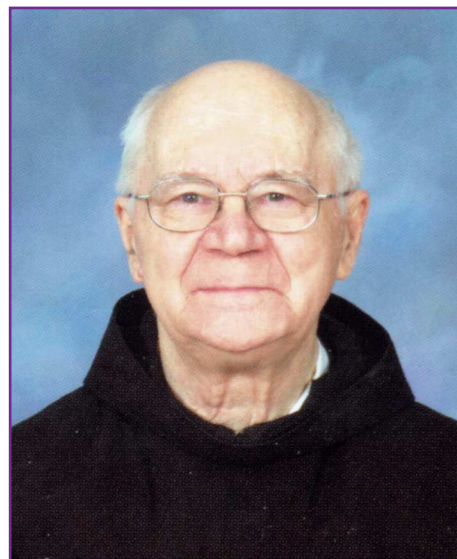
V Podnartu na Gorenjskem, kjer se Lipnica izliva v Savo, se dviga visoka planota, kjer so poleg gozdov in polj štiri vasi: Prezrenje in tri Dobrave; od Zgornje Dobrave se planota preko Vreč spušča proti Lancovem in Savi ob Radovljici. Na Srednji Dobravi je župnijska cerkev Povišanja sv. Križa, zgrajena sredi 18. stoletja. Freske so Bradaškove. Križev pot je Layerjev. Orgle z desetimi registri so iz prve polovice 19. stoletja. Na dan sv. Roka, 16. avgusta, postane romarska cerkev. Sv. Rok je v stranskem oltarju in se vsako leto okoliški župniki s svojimi farani pridružijo domačemu župniku s prošnjo za zdravje v družinah.

Leta 1876 je cerkev Povišanja sv. Križa na Dobravi postala farna cerkev, ko so obenem dodali župnišče, medtem ko je bila mežnarija zgrajena s cerkvijo. Med prvimi župniki je bil Jakob Aljaž, kasneje župnik na Dovjem, skladatelj in lastnik Aljaževega stolpa na Triglavu.

V februarju 1945 so partizani minirali cerkev, župnišče in šolo. Podrt je bil zvonik, uničen prezbiterij in strop. Cerkev je bila obnovljena v prvih letih po vojski, zvonik in zvonovi pa leta 1969.

Na Spodnji Dobravi 2, po domače pri Bendelju, se je v Špendovovi družini, Antona in Ivane (Kos) rodilo sedem otrok (leta 2003 jih živi še šest). Najstarejši je bil rojen 1. oktobra 1921 in naslednji dan (Angeli varuhi) v farni cerkvi krščen na ime Frančišek. – Osnovno šolo je obiskoval na Dobravi, gimnazijo v Kranju in Ljubljani. Ker Dobrava ni daleč od Brezij, sem bil večkrat tam pri sv. maši, pri spovedi in sv. obhajilu. Tudi P. Klemen in P. Otmar, ki sta bila tedaj na Brezjah, sta se včasih ob sprehodu ustavila pri nas.

V frančiškanski red, v novicijat sem bil sprejet 1. septembra 1939 (pričetek druge svetovne voj-

ske) v Kamniku z imenom fr. Vendelin. Neslovesne obljube sem položil v Kamniku 2. sept. 1940, slovesne pa v Beljaku, 20. avgusta 1945. Teologijo sem študiral v Rimu "Pontificium Athe-neum Antonianum" 1945-1949, kjer sem pred zaključkom predložil "tesino" in po odobrenju prejel diplomu "Magisterii in Sacra Theologia". V Antonianu v Rimu je bilo zelo zanimivo, ker so bili patri za postdiplomski študij in kleriki iz najrazličnejših provinc vseh kontinentov. Prav tako profesorji, med njimi dr. P. Hugo Bren, slovenske province, ki je bil takrat dekan teološke fakultete "Papeške univerze Antonianum".

Mašniško posvečenje sem prejel na adventno kvatarno soboto, 20. decembra 1947 v lateranski baziliki v Rimu, obenem z rajnim P. Rafaelom Seškom. Nova maša je bila v Rimu, kjer so slovenske Šolske Sestre poskrbele za lepo slavo. Staršem tedaj niso dali dovoljenja za potovanje v Rim k sinovi novi maši.

P. Gracijan Heric, provincial in P. Benedikt Hoge, komisar-kustos, sta se s posrednikom P. Hugom Brenom, ki je sam precej let preživel in deloval v kustodiji, v Lemontu, dogovorila, da bodo patri in kleriki prišli v Lemont, kjer bodo kleriki nadaljevali študije, patri pa, ki imajo kvalifikacije, poučevali.

Moje potovanje v Ameriko je bilo z vojaško ladjo iz Napolija v New York, kjer smo pristali 19. decembra 1949. V New Yorku nas je sprejel P. Bernard Ambrožič, OFM (bili smo 3 frančiškani) in uredil prevoz z vlakom do Chicage, kjer nas je čakal P. Andrej Svete, tedanji lemontski gvardijan.

Klerikom, ki so prišli iz evropskih bogoslovij, ki so imele drugačen curriculum, kot lemontsko bogoslovje, so jim manjkali nekateri traktati, da so lahko prišli do posvečenja. Z njimi sem jih predelal, medtem pa podajal še nekaj drugih predmetov.

Udejstvovanje v pastoralni:

Pri Sv. Štefanu, Chicago, sem bil kaplan in organist v letih 1953-1968 in 1974-1977.

Pri Sv. Juriju - St. George, na jugu Chicage, predstojnik, kaplan in organist, 1977-1980. Julija 1980 sem prevzel župnijo sv. Jurija, pa sem bil čez dva meseca premeščen, nastavljen za župnika pri Sv. Štefanu, Chicago: 1980-1986. V letih 1948-'60 je Amerika sprejela množico izseljencev različnih narodnosti, med drugimi tudi veliko Slovencev. Največ se jih je naselilo v Clevelandu, precej v Chicagi, Milwaukeeju, New Yorku, v Minnesoti in kjerkoli so bili sponzorji, ki so zanje garantirali. Štefanova fara v Chicagi je zato v letih '50 in '60 doživela največji porast v zgodovini (ustanovljena 1898). Ob nedeljah je bilo tedaj pet maš. Moja je bila navadno zgodnja maša (od šestih) - za delavce (med njimi navadno tudi nekaj policije, ker je bila njihova postojanka blizu) s kratko pridigo, pri ostalih mašah pa sem orglal in vodil petje. Poleg domačega spovedovanja sem bil od škofijskega urada določen za spovednika redovnic, ki so delovale v eni sosednjih župnij.

V '70 letih se je iz različnih razlogov pričelo izseljevanje raznih narodnosti iz Chicage v predmestja, Slovenci so se v glavnem naselili v predmestjih, ki niso daleč od Lemonta. Zaradi izseljevanja se je tudi število učencev farne šole Sv. Štefana zmanjševalo in končno prišlo pod sto, pod kritično točko, in jo je bilo treba, po nasvetu nadškofijskega urada, ukiniti (1990). Po slovesnem praznovanju stolnice ustanovitve župnije, 1998, so slovenski frančiškani kmalu odšli nazaj v Lemont, ker

je v okolici Sv. Štefana ostalo samo še kakih 20 ljudi slovenskega rodu, ostali so latinskega porekla. Teritorij in matične knjige je nadškofijski urad predal sosednji župniji, nakar so jezuitski patri prevzeli šolo in cerkev, zgradili dodatno zgradbo šoli in ustanovili gimnazijo za poklice "Cristo Rei High School".

Moj oče je bil 75 let organist v dobravski cerkvi, razen vojaškega služenja med prvo svetovno vojno, v drugi pa je bila družina preseljena v Nemčijo (Sam sem bil takrat že frančiškan). Doma smo imeli harmonij in sem od očeta dobil prve osnove igranja. V klerikatu sem nadaljeval, pa za to ni bilo veliko časa. Med teološkim študijem sem se, v kolikor mi je bilo mogoče, poglobljal v teorijo. Nadaljeval sem v Lemontu in se leta 1953 vpisal na glasbeni oddelek "De Paul University" v Chicagi, kjer sem leta 1956 dokončal z "Master in Music", s skladbo "Revertimini" za solo, zbor in orkester. Besedilo je iz sv. pisma, ki ga je priredil, sedaj že rajni, P. Kalist Langerholz. Kompozicijo je vodil profesor Aleksander Čerepnin (s starši se je rešil iz Rusije v Francijo po prvi svetovni vojni ob nastopu komunistov).

V Rimu, v "Pontificio Istituto di Musica Sacra", sem 1971 branil tezo za doktorat: "Organ Music in Slovenia". Tiskana je bila v Lemontu leta 1973.

Pri Sv. Štefanu v Chicagi je bilo vedno kulturno razgibano, zlasti po prihodu novih naseljencev. Bile so predstave: drame, koncerti, veseloigre in podobno. Predstave so bile najprej v dvorani pod cerkvijo, nato v šolski dvorani (po letu 1920), končno, od leta 1950 dalje pa v novi dvorani.

Pri občnem zboru takega društva je bila tradicija, da so priredili kratek odrski nastop: kratka veseloigra, ali kaj podobnega, navadno pa ni manjkala komična "hef pa pu" (pol na pol), pogovorna mešanica angleščine s slovenščino. Ko sem pri Sv. Štefanu v Chicagi prevzel vodstvo kora, je bilo glasbeno lepo utečeno: dober zbor, ki je, deljeno, pel pri dveh slovenskih mašah in dekliški zbor za angleško mašo. Navada je bila, da je zbor vsaj enkrat na leto priredil koncert v dvorani s slovensko svetno glasbo. K nastopu je bil navadno povabljen tudi dekliški zbor in zbor članic "Slovenske ženske zveze". Kadar so te pripravile nastop, je bil seveda povabljen kot gost tudi cerkven zbor.

S cerkvenim zborom smo na škofijski radio postaji v polurni oddaji predstavili tipične slovenske Marijine pesmi, na čikaškem televizijskem kanalu pa nekaj slovenskih božičnih pesmi. Z "Mladinskim zborom" (gimnazija in college) smo nastopali pri slovenskih radio oddajah in pri božičnih programih v mestni dvorani, poleg lastnih nastopov v svetoš Stefanski dvorani.

Ob sobotah je bila "slovenska šola". Precej mladine je bilo, med njimi dobri pevci, učiteljice navdušene za petje in nastope, kar je tudi dalo pobudo mojemu glasbenemu ustvarjanju za mladino. Poleg pesmi so operete na besedilo Melene Šoukal, pesnice, ki je živela v Chicagi: "Babica pripoveduje", "Sneguljčica", "V krogu zelenega malika" (dolar, ki je zelene barve), "Sirota Jerica", "Materin blagoslov", "Čevljar in vrag" (izvajali študentje). V nekem poročilu o teh delih je poročevalec zapisal: "P. Vendelin se je tu otresele vseh vplivov, tu ni nič več učenega, šolskega, temveč samoniklo, kjer mnogokrat najdemo narodne motive obdelane na svojski način".

Leta 1973 je bil ustanovljen zbor "Slovenska pesem", koncertni zbor, s sedežem v Lemontu, ki je na višku imel 56 članov. S tem zborom smo nastopali v Chicagi, v Milwaukeeju, dvakrat v Clevelandu, v Indianapolisu, v Joliet in na več drugih krajih. V glavnem so bili dobri pevci in pevke, zato sem zboru posvetil več skladb. Ko so mi ugotovili raka na želodcu in operirali, sem se od zbora poslovil. Od tedaj glasbeno delujem samo v naši cerkvi, kjer orglam in vodim petje za slovensko mašo, ob romanjih in pobožnostih s petimi litanijami Matere božje.

Z ozirom na zборе in glasove, sem največ skladb posvetil mešanemu zboru, nekaj moškemu, ženskemu in solistom. V tisku so izšle:

- "P. Baziliju OFM za novo mašo", za solo in orgle, v Ave Maria 1951.
- "Šest Marijinih pesmi" za mešani solo, duet, zbor in orgle, Lemont, 1958. Med njimi so: Ave Maria – duet; O Gospa moja, o Mati moja – zbor; Pozdravljena Kraljica – daljša skladba za solo, zbor in orgle.
- "Kratka slovenska maša" za mešani zbor in orgle, Ljubljana 1972.
- "Hvala ti Gospod", slov. maša za mešani zbor in orgle, Ljubljana 1977.

- "Spevi med berili" za mešani zbor, solista in orgle, Ljubljana 1975.
- "Adventni in božični Spevi med berili", Ljubljana 1978.

Nekaj skladb je v knjigi: "Cerkvene ljudske pesmi", Ljubljana 1978; in v bogoslužni pesmarici "Slavimo Gospoda", Maribor 1988. Med slovenskimi mašami sta še dve v rokopisu "Na čast Mariji Pomagaj" za mešani zbor z uporabo motivov slovenskih Marijinih pesmi, in "Na čast sv. Antonu Padovanskemu" za mešani zbor in orgle. Nekaj orgelskih skladb je tiskanih, nekaj pa v rokopisu.

Večina mojih skladb je ostalo v rokopisu, čeprav so bile že izvajane, nekatere pogosto in na raznih korih. Med temi je šest maš z latinskim besedilom za različne zasedbe (dvoglasno z orglami, moški zbor, mešani zbor a capella, mešani zbor s solisti in orglami), "Missa resurrexit" za mešani zbor in orgle, s spevi velikonočne maše "Propria missae in Resurrectione Domini". – Pa še: "Dextera Domini" za moški zbor (liturgično besedilo). "Sub tuum praesidium" za zbor, solo in orgle (tudi le za solo in orgle). "O Gospa, o Mati moja" za solo in orgle. "Ave Maria" za bas solo. "Ave Maria" za mešani zbor.

Poleg teh še okoli 50 različnih cerkvenih pesmi: mašnih, obhajilnih, evharističnih, pesmi za cerkveno leto (božične, vključno Sv. Družina, postne, Vnebohod Gospodov, Srce Jezusovo); pesmi v čast svetnikom: sv. Frančišek, sv. Anton Padovanski, sv. Anton puščavnik, sv. Rok, Friderik Baraga – "ki te Gospod je na zemljo poslal". Baragovih dni sem se vedno udeleževal, večkrat z zborom, največkrat pa ob orglah vodil ljudsko petje. Nekajkrat sem bil naprošen za celebranta in pridigarja za slovensko mašo ob Baragovem dnevu. Poleg teh tudi: "Molitev ob grobu škofa Gregorija Rožmana", kantata za solo, moški zbor in klavir, na besedilo Milene Šoukal.

Z angleškim besedilom: "Have Mercy On Me O Lord", spevi za postni čas, tisk Lemont 1967, in več drugih za solo in orgle in za zbor in orgle.

Od svetnih skladb so v glavnem naslednje:

- "Turki na Slevici", kantata za zbor, solo in orkester (klavir).
- "Kralj Matjaž" za solo in orkester (besedilo A. Aškerc)
- "Slovenski svet, ti si krasan" za mešani zbor.
- "Sen o vrnitvi", za mešani zbor na Balantičevo besedilo.
- "Gozdna samota" za ženski zbor.

Precejšnje število je priredb slovenskih narodnih, med temi: "Zabučale gore" za mešani zbor in klavir, "Pozimi pa rožice ne cveto" za mešani zbor, "Vsi so prihajali" za mešani zbor. Itd. – Precej svetnih skladb (nekaj tudi cerkve-

nih) se je ob selitvah zgubilo, ali pa so tisti, ki so za skladbo zaprosili, obdržali, sam si pa nisem naredil kopije.

V "Ave Mariji" je bilo priobčenih precej mojih člankov; posebej omenim serijo "Orgle v slovenskih cerkvah v Ameriki", kjer sem predstavil in opisal orgle v glavnih slovenskih cerkvah te dežele. Več člankov je tudi o slovenskih skladateljih, zlasti frančiškanih, sedanjih, pa tudi o onih prejšnjih stoletij.

V »Ameriški Domovini« in v »Amerikanskem Slovcu – Glasilu KSKJ« je bilo skozi desetletja objavljenih precejšnje število mojih člankov. Bila so poročila o cerkvenih slovesnostih, o kulturnem delovanju, o nastopih in gostovanjih v dvo-

rani. V zvezi s tem tudi marsikaj o slovenskih skladateljih, o vrsti skladb, o teoriji, to zlasti v zvezi s solisti, z različnimi zbori in orkestri.

Zanimivo, kako so si slovenski študentje univerz in collegeov želeli povezave s študenti drugih univerz in krajev in držav. Leta 1960 so si ustanovili "Študentsko društvo SAVA" (slovenski akademiki v Ameriki) s sedežem v Chicagi. Prenehalo je okoli 1980, ko je bila večina članov že v službah. Dolga leta sem bil duhovni vodja društva.

To je na kratko moja življenjska pot in delo. V glavnem je bilo delo z rojaki, zlasti z mladino, duhovno in glasbeno. Pri odrskih nastopih in pri vsakem koncertu sem skrbel, da je bila tudi verska skladba. Prepričan sem bil in sem, da je glasba, zlasti ona z versko vsebino, močna pridiga, brez pridigarskega tona, ker glasba prevzame srce. Tudi, ko sem bil naprošen za vodstvo zbora »Prešeren«, ko so bili člani v glavnem nenaklonjeni Cerkvi, sem bil z njimi vedno v črni obleku in kolarju »da vemo, kam kdo spada«. Lahko so spoznali, da slovenski duhovniki le niso taki »sršeni«, kakor jih je njihov časopis rad predstavljal in je bil še marsikdo pod tistimi vtisi. – Sedaj sem tu, v Lemontu, vključen v samostansko skupnost. Poleg sv. maše doma, imamo vsakdanje maše v samostanih redovnic (Šolske Sestre in druge), v domovih za ostarele, pa tudi v sosednjih župnijah. Ob nedeljah in praznikih sem pri slovenski sv. maši z zborom ob orglah. Prav tako pri romanjih in pri popoldanskih pobožnostih s petimi litanijami. Marija Pomagaj na Brezjah me je pripeljala v frančiškanski red, naj me, ko pride ura, z Ameriških Brezij popelje k svojemu Sinu.

P. VENDELIN ŠPENDOV

p.s.

P. Vendelin je umrl 1. julija 2009 in bil pokopan na lemontskem frančiškanskem pokopališču 6. julija 2009.

1. 7. 2009	LEMONT (ZDA): Dr. P. Vendelin (Franc) Špendov iz Spodnje Dobrave na Krajskem. Večino svojega duhovniškega življenja in delovanja je daroval slovenskim izseljencem v ZDA. Bil je kaplan in župnik na slovenskih župnijah v Chicagu in predstojnik v Lemontu, krajši čas pa tudi v Ljubljani. Na papeškem Institutu »Musica sacra« v Rimu je leta 1971 dosegel doktorski akademski naslov. S svojimi odličnimi glasbenimi talenti je obogatil slovensko liturgično, zborovsko in ljudsko petje in svetno glasbo. Dolgotrajno in težko bolezen je prenašal z veliko vdanostjo in potrpežljivostjo ter tako dozoreval za večnost. Pokopan 6. julija 2009 na frančiškanskem pokopališču v Lemontu (ZDA). Star 88 let.	redovnik: 70 let	duhovnik: 62 let
------------	--	----------------------------	----------------------------

Praznovanje jubilejev duhovniškega posvečenja

LJUBLJANA: Osemnajst duhovnikov jubilarcev se je v soboto, 4. julija, skupaj z nadškofom Alojzom Uranom zbralo ob oltarju v kapeli ljubljanskega semenišča. Tam, kjer se sicer v molitvi vsak dan zbirajo bogoslovci, so praznovali sadove svojega duhovniškega poklica biseromašniki, zlatomašniki, jubilarci, ki praznujejo 40-letnico duhovništva, in srebrnomašniki. Nadškof je v pridigi najprej spregovoril o papeževem nagovoru duhovnikom ob začetku leta duhovništva. Med drugim je poudaril, da biti škof ali duhovnik pomeni »sprejeti Kristusovo vlogo in torej razmišljati, videti in delovati kot on, kar pomeni gledati iz božjega zornega kota«. Ob okroglem jubileju

svojega mašniškega posvečenja vsak duhovnik gleda nazaj na svoja duhovniška leta, je dejal nadškof ter poslanstvo duhovnika osvetlil še z evangeljskim odlomkom za tisti dan. »Vedno znova dobivamo novo vino, nove milosti, ki kličejo po novih mehovih, novih oblikah dela in cerkvenega življenja. Danes še posebej vidimo, kako so se razmere spremenile in kličejo tudi po zunanjih spremembah.« Ob spodbudnih besedah za nadaljnjo zvestobo Bogu se je nadškof jubilarcem v imenu nadškofije in Cerkve na Slovenskem zahvalil za darovanje njihovega življenja v blagor Gospodove črede.

Mo. P.

CELJE: Nadškofu dr. Antonu Stresu so se 4. julija zvečer v stolnici sv. Danijela v Celju pri zahvalni maši za milost duhovniškega poklica in dolgoletno služenje Bogu v njem zahvalili naslednji duhovniki jubilarci celjske škofije: biseromašnik p. Mirko Silvester (frančiškanski samostan Nazarje), zlatomašnik Vinko Rančigaj (upokojska leta preživlja v Šoštanju), bibličist akademik prof. dr. Jože Krašovec, župnik v Vojniku Anton Perger, duhovni pomočnik v Petrovčah Janez Zupanc, župnik v Gotovljah Branko

Zemljak, župnik v Kostrivnici Viktor Vratarič (vsi so bili v mašnike posvečeni pred 40 leti) in celjski opat Marjan Jezernik, ki letos praznuje 30-letnico mašništva. Nadškof je v govoru ob prebrani božji besedi poudaril, da pravi dušni pastir ne išče lastne koristi in potrebe, marveč gleda na ljudi, ki so mu zaupani. »Duhovnikovo poslanstvo je širjenje božjega kraljestva ter skrb za medsebojno edinost in povezanost. To je nekaj velikega, če nas Bog vzame v svojo službo,« je dejal nadškof Stres.

J. P.

THE PROVINCE

a dynamic and itinerant fraternity

According to the Sources it was the General Chapter of 1217 (the first of which we have any clear record) which sent out from the Porziuncola the first "missionary" groups of Friars beyond the borders of Italy and divided the young Order for the first time in *Provinces* (6 in Italy and 5 abroad).

What was a Province then? A group of Friars constituted during the Chapter in view of a precise mission, under the *ministratio* (or guiding presence) of a Friar, the Provincial Minister nominated by the Minister General, that is by Francis. A more organized approach therefore than simply *going out two by two* as they did initially.

The group, at the beginning, constituted a Province, not "fixed" in terms of either composition, or *ministratio* or indeed in respect of a particular country: it was rather a pilgrim and itinerant entity.

At the following Chapter such a mission or Province could be changed both in respect of its Minister and its composition.

Once it arrived at its destination, the Minister entrusted each friar with his task, often visited him and exhorted him spiritually.

A fine example of the formation of a Province is to be found in the *Chronicles* of Giordano da Giano, in respect of the Chapter of 1221.

This division centred more on the persons than the place and, open to the world, it formed part of the *novitas* of Franciscanism. Before the grouping was geographic and began with monasteries or an already existent *domus* whereas for the Friars Minor the Province would become the fundamental entity of the *Fraternitas universalis aut Ordinis fratrum minorum*.

At the beginning therefore, there was a single *Fraternitas universalis* under the *ministratio* or *praelatura* of Francis. From 1217 the Order was divided into Provinces under the *ministratio* of the relevant Provincials, always maintaining the itinerant ideal of the mission: not only internal to the Province itself but also internal to the universal Fraternity.

In the Order of the Friars Minor, the Communities constituted went beyond the *stabilitas loci*, typical of monastic life, in order to be free and ready to move for every type of mission.

Motoristično romanje v Assisi

Letos mineva 800 let od potrditve frančiškovega reda. Ob tem jubileju je p. Niko Žvokelj s pomočjo članov društva Motoristi za motoriste organiziral doslej največje tovrstno romanje iz Slovenije v Assisi od 15. do 18. junija. Duhovno podporo nam je na romanju nudil tudi p. Marijan Čuk. Zbralo se nas je 80 motorjev, trikolesnik, štirikolessnik in tri spremeljevalna vozila, skupaj 141 motorjev, torej sta bila na večini motorjev po dva. Prvi dan na poti v Assisi smo se ustavili na gori La Verna, kamor se je sv. Frančišek rad umaknil v samoto in kjer je dve leti pred smrtjo dobil Kristusove rane. Naslednji dan smo se v policijskem spremstvu pripeljali v Assisi. Za nekaj minut ja naša polkilometerska kolona motorjev ustavila ves promet. V frančiškovi baziliki smo imeli milost sodelovati pri maši ob njegovem grobu. Seveda smo se tudi sprehodili po mestu, ki je ohranilo svoj prvotni videz, in si ogledali rojstno hišo sv. Frančiška (sedaj cerkev), cerkev sv. Klare, stolnico pa še kaj bi lahko naštel. Tretji dan nas je pred mašo v Porcunkuli (na fotografiji) pozdravil novoizvoljeni generalni minister reda manjših bratov. Nato nas je lepa, v veselje motoristov ovinkasta cesta pripeljala do kraja Greccio, kjer je sv. Frančišek leta 1223 praznoval božič. V želji po čim bolj pristnem doživljanju Kristusovega rojstva so takrat uprizorili prve žive jaslice. Še ovinek v smeri proti Rimu in ustavili smo se v samostanu Fonte Colombo. Na tem kraju je sv. Frančišek na poti k papežu v večno mesto napisal pravila reda manjših bratov. Romanje je bilo zelo dobro organizirano. Spremljal nas je frančiškov blagoslov, kajti vreme nam je bilo naklonjeno in vsi smo se vrnili domov brez okvare ali nesreče. Kot popotnica v meni še vedno odzvanjajo frančiškove besede »dober dan, dobri ljudje«. Več o romanju na spletni strani www.mzm-slo.com.

Andrej Trošt

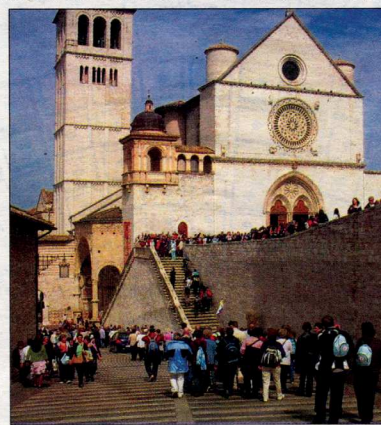
Družina

Po sledih svetosti

Romanje Frančiškovih redov iz Slovenije po stopinjah sv. Frančiška Asiškega

Bratje in sestre vseh frančiškovih redov se v letošnjem letu spominjamo 800. obletnice potrditve prvega Vodila, ki ga je napisal sv. Frančišek Asiški. Med dogodki, ki se vrstijo skozi vse jubilejno leto, je bilo tudi štiridnevno romanje (od 25. do 28. aprila) v frančiškove kraje: Assisi, Greccio, Rietsko dolino, na La Verno ... Udeležilo se ga je okrog štiristo romarjev iz vse Slovenije. Frančiškova konferenca in pripravljani odbor so pripravili duhovno bogato romanje v svete kraje, na katerih smo se spomnili najpomembnejših prelomnic v življenju sv. Frančiška. Tem posebnim dogodkom so bile posvečene tudi slovesne skupne maše. Prvi dan smo se v baziliki Marije Angelske spominjali Frančiškovega vzklika: »To hočem, to želim! Skupaj s sobratu kapucini in minoriti je našo daroval frančiškan p. Robert Bahčič. Drugi dan nas je pri maši v Grecciu v izjemno pristnem božičnem ozračju nagovoril p. Leopold Grčar. Ob spominu na prve žive jaslice, ki jih je postavil sv. Frančišek, smo tudi mi razmišljali o potrebi, da se Jezus vsak dan vedno znova rodi tudi v nas. Tretji dan smo se pri najsvetejši daritvi zbrali ob grobu velikega svetnika. V mogočni zgornji baziliki sv. Frančiška je bilo posebno doživetje slišati ubrano slovensko pesem. Provincial slovenskih minoritov p. Milan Kos je med mašo spomnil na sporočilo sv. Frančiška, ki v svojem »Pismu vsem vernikom« nagovarja vse

ljudi in posebno njegove brate in sestre redovnike, redovnice in laike, naj tudi v današnjem času zvesto sledijo evangeliju. Na La Verno, kjer je sv. Frančišek izkusil Kristusovo trpljenje in ljubezen, nas je kapucin p. Stane Bešter povabil, naj si tudi mi prizadevamo, da bi »ljubili ljubezen, ki ni ljubljena« prav tako kot sv. Frančišek, ki je ob tem spoznanju jokal. Ob štirih skupnih slovesnostih so vsi romarji imeli na voljo dovolj časa, da so skupaj s svojimi voditelji ali sami obiskali tudi nekaj drugih krajev, ki so zaznamovani s sv. Frančiškom: Rivo Torto, Fonte Colombo, La Foresta, Poggio Bustone, Spoleto ... V tišini molili pri sv. Damijanu, Klari, Porcunkuli ali na številnih drugih krajih. Ob slovesu sta se romarjem in pripravljalnemu odboru ter vsem drugim zahvalila predsednica frančiškove konference Slovenije s. Pavlina Kolbl in podpredsednik p. Milan Kos. br. MIRKO POTOČNIK

Romarji hitijo v frančiškovo baziliko

Družina, 10.5.2009

Festival vrtnic v Novi Gorici

Od jutri do nedelje v Novi Gorici cvetlične kreacije, kulinarčni užitki iz vrtnic, razstave in vodeni ogledi

NOVA GORICA – Mesto vrtnic, ki ga krasi približno 7000 kraljic vseh rož, vrtnico pa ima tudi v svojem občinskem grbu, bo od četrta do nedelje gostilo četrti festival vrtnic. Med novogoriškimi vrtnicami so prava posebnost burbonke, stare vrtnice z začetka 19. stoletja na vrtu frančiškanskega samostana na Kostanjevici nad Novo Gorico.

»Vrt frančiškanskega samostana ponuja edinstveno priložnost za ogled burbonk. Tako divje, prvobitnega vonja starih vrtnic in oblik cvetov ne srečamo povsod,« pravi Edi Prošt, vodja goriške sekcije Društva ljubiteljev vrtnic Slovenije. Organizatorji festivala – goriška sekcija Društva ljubiteljev vrtnic Slovenije, Hit in domače turistično društvo – bodo pripravili vodene ogled vrtu frančiškanskega samostana v soboto in nedeljo ob 15. in 17. uri.

Festival se začne jutri ob 20. uri, ko bodo v Hitovem poslovnem paviljonu odprli slikarsko razstavo Nataše Gregorič z naslovom Sanjati rdeče. V petek ob 20. uri bodo v hotelu Sabotin odprli fotografsko razstavo Milana Stjepanovića, v avli mestne občine pa bosta med 10. in 20. uro na

ogled filatelistična razstava in razstava cvetličnih kreacij. Vrhunec prireditve je napovedan za soboto z odprtim rožnim tržnico, vodenimi ogledi rožnih nasadov ter koncertoma med burbonkami na Bevkovem trgu, kjer bodo razglasili najboljšo burbonko, najlepši rožni nasad v mestu in najlepšo vrtnico v zasebni lasti na Goriškem. V nedeljo bo Mala rožna konferenca, na kateri bo Matjaž Mastnak predstavil prvo slovensko knjigo o vrtnicah, Matjaž Kmecl pa prvo slovensko vrtnico, ki jo je vzgojil sam, poimenoval pa jo je Prešeren.

Poseben pečat festivalu bodo dali tudi v Hitovih gostinskih lokalih, kjer pripravljajo različne menije iz vrtnic, Katja Kogej iz družbe Hit pa bo predstavila knjigo receptov Z okusom vrtnic. KATJA ŽELJAN

VRT FRANČIŠKANSKEGA SAMOSTANA NA KOSTANJEVICI NAD NOVO GORICO – To je drugi največji vrt burbonk v Evropi.

Foto: Katarina Zeljanič

Delo, 6.5.2009

»Tukaj sem, Gospod!«

16. Klarin dan mladih v Nazarjah

Otroci in mladi so odkrivali svojo poklicanost služiti Bogu in okrepili prijateljske vezi.

Tokratni, že 16. Klarin dan mladih 17. in 18. aprila pri sestrah klarisah v njihovem samostanu v Nazarjah, ob 800. obletnici potrditve Frančiškovega Vodila, je bil v znamenju vesele zavesti medsebojne povezanosti, obogatitve z novimi spoznanji, tkanja novih vezi, ki bodo udeležencem pomagale ohranjati navezo z Bogom, ter utrditve pripadnosti Cerkvi, ki sta ji bila sv. Frančišek Asiški in sv. Klara nepreklicno in popolnoma zavezana.

Oba svetnika, ki sta navdušila in v svoje redovne vrste do danes pritegnila toliko posnemovalcev in izvrševalcev njunega redovnega in življenjskega Vodila, še danes otroke in mlade vabita in navdihujeta, da v svojem življenju uresničujejo njun zgled bratske in sestrške povezanosti z Jezusom in med seboj. Z Jezusom zato, ker edino on daje moč in pomoč za pravo krščansko življenje ter odgovore na temeljna življenjska vprašanja, med seboj pa, ker Jezus, sv. Frančišek in sv. Klara želijo, da so si vsi ljudje med seboj resnično bratje in sestre in da spoštujejo tudi vse od Boga ustvarjeno.

Tema svetnikoma so pripravljavci letošnjega Klarinega dne v njemu posvečenem letu pridružili še zgled apostola Pavla, ki ima zaradi svoje življenjske poti, spreobrnjenja in širjenja evangelija tudi veliko povedati otrokom in mladim. Zlasti to, kar je poudaril v Prvem pismu Timoteju: »Svoje upanje smo naslonili na živega Boga« (1 Tim 4,10). To je potrjevalo tudi geslo Klarinega dneva: »Gospod, ti

si naše upanje, prihajam k tebi.« Nanj so mladi odgovarjali s svojo notranjo pripravljenostjo: »Tukaj sem!«

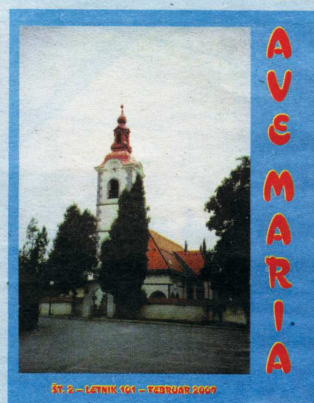
Na geslo Klarinega dneva je bila ubrana tudi duhovna misel p. Janeza Pape, pogovor mladih z njim in drugimi Frančiškoviimi brati ter sestrami klarisami, branje in premišljevanje izbranih odlomkov iz pisem apostola Pavla, misli sv. Frančiška Asiškega pa tudi papeža Benedikta XVI. v njegovem pismu za 24. svetovni dan mladih na letošnjo cvetno nedeljo, zapete pesmi ter večerno in nočno češčenje Jezusa v samostanski kapeli in jutranja maša.

Klarin dan mladih so letos prvič združili s Festivalom Frančiškovih otrok (FO), že petnajstim po vrsti, katerega geslo je bilo v skladu z vodilno mislijo dneva, sicer pa otroško zgovorno – *Že tečem*. Svojo pripravljenost »teči« za Jezusom, pa tudi za vzorniki sv. Frančiškom, sv. Klaro in sv. Pavlom, so otroci iz skupin FO in FRAMA (Frančiškova mladina) iz vse Slovenije izrazili z molitvijo, pesmimi, družabnimi igrami, nazadnje pa pri maši. Tudi to, kako si bodo še bolj prizadevali biti v ljubezni do Jezusa in izpolnjevanju njegove volje podobni sv. Frančišku in sv. Klari, o čemer so jim spregovorile sestre klarise.

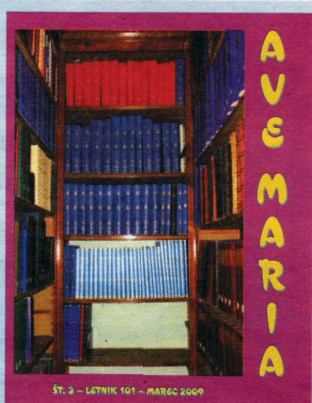
Te so tudi v pogovoru z drugimi člani številne Frančiškove družine iz vse Slovenije, ki so prišli v Nazarje, pojasnjevale, kaj njim samim pomeni živeti karizmo asiškega ubožca in ponižne ter pokorne Gospodove služabnice in njihove vzornice sv. Klare.

Besedilo in fotografija:
JOŽE PAVLIČ

Sto let, 1300 številok

ŠT. 2 - LETNIK 101 - FEBRUAR 2009

ŠT. 3 - LETNIK 101 - MAREC 2009

Marca 2009 je izšla jubilejna številka revije Ave Maria, edine publikacije med slovenskimi rojaki v Ameriki, ki izhaja nepretrgoma že sto let.

»Poslanstvo revije je bilo od vsega začetka pomagati slovenskim rojakom pri življenju iz vere, ki so jo prinesli s seboj in jo še imajo, jim dajati moralno oporo ter jih obveščati, kaj se godi po krščanskem svetu in v Sloveniji,« pravi urednik revije frančiškani p. Bernardin Sušnik, ki je v zadnjih petdesetih letih drugi urednik revije – pred njim jo je skoraj štirideset let urejal p. Fortunat Zorman, ob njegovi smrti leta 1998 pa je vaje prevzel do tedanjí odgovorni urednik p. Sušnik. Uredniki so se pogosteje menjavali v prvih petdesetih letih izhajanja, p. Sušnik jih je naštel osem, ki pa so se v različnih obdobjih tudi ponavljali.

Začetek je bil skromen. Ko je p. Kazimir Zakrajšek (urednik je bil prvih enajst let) leta 1909 izdal prvo številko, je imel mesečnik osem strani in platnici. Tiskan je bil na najcenejši papir in nasprotniki so ga zaničljivo imenovali kar »patrova flikca«. Revija pa je bila vedno obsežnejša in od leta 1917 do 1924 je Ave Maria izhajala celo dvakrat mesečno – kot je ob jubileju seštel p. Sušnik, je na leto izšlo povprečno 460 strani. Obseg revije se je v zadnjih petdesetih letih spreminjal: največji obseg so imeli 32 strani, od leta 1990 do jubilejne številke pa izhajajo na 24 straneh. »Med naročniki so ljudje z vseh vetrov

snično so redke družine, kjer otroci še znajo slovensko. To občutimo tudi pri branosti revije Ave Maria, saj je mlajši ne razumejo več, pa tudi sicer vse manj berejo. Od televizije živijo in od interneta,« pravi p. Sušnik, ki se dobro zaveda, da bo prišel čas, ko se bodo Slovenci asimilirali: »Novih slovenskih priseljencev ni. Nismo še v 'zadnjih zdihljajih', ampak ne daleč od tega. Vendar tem, ki so, bomo stali ob strani – z govorno in tudi s pisano besedo.«

Ave Maria je bila ves čas po vojni, do slovenske osamosvojitve leta 1991, v domovini prepovedana. Le redke številke so prišle v Narodno in univerzitetno knjižnico in knjižnico SAZU. Po vojna komunistična oblast je na revijo Ave Maria gledala kot na protidržavni list, urednik p. Zorman pa je odločno ponavljal: »Proti komunizmu sem pisal in bom pisal, ker je to moja dolžnost kot duhovnika in Slovenca!« Zasnovano in usmeritev revije p. Zormana tudi njegov naslednik p. Sušnik v zadnjem desetletju ni spreminjal. Mnogi mu pišejo, da najraje preberejo kaj kritičnega o razmerah v Sloveniji na koncu revije. »Nekdo mi je rekel: 'Veš, tisto najprej preberem, tisto šimfarijo.' 'A vidiš,' sem mu odvrnil, 'ta pobožnih stvari pa ne bereš,'« se počasi p. Sušnik.

Da bi naštevati vse zanimive rubrike in številne prepoznavne avtorje, ki so se zvrstili v sto letih v reviji Ave Maria, ni prostora (natančen popis je na dvanajstih straneh objavil p. Sušnik v

Poslanstvo revije Ave Maria je pomagati slovenskim rojakom pri življenju iz vere, ki so jo prinesli s seboj in jo še imajo, jim dajati moralno oporo ter jih obveščati, kaj se godi po krščanskem svetu in v Sloveniji.

in treba je najti za vsakega nekaj,« pravi p. Sušnik, ko našteva statistiko Slovencev v Ameriki: v letih 1907 in 1908 je prišlo v ZDA prek dvajset tisoč Jugoslovancev, od tega je bilo osem tisoč Slovencev. »Za izseljence v Združenih državah je Marija potrebovala glasilo, da svoje zbegane otroke, vržene v tujino in živeče sredi sveta, Bogu od tujenem in veri nasprotnem, ohranja v sveti veri in vodi k Bogu,« je v čestitki ob petdesetletnici zapisal škof Gregorij Rožman in nadaljeval: »Lepa in koristna je navada, da jubilarom poleg dobrih želja prinesemo tudi darove. Spodobi se, da tudi listu jubilaru poleg čestitk še kak dar prinesemo. Ne mislim na denar, ampak na dar, ki ga vsak list najrajši ima: več naročnikov.« V najboljših letih (pred drugo svetovno vojno) je bilo število naročnikov krepko prek sedem tisoč in »še« leto 1966 prvič prinese številčni upad naročnikov, proti koncu leta jih je bilo še 4300. V zadnjih dvajsetih letih, odkar p. Sušnik živi in dela med Slovenci v Ameriki, opaža umiranje slovenščine. »Slišiš Slovence, moža in ženo, ki sta se po vojni priselila v Ameriko, da se med sabo pogovarjata angleško. Kako naj potem otroci v takih družinah znajo slovensko? In re-

letošnji februarški in marčevski številki, kjer lahko tudi jasno razberemo, kako so pomembni dogodki v Cerkvi znamenovali revijo), uredniška načela, ki od sredine devetdesetih let vodijo p. Sušnika pri urejanju, pa so jasna: »Povprečen kristjan, ne le Slovenec, tudi Američan, je versko precej neizobražen, predvsem, kar zadeva Sveto pismo. Zato sem uvedel rubriko, v kateri razložimo nedeljska berila, in še drugo svetopisemsko rubriko. S tem namenom smo več let predstavljali Katekizem katoliške Cerkve, brata Ludvik in Karel Ceglar sta predstavljala skrivnosti rožnega venca, leta 1999 smo kot samostojno rubriko uvedli (misijone), kakršna izhaja še danes. Vedno izhaja kak podlistek. Pomembno se mi zdi ponuditi novice iz katoliškega sveta, posebno iz misijonov. Nekaj prostora namenjamo novicam iz Slovenije, kulturi, politiki ...« Revija je zelo aktualna, p. Sušnik in njegovi sodelavci z budnim in kritičnim očesom spremljajo dogajanje na obeh straneh Atlantika.

Letnik 2007 je bil nova prelomnica v zgodovini Ave Maria: z januarsko številko je revija začela izhajati v barvah (naslovnica je bila barvna že od leta 1993). »S tem so se uresničile sanje vseh urednikov,« pravi p. Sušnik in nadaljuje, da je že vse kazalo, da barvna revija ne bo izhajala dolgo, da bo letnik 2008 zadnji in bo s tiskano Ave Marie konec. »No, pa je Marija priskrbel, da bomo lahko redno izhajali vsaj še nekaj let – če seveda niso božji načrti drugačni. Mi smo pogled že obrnili v drugo stoletje obstoja!«

KSENJA HOČEVAR

Družina, 19.4.2009

Hvaljen, moj Gospod!

Slovesnost ob 800-letnici Frančiškovega Vodila

Na velikonočni ponedeljek se je množica Frančiškovih bratov in sester ter drugih veselih velikonočnih kristjanov iz vse Slovenije zbrala v slovenskem kulturnem hramu, v Galusovi dvorani Cankarjevega doma.

Ljubljanski nadškof Alojz Uran je že na začetku akademije izrazil hvalnost Frančiškovim bratom in sestram za njihovo pomembno vlogo v vsej zgodovini Cerkve na Slovenskem in danes, mariborski nadškof Franc Kramberger pa je pred koncem blagoslovil zbrance. Na odru je pel več kot dvestočlanski zbor, sestavljen iz pevcev iz različnih župnij, v katerih delujejo Frančiškovi bratje in sestre Sv. Jakob - Kamnik, Sv. Cecilija - Celje, Nazarje, Kostanjevica, Kapela - Nova Gorica, Brezje, Sostro, Štepanja vas, Šiška, Bežigrad, Marijino oznanjenje in Vič), osrednji del zbora so sestavljali bratje in sestre v rjavih in črnih habitih. Med programom jih je spremljal orkester, štirje solisti ter šest priznanih slovenskih igralcev, ob orgelski spremljavi Marka Petrušiča, na dirigentskem odru pa je stal br. Marjan Cvitak.

Program, ki sta ga zasnovala p. Marjan Čuden in s. Hermina Nemšak, sta na odru povezovala br. Toni Brinjovc in Kristina Vrčon, predsednica Frančiškovih otrok in mladine, da so sončni žarki kantate »Hvalnica stvarstva« izpod pe-

Praznovanje Frančiškovih bratov in sester na velikem odru Cankarjevega doma (Foto: Janez Kotar)

resa br. Cvitka, zapisane prav za to akademijo, kar najlepše pronicali skozi literarne mojstrovine Frančiškovih bratov in sester, ki že stoletja delujejo v Sloveniji.

Skozi usta igralcev so tako spregovorili France Bevk, Janez Svetokriški, Romuald Marušič, Pavle Jakop, Martin Kmetec, Jakob Emeršič, sestre klarise in drugi.

Slavnostni govornik Jože Faganel, direktor Mohorjeve založbe, je poudaril nenehno aktualnost karizme sv. Frančiška in pomembnost stalne navzočnosti Frančiško-

vih bratov in sester tudi v slovenskem glavnem mestu, njegova jasna beseda je nagovorila vse navzoče v dvorani, brate in sestre vseh treh redov ter tudi druge občudovalce svetega Frančiška.

Z »na svidenje, dobri ljudje« se je program v dvorani končali in se nadaljeval z druženjem bratov in sester po hodnikih Cankarjevega doma. Razpoloženje je bilo prijetno, k čemur je zagotovo veliko pripomogla tudi triletna priprava na ta dogodek.

NATALIJA PODJAVORŠEK

Družina, 19.4.2009

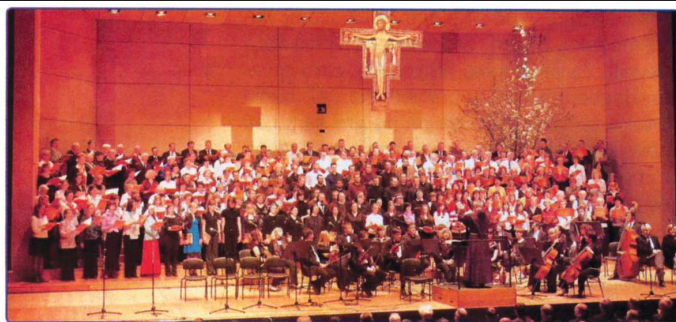

Foto: Janez Kotar

Osemstoletnica karizme sv. Frančiška

Na velikonočni ponedeljek, 13. aprila 2009, je bilo v Gallusovi dvorani Cankarjevega doma v Ljubljani praznovanje osemstoletnice potrditve karizme sv. Frančiška Asiškega (1182-1226), njegovega načina bogoljubnega življenja. 16. aprila 1209 je papež Inocenc III. ustno potrdil Frančiškov način življenja in njegovo pot v Cerkvi. S tem začel uradno delovanje reda manjših bratov, ki se je razširil po vsem svetu, tudi v slovenski prostor (v prvi polovici 13. stol.). Družino Frančiškovih bratov in sester na Slovenskem sestavljajo: frančiškani (OFM), kapucini (OFMCap), minoriti (OFMConv), frančiškanke Brezmadežnega spočetja (FBS), frančiškanke Marijine misijonarke (FMM), klarise (OSC), sestre sv. Križa (SSK), šolske sestre sv. Frančiška Kristusa Kralja (ŠS), mala Frančiškova družina (MFD), manjše sestre sv. Frančiška in Frančiškov svetni red (FSR). (sč)

Ognjišče, št. 5, (2009)

■ BREZJE

Brezje 72
4243 BREZJE
tel.: (04) 533 88 61
fax: (04) 533 88 66
franciskani.brezje@rkc.si
Za pos. brate:

*03 - Rafko; 18 - Silvin;
21 - Polikarp; 22 - Štefan;
24 - Leopold; 25 - Bogdan;
26 - Herman;
27 - Peter; 28 - Miroslav;*

■ KAMNIK

Frančiškanski trg 2
1241 KAMNIK
tel.: (01) 831 80 30
fax: (01) 831 80 50
franciskani.kamnik@rkc.si
*Za pos. brate namesto 0:
3 - Boris; 5 - Peter
6 - Pashal; 7 - Ernest*

■ KOPER

Destradijev trg 10a
6000 KOPER
tel.: (0590) 73 470
fax: (0590) 73 475
franciskani.koper@rkc.si
*Za pos. brate namesto 0:
1 - Luciji; 2 - Evgen*

■ LJUBLJANA-CENTER

Prešernov trg 4
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 242 93 00
fax: (01) 242 93 13
franciskani.tromostovje@rkc.si

■ PROVINCIALAT

tel.: (01) 242 93 10
fax: (01) 242 93 11

■ LJUBLJANA-BEŽIGRAD

Küzmičeva 6
1000 LJUBLJANA
tel.: (0590) 717 **
franciskani.lj.bezigrad@rkc.si
*Za pos. brate namesto **: 20 - Gregor; 21 - Regalat;
22 - Franci; 25 - Marjan*

■ LJUBLJANA-ŠIŠKA

Černetova 20
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 583 72 70
fax: (01) 583 72 99
franciskani.lj.siska@rkc.si
*Za pos. brate namesto 70:
75 - Zdravko; 80 - Mari;
81 - Bogdan; 37 - Jernej*

■ LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo

Tržaška 85
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 244 42 52
fax: (01) 244 42 53
franciskani.lj.vic@rkc.si
*Za pos. brate namesto 52:
56 - Anton; 57 - Hironim;
58 - Tomaž; 59 - Marjan;
61 - Tadej; 62 - Andraž;
50 - Komisariat*

■ SESTRE KLARISE

Andreja Bitenca 138
1000 LJUBLJANA
tel.: (01) 518 25 00

■ MARIBOR

Vita Kraigherja 2
2000 MARIBOR
tel.: (02) 228 51 10
fax: (02) 228 51 12
franciskani.maribor@rkc.si
*Za pos. brate namesto 10:
13 - Janez; 14 - Bogoljub;
16 - Lavrencij; 17 - Tomaž P.
19 - Jože;*

■ MOŠNJE

Mošnje 8
4240 RADOVLJICA
tel. in fax: (04) 533 88 78

■ NAZARJE

Samostanska pot 50
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 19 93 in
583 13 98
fax: (03) 583 17 53
franciskani.nazarje@rkc.si

■ SESTRE KLARISE

Samostanska pot 51
3331 NAZARJE
tel.: (03) 583 13 91

■ NOVA GORICA

Škrabčeva 1, p.p. 303
5001 NOVA GORICA
tel.: (05) 330 77 50
fax: (05) 330 77 51
franciskani.nova.gorica@rkc.si
*Za pos. brate namesto 0:
2 - Krizostom; 3 - David;
4 - Andrej; 5 - Miran;
6 - Lojze; 7 - Bruno*

■ NOVA ŠTIFTA

Nova štifta 3
1317 SODRAŽICA
tel.: (01) 836 99 43
fax: (01) 836 99 44
franciskani.nova.stifta@rkc.si

■ NOVO MESTO

Frančiškanski trg 1
8000 NOVO MESTO
tel.: (07) 338 14 70
fax: (07) 338 14 79
franciskani.novo.mesto@rkc.si
*Za pos. brate namesto 0:
1 - Tadej; 2 - Felicijan;
3 - Marko; 4 - Simon Peter*

■ STRUNJAN

Strunjan 141
6323 STRUNJAN
tel.: (05) 678 20 05
fax: (05) 678 01 48
franciskani.strunjan@rkc.si

■ PROVINCIALNA HIŠA

Strunjan 134
tel. govornilnica:
(05) 678 21 21

■ SVETA GORA

Sveta Gora 2
5250 SOLKAN
tel.: (05) 330 40 20
fax: (05) 330 40 38
franciskani.sveta.gora@rkc.si
*Za pos. brate namesto 20:
22 - Bernard; 25 - Hadrijan;
32 - Pavel; 33 - Vili; 30 - Miha*

■ SVETA TROJICA

Meznaričeva 8
2235 SV. TROJICA v
Sl. gor.
tel. in fax: (02) 720 55 56
franciskani.sv.trojica@rkc.si

■ AVSTRALIJA

ADELAIDE - WEST HIND- MARSH

Holy Family Slovenian
Mission
51 Young Avenue
AU - WEST HINDMAR-
SH SA 5007
tel.: 00 61 8 8121 3869

MELBOURNE - KEW

SS. Cyril and Methodius'
Slovenian Mission
19 A'Beckett Street,
PO BOX 197
AU - KEW VIC 3101
tel.: 00 61 3 9853 7787
fax: 00 61 3 9853 6176
mobitel:
0061 412 555 840

■ SYDNEY - MERRYLANDS

St. Raphael's Slovenian
Mission
313 Merrylands Road,
PO BOX 280
AU - MERRYLANDS
NSW 2160
tel.: 00 61 2 9637 7147 in
9682 5478
fax: 00 61 2 9682 7692
mobitel:
00 61 409 074 760 in
419 236 783

■ BENIN

P. Pepi Lebreht
Fraternité franciscaine
B. P. 280
BJ - NATITINGOU
tel.: 00 229 677 20 06

■ CURIA GENERALIS

Via S. Maria
Mediatrice, 25
IT - 00165 ROMA
tel.: 0039 06 684 919
fax: 0039 06 638 02 92

■ FRANCOSKA GVAJANA

P. Hugo A. Delčnjak
Paroisse Notre Dame
GF - 97315 SINNAMARY
Guyane Francaise

P. Milan Kadunc

Presbytere d'IRACOUBO
Le Bourg 97350 IRACOUBO
Guyane Francaise
tel.: 05 94 34 62 09
mobile: 06 94 27 57 61

■ ITALIA

P. Robert Bahčič
Curia generale
dei frati minori
Via S. Maria
Mediatrice 25,
IT - 00165 Roma
tel.: 0039 06 68 49 12 09

■ ZDA

JOHNSTOWN

St. Therese's Friary
536 Decker Avenue
US - JONSTOWN PA
15906
tel.: 001 (814) 539 76 33

LEMONT

St. Mary's Friary
14246 Main Street, PO
Box 608
US - LEMONT IL. 60439
tel.: 001 (630) 257 24 94
(samostan)
fax: 001 (630) 257 85 59
(samostan)
tel. in fax:
001 (630) 257 6432
(p. Blaž)
tel.: 001 (630) 257 51 02
(DDV)

Slovensko versko

središče
tel.: 001 (630) 257 20 68
fax: 001 (630) 257 23 59

NEW YORK

St. Cyril's Friary
62 St. Mark's Place
US - NEW YORK NY
10003
tel. in fax:
001 (212) 674 34 42

provincialat: provincialat.ofm@rkc.si
prokuratura: prokuratura.ofm@rkc.si
komisariat: komisariat@rkc.si

Nadoba: nadoba.ofm@rkc.si

Založba BF: zbf@rkc.si

Generalna kurija: http://www.ofm.org

e-mail: [ime]@ofm.org

[ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econ-gen, pax, acta, kmartzall ipd.)

Ambrož Mušič - ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko - andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak - andrej.pollak@rkc.si
Andrej Turšič - tursic.andrej@gmail.com
Andrej Vovk - andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman - anton.jerman@email.si
Bernard Golčnik - bernard.golcnik@rkc.si
Bernard Karmanocky - bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik - bs1935@sbcglobal.net
Bogdan Knavs - bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus - bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež - boris.markez@rkc.si
Bruno Korošak - bruno.korosak@rkc.si
C. Gostečnik - christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič - cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič - darko.znidarsic@rkc.si
darko@pacific.net.au

David Šrumpf - p.david@siol.net
Dragan Vampola - dragan.vampola@rkc.si
Edvard Kovač - edvard.kovac@guest.arnes.si
Evgen Ketiš - evgen.ketis@gmail.com
Filip Rupnik - filipr@volja.net
Franci Kovše - franc.kovse@siol.net
Gregor Kos - gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek - jan.cvetek@gmail.com
Janez Papa - janez.papa@rkc.si
Janez Tretjak - tretjakj@gmail.com
Jernej Kurinčič - jernej.kurincic@rkc.si
Krizolog Cimerman - krizolog@verizon.net
Krizostom Komar - krizostom.komar@rkc.si
Leopold Grčar - leopold.grcar@rkc.si
Mari Osredkar - mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak - marijan.cvitak@amis.net
Marjan Čuden - marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk - marjan.cuk@rkc.si
Matej Papež - pmatej.papez@gmail.com
Metod Ogorevc - metodofm@sbcglobal.net
Mihael S. Vovk - mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc - milan.kadunc@rkc.si
Miran Vidic - miran.vidic.ofm@gmail.com
Miran Špelič - miran.spelic@rkc.si
Niko Žvokelj - niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop - pavle.jakop@siol.net
Pepi Lebreht - pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih - pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec - peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko - rafael@libero.it
Regalat Razbočan - regalat@gmail.com
Robert Bahčič - robert.bahcic@rkc.si
guardianus@ofm.org
Silvin Krajnc - silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec - simon.peter.berlec@rkc.si
Stane Zore - stane.zore@rkc.si
Tadej Inglič - tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec - tadejstrehovec@hotmail.com
Tilen Urtelj - tilen.gregor.urtelj@rkc.si
Tomaž Grom - tomaz.grom@gmail.com
Tomaž Hočevar - tomaz.hocevar@rkc.si
Tomaž Pinter - tomaz.pinter@rkc.si
Valerijan Jenko - valerian@pacific.net.au
Vid Lisjak - pater.vid@gmail.com
Viktor Papež - viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek - vili.pustoslemsek@rkc.si

